

ประวัติศาสตร์

โสต ศอ นาสิกแพทย์

และ

ประวัติราชวิทยาลัย
โสต ศอ นาสิกแพทย์
แห่งประเทศไทย

ประวัติศาสตร์โสต ศอ นาสิกแพทย์
และประวัติราชวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์
แห่งประเทศไทย

ประวัติศาสตร์โรค คอ นาสิกแพทย์ และประวัติราชวิทยาลัยโรค คอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย
ราชวิทยาลัยโรค คอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย

ข้อมูลทางบรรณานุกรมจากหอสมุดแห่งชาติ

ราชวิทยาลัยโรค คอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย.

ประวัติศาสตร์โรค คอ นาสิกแพทย์ และประวัติราชวิทยาลัยโรค คอ นาสิกแพทย์แห่ง
ประเทศไทย.-- กรุงเทพฯ : ราชวิทยาลัยโรค คอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย
กระทรวงสาธารณสุข, 2565.
120 หน้า.

1. โรคคอ นาสิกวิทยา. 2. ราชวิทยาลัยโรค คอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย. I. ชื่อเรื่อง.

617.51

ISBN 978-616-11-4861-4

พิมพ์ครั้งที่ 1 เมษายน 2565

จัดพิมพ์โดย ราชวิทยาลัยโรค คอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย
สำนักงานราชวิทยาลัยโรค คอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย
ชั้น 10 อาคารเฉลิมพระบารมี 50 ปี ซอยศูนย์วิจัย
ถนนเพชรบุรีตัดใหม่ แขวงบางกะปิ กรุงเทพฯ 10310
โทร. 083-893-9643 <https://www.rcot.org/2021/Homepage>

พิมพ์ที่ สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
โทร 0-2218-3563 cuprint@hotmail.com
www.cupress.chula.ac.th

กิตติกรรมประกาศ

ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ นายแพทย์สงวนศักดิ์ ธนาวิรัตน์านิจ
พลตรีหญิง รองศาสตราจารย์ปริญนันท์ จารุจินดา
รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ไพรัตน์ เจริญชาติศรี

ปูชนียจารย์และอาจารย์อาวุโสทางสัตว ศอ นาสิกวิทยา

ทางคณะผู้จัดทำขอกราบขอบพระคุณปูชนียจารย์และอาจารย์อาวุโสทางสัตว ศอ นาสิกวิทยาทุกท่านที่ได้
กรุณาสละเวลาให้ข้อมูล และรูปภาพในอดีต ตลอดจนให้สัมภาษณ์เรื่องราวในอดีต ทำให้คณะทำงานสามารถ
รวบรวมเนื้อหาต่าง ๆ ได้สำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดี

พันโท นพ.จีระ ศิริโพธิ์

รศ. นพ.บุญเทียม เขมาภีรัตน์

รศ. นพ.ประพจน์ คล่องสู้ศึก

ศ. นพ.บุญชู กุลประดิษฐ์ธรรมณ์

ศ. เกียรติคุณ และศ.คลินิกเกียรติคุณ พญ.สุจิตรา ประสานสุข

นพ.เอื้อชาติ กาญจนพิทักษ์

พ.อ. (พ) สมศักดิ์ จันทร์ศรี

รศ. นพ.ประสิทธิ์ ศรีสมบูรณ์

นพ.สุนทร อंतरเสน

นพ.ศัลยเวทย์ เลขากุล

รศ. นพ.วีระพงษ์ ศาสตราธิต

ศ. นพ.อำนาจ คัจฉวาริ

รศ. พญ.ยุพา สุमितสุวรรณค์

พลอากาศตรี พญ.ทรงพร วาณิชเสนี

รศ. นพ.ภาคภูมิ สุปิยพันธุ์

นพ.ภักดี สรรค์นิกร

พลโท รศ. นพ.กริธา ม่วงทอง

ศ. พญ.เสาวรส ภัทรภักดี

รศ. นพ.สงวนศักดิ์ ธนาวิรัตน์านิจ

ฝ่ายสนับสนุนคณะทำงาน

นางสาวเดือนเพ็ญ เลิศรัตน์วิสุทธิ

นายเจริญชัย เครือยิ้ม

นางสาวเกศแก้ว เกตุมณี

คำปรารภ

ประวัติศาสตร์มีความสำคัญทั้งเป็นการบอกเล่าความเป็นมา รวมทั้งเป็นการเชิดชูผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการสร้างสิ่งดีงามต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นในอดีต ทำให้คนรุ่นใหม่ได้รับทราบและเรียนรู้เพื่อให้เกิดพัฒนาและสร้างวัฒนธรรมของหมู่คณะให้มีความต่อเนื่องสืบไป

คณะผู้บริหารราชวิทยาลัยชุดปัจจุบัน วาระพุทธศักราช ๒๕๖๔-๒๕๖๖ เห็นความสำคัญกับประวัติและผู้ร่วมสร้างคุณูปการต่อวงการสัตว ศอ นาสิกของประเทศไทย ร่วมกับในพุทธศักราช ๒๕๖๔ เป็นปีที่ครบรอบ ๕๐ ปีของวงการสัตว ศอ นาสิกของไทยตั้งแต่มีการก่อตั้งเป็นสมาคมในพุทธศักราช ๒๕๑๔ และราชวิทยาลัยสัตว ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทยยังไม่เคยมีการจัดทำประวัติที่สมบูรณ์มาก่อน จึงมีฉันทามติในคราวประชุมคณะผู้บริหารครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๖๔ ให้มีการจัดตั้งคณะทำงานจัดทำประวัติสัตว ศอ นาสิกแพทย์ และประวัติราชวิทยาลัยสัตว ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย เพื่อให้สัตว ศอ นาสิกแพทย์ได้ทราบถึงประวัติความเป็นมา การพัฒนา ความเจริญก้าวหน้าของสัตว ศอ นาสิกวิทยาในบ้านเรา ซึ่งเริ่มจากการมีสัตว ศอ นาสิกแพทย์จำนวนไม่กี่คน จนปัจจุบันมีจำนวนมากกว่า ๑,๕๐๐ คน และมีการสร้างชื่อเสียงไปทั่วเอเชีย และทั่วโลก

กระผมขอขอบคุณรองศาสตราจารย์นายแพทย์ทรงกลด เอี่ยมจตุรภัทร ภาควิชาสัตว ศอ นาสิกวิทยา คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประธานคณะทำงาน และทีมคณะทำงานทุกท่านที่ทุ่มเทด้วยความอุตสาหะในการจัดทำหนังสือเล่มนี้ขึ้น

หนังสือ “ประวัติสัตว ศอ นาสิกแพทย์และประวัติราชวิทยาลัยสัตว ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย” เล่มนี้ จึงเป็นหนังสือประวัติเล่มแรกของวงการสัตว ศอ นาสิกของบ้านเราที่มีความสมบูรณ์ที่สุด มีรายละเอียด และข้อมูลเป็นระบบ ซึ่งเหมาะสมอย่างยิ่งแก่การสืบค้น และอ้างอิงต่อไปในอนาคต

รองศาสตราจารย์ นายแพทย์สงวนศักดิ์ ธนาวิรัตน์
ประธานราชวิทยาลัยสัตว ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย

คำนำ

ประเทศไทยเริ่มมีหมอบู คอ จมูก หรือที่เราเรียกกันเป็นทางการว่าโสต ศอ นาสิกแพทย์มาประมาณร่วม ๑๐๐ ปีแล้ว ส่วนจะเริ่มต้นในปีไหน และมีความเป็นมาอย่างไรนั้น ยังไม่ได้มีการค้นคว้า และรวบรวมข้อมูลที่ชัดเจนไว้

การจัดทำประวัติโสต ศอ นาสิกแพทย์ และประวัติราชวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทยเล่มนี้ คณะทำงานได้ค้นหาและรวบรวมเนื้อหาจากหลักฐานทางเอกสารที่บันทึกเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องและจากการสัมภาษณ์ อาจารย์อาวุโส อาจารย์ที่เป็นตัวแทนของสถาบันฝึกอบรม และอาจารย์ที่เคยดำรงตำแหน่งนายกสมาคม ประธานวิทยาลัย และประธานราชวิทยาลัย แล้วเอาเนื้อหามาเรียบเรียงโดยเลี่ยงการวิเคราะห์ต่าง ๆ และพยายามคงข้อความเดิมของเอกสารไว้ให้มากที่สุด

เนื้อหาจะแบ่งเป็น ๔ ช่วง คือ ๑) ช่วงที่เริ่มมีหมอบู คอ จมูกเป็นครั้งแรกในประเทศไทย ๒) ช่วงที่เริ่มมีการจัดตั้งหน่วยงานทางหู คอ จมูกในโรงพยาบาลต่าง ๆ ๓) ช่วงที่เริ่มมีการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้าน ๔) ช่วงที่มีการรวมตัวกันจัดตั้งสมาคม วิทยาลัย และราชวิทยาลัย และยังได้รวบรวมประวัติการก่อตั้งสถาบันฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านทางโสต ศอ นาสิกวิทยา ที่ปัจจุบันมีทั้งหมด ๑๒ สถาบัน ประวัติการเปิดการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านต่อยอด ที่ปัจจุบันมี ๒ หลักสูตร คือ อนุสาขาศัลยศาสตร์ตกแต่งและเสริมสร้างใบหน้า และอนุสาขาโสต ศอ นาสิกวิทยาการนอนหลับ และประวัติการเปิดการฝึกอบรมแพทย์เพื่อประกาศนียบัตรในวิชาชีวะเวชกรรม ที่ปัจจุบันมี ๓ หลักสูตร คือ ด้านศัลยศาสตร์ศีรษะและลำคอ ด้านนาสิกวิทยาและโรรคภูมิแพ้ และด้านโสตวิทยา โสตประสาทวิทยา

ขอขอบพระคุณกรรมการผู้บริหารราชวิทยาลัย วาระพุทธศักราช ๒๕๖๔-๒๕๖๖ ที่สนับสนุนการจัดทำเป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณคณะทำงานทุกท่าน โดยเฉพาะอาจารย์ แพทย์หญิงประภัสร์พันธุ์ เจริญลักษณ์ และอาจารย์ นายแพทย์วิศรุต สามัคคีธรรม ที่ทุ่มเทแรงกายและแรงใจ ให้การจัดทำหนังสือนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ทรงกลด เอี่ยมจตุรภัทร
ประธานคณะทำงาน

สารบัญ

• ประวัติความเป็นมาทางโสต ศอ นาสิกวิทยา และโสต ศอ นาสิกแพทย์ในยุคเริ่มต้น	๙
• การก่อกำเนิดหน่วยงานทางตา หู คอ จมูก	๑๔
• ตารางที่ ๑ ลำดับการก่อตั้งหน่วยงานทางหู คอ จมูก	๑๕
• การก่อตั้งสมาคมโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย	๒๑
• การฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้าน	๒๗
• ตารางที่ ๒ ลำดับการเปิดสถาบันฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้าน	๒๙
• การพัฒนาของสมาคมโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย สู่วิทยาลัย และราชวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย	๓๐
• ทำเนียบประธานวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย	๓๕
• ทำเนียบประธานราชวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย	๓๕
• ทำเนียบเลขาธิการวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย	๓๕
• ทำเนียบเลขาธิการราชวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย	๓๕
• คณะกรรมการบริหารราชวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย	
○ วาระ พุทธศักราช ๒๕๔๘-๒๕๕๑	๓๖
○ วาระ พุทธศักราช ๒๕๕๒-๒๕๕๓	๓๗
○ วาระ พุทธศักราช ๒๕๕๔-๒๕๕๕	๓๘
○ วาระ พุทธศักราช ๒๕๕๖-๒๕๕๘	๓๙
○ วาระ พุทธศักราช ๒๕๕๙-๒๕๖๐	๔๐
○ วาระ พุทธศักราช ๒๕๖๑-๒๕๖๓	๔๑
○ วาระ พุทธศักราช ๒๕๖๔-๒๕๖๖	๔๒
○ วาระ พุทธศักราช ๒๕๖๔-๒๕๖๖ (เปลี่ยนแปลง ๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๔)	๔๓
• ประวัติสถาบันฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านสาขาโสต ศอ นาสิกวิทยา	๔๔
○ ประวัติภาควิชา โสต ศอ นาสิกวิทยา คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๔๕
○ ประวัติภาควิชาโสต นาสิก ลาริงซ์วิทยา คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล	๕๐
○ ประวัติภาควิชาโสต ศอ นาสิกวิทยา คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล	๕๕
○ ประวัติภาควิชาโสต ศอ นาสิกวิทยา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๖๐

- ประวัติกองโสต ศอ นาสิกกรรม โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า ๖๓
- ประวัติ กลุ่มศูนย์การแพทย์เฉพาะทางด้านโสต ศอ นาสิก โรงพยาบาลราชวิถี ๖๗
- ประวัติกองโสต ศอ นาสิกกรรม โรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช กรมแพทย์ทหารอากาศ ๖๙
- ประวัติภาควิชา โสต ศอ นาสิกวิทยา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ๗๐
- ประวัติภาควิชา โสต ศอ นาสิกวิทยา มหาวิทยาลัยขอนแก่น ๗๒
- ประวัติภาควิชา โสต ศอ นาสิกวิทยา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ๗๕
- ประวัติภาควิชา โสต ศอ นาสิกวิทยา วชิรพยาบาล ๗๗
- ประวัติภาควิชา โสต ศอ นาสิกวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ๗๘
- ประวัติการเปิดการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านต่อยอด อนุสาขาฯ ราชวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย แพทยสภา และแพทย์เพื่อประกาศนียบัตรในวิชาชีพเวชกรรม ด้านต่าง ๆ ๗๙
  - การฝึกอบรมแพทย์เพื่อประกาศนียบัตรในวิชาชีพเวชกรรม ด้านโสตวิทยา โสตประสาทวิทยา ๘๐
  - การฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านต่อยอด อนุสาขาศัลยศาสตร์ตกแต่งและเสริมสร้าง ใบหน้า ๘๑
  - การฝึกอบรมแพทย์เพื่อประกาศนียบัตรในวิชาชีพเวชกรรม ด้านศัลยศาสตร์ศีรษะ และลำคอ (Head and Neck Surgery) ๘๒
  - การฝึกอบรมแพทย์เพื่อประกาศนียบัตรในวิชาชีพเวชกรรม ด้านนาสิกวิทยา และโคมิแพ้ ๘๔
  - การฝึกอบรมแพทย์เพื่อประกาศนียบัตรในวิชาชีพเวชกรรม ด้านวิทยาการนอนหลับ/ แพทย์ประจำบ้านต่อยอด อนุสาขาวิทยาการนอนหลับ ๘๗
- ภาคผนวก
  - ภาคผนวก ๑ ๙๐
    - ข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วยวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๕๓๒ ๙๐
    - ข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วยราชวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๕๓๙ ๙๗
    - ข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วยราชวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ๑๐๔
  - ภาคผนวก ๒ ประวัติการใช้มิไฮย คำว่า “โสต ศอ นาสิกแพทย์” ๑๑๑
  - ภาคผนวก ๓ รายนามสมาชิกก่อตั้งวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย ๑๑๔
- บรรณานุกรม ๑๑๘

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ นายแพทย์สงวนศักดิ์ ธนาวิรัตน์นาจ

ประธานราชวิทยาลัย

โสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย

พลตรีหญิง รองศาสตราจารย์ปริญนันท์ จารุจินดา

เลขาธิการราชวิทยาลัย

โสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย

รองศาสตราจารย์ นายแพทย์พีรพันธ์ เจริญชาศรี

ประธานฝ่ายปฎิคม ทะเบียน ประชาสัมพันธ์

และสื่ออิเล็กทรอนิกส์

คณะทำงาน

รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ทรงกลด เอี่ยมจตุรภัทร

ประธานคณะทำงาน

รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ถนอม บรรณประเสริฐ

รองประธานคณะทำงาน

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ แพทย์หญิงฉวีวรรณ บุณนาค

คณะทำงาน

รองศาสตราจารย์ นายแพทย์จิระพงษ์ อังคะรา

คณะทำงาน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์รัชต์ ตานานวัฒน์

คณะทำงาน

นายแพทย์พรเอก อภิพันธ์

คณะทำงาน

นายแพทย์วรพล จรูญวณิชกุล

คณะทำงาน

นายแพทย์วิศรุต สามัคคีธรรม

คณะทำงาน

พันตรี จักรกฤษฏี จันทวานิช

คณะทำงาน

นายแพทย์ยศวี วัชรวุฒิ

คณะทำงาน

นายแพทย์ภาคภัสร์ ชูวิทย์

คณะทำงาน

แพทย์หญิงจันทิชา เลากิตติกุล

คณะทำงาน

นายแพทย์ภาสวัต ศุภนิมิตรเจริญพร

คณะทำงาน

นาวาอากาศเอกหญิง กรองกาญจน์ ว่องคงคากุล

คณะทำงาน

นายแพทย์คณิต เต็มไตรรัตน์

คณะทำงาน

แพทย์หญิงประภัสร์พันธุ์ เจริญลักษณ์

คณะทำงานและเลขานุการ

กองบรรณาธิการ

แพทย์หญิงประภัสร์พันธุ์ เจริญลักษณ์

นายแพทย์วิศรุต สามัคคีธรรม

รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ถนอม บรรณประเสริฐ

รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ทรงกลด เอี่ยมจตุรภัทร

ออกแบบปก - พญ.ณิชารีย์ ชิวธนาสุนทร

ที่มาภาพปก - ฝ่ายประชาสัมพันธ์ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์

ประวัติศาสตร์โสต ศอ นาสิกแพทย์และ ประวัติราชวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย

ประวัติความเป็นมาทางโสต ศอ นาสิกวิทยาและ โสต ศอ นาสิกแพทย์ในยุคเริ่มต้น

หากจะกล่าวถึงประวัติศาสตร์ทางหู คอ จมูกแล้ว คงต้องขอกล่าวนำถึงการปรากฏของการรักษาหรือผ่าตัด บริเวณหู คอ จมูก ซึ่งมีมาตั้งแต่ราว ๆ พุทธศตวรรษที่ ๗ และประวัติศาสตร์ทางศัลยกรรม มาเริ่มต้นสักเล็กน้อย เพื่อให้เป็นที่เข้าใจถึงรากฐาน และวิวัฒนาการของการพัฒนามาสู่การเป็น หู คอ จมูก ในปัจจุบัน

ซึ่งในส่วนของประวัติศาสตร์ทางศัลยกรรมนั้น ผู้เขียนจะขอเขียนสรุปโดยสังเขป ในส่วนที่เกี่ยวข้องหรือนำมาสู่ ประวัติศาสตร์ทางหู คอ จมูก โดยนำข้อมูลมาจากบทความในหนังสือของนายแพทย์เสม พริ้งพวงแก้ว เรื่องประวัติ ศัลยกรรมในประเทศไทย

...นาย Winston Leonard Spencer-Churchill

อดีตนายกรัฐมนตรีแห่งสหราชอาณาจักร

เคยกล่าวในการประชุมของสมาคมศัลยแพทย์ ไว้ว่า

“The longer one can look backward the further one can look forward”

ศัลยกรรม หู คอ จมูก คงเริ่มมีพื้นฐานและพัฒนามาจากศัลยกรรม ซึ่งศัลยกรรมนั้นปรากฏหลักฐานว่ามีขึ้นตั้งแต่สมัยพุทธกาล ตั้งแต่หมอชิวโกมารภัจ ซึ่งเป็นแพทย์ประจำพระองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ได้ทำการผ่าตัดตมอ เพื่อนำหนองออกจากกะโหลกศีรษะเศรษฐีผู้หนึ่ง เพื่อรักษาอาการปวดศีรษะ

ส่วนหลักฐานการทำศัลยกรรมเกี่ยวกับหู คอ จมูกนั้น ปรากฏหลักฐานขึ้นตั้งแต่สมัยพุทธศตวรรษที่ ๗ โดยมหาศัลยแพทย์สุสรูต แห่งกรุงพาราณสีซึ่งเป็นผู้ยิ่งใหญ่ทางศัลยกรรมของอินเดีย และมีชีวิตอยู่ในรุ่นราวคราวเดียวกับ หมอฮูโต แห่งประเทศจีน ในสมัยสามก๊ก หรือราวพุทธศักราช ๗๐๐ โดยศัลยแพทย์สุสรูตได้ทำการผ่าตัดตกแต่งจมูกและใบหูเป็นจำนวนมาก เนื่องจากธรรมเนียมการลงโทษด้วยการตัดใบหูและปลายจมูก ถือเป็นวิสัยปกติของการลงโทษในประเทศอินเดียยุคนั้น ซึ่งในสมัยนั้นคงยังไม่ได้มีการแยกสาขาย่อยว่าเป็นการผ่าตัดทางศัลยกรรมตกแต่ง หรือการผ่าตัดทางหูคอจมูก แต่หลักฐานที่ปรากฏก็ทำให้ทราบได้ว่า มนุษย์ได้มีการผ่าตัดตกแต่งในบริเวณจมูกและใบหูตั้งแต่ราวพุทธศตวรรษที่ ๗

คำว่า ‘ศัลยกรรม’ นั้นได้เกิดขึ้นในสมัยรัตนโกสินทร์ ราว ๆ พุทธศักราช ๒๔๓๒ เมื่อมีวิวัฒนาการของการแพทย์ตะวันตกเข้ามาในประเทศไทย ตั้งแต่ครั้งนายแพทย์ Dr. Heyward Hays ชาวอเมริกัน ซึ่งจบการศึกษาจากมหาวิทยาลัย Maryland ในพุทธศักราช ๒๔๒๘ และเริ่มปฏิบัติงานในตำแหน่งศัลยแพทย์ผู้ช่วย ต่อมาได้เป็นแพทย์ในคณะมิชชันนารีเดินทางเข้ามาในสยามประเทศ และเป็นผู้ริเริ่มการสอนครั้งแรกในพุทธศักราช ๒๔๓๒ ที่โรงเรียนแพทย์ศิริราชพยาบาล

โดยคำว่าศัลยกรรมนั้นมาจากคำในภาษาอังกฤษว่า ‘Surgery’ ซึ่งมีรากศัพท์มาจากภาษาลาตินและฝรั่งเศส

ว่า ‘Chirurgie’ โดยคำว่า ‘ศัลยกรรม’ ในภาษาไทยนั้นมาจากภาษาสันสกฤต ว่า ‘Sulya’ ซึ่งแปลว่า ‘หัตถ์’ โดยที่มาจากหัตถ์นั้น คือ ตั้งแต่สมัยก่อนพุทธกาล ชาวอินเดียรู้จักใช้ลูกศร หรือหัตถ์เป็นอาวุธ โดยทำจากหินในสมัยยุคหิน หรือเหล็กในสมัยยุคเหล็ก และเมื่อยังหัตถ์เข้าไปในร่างกายแล้ว วิธีการเดียวของการนำออก คือ การผ่าตัด ทำให้เป็นที่มาของการสื่อความหมายเกี่ยวกับหัตถ์ว่า คือ การศัลยกรรม

โดยวิธีการรักษาทางศัลยกรรมในอดีต ตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาตอนกลาง จนถึงรัตนโกสินทร์ พุทธศักราช ๒๓๗๘ นั้น เป็นการรักษาบาดแผลแบบเปิดด้วยน้ำมันพืช หรือกระดูกเขา หรือเขี้ยวสัตว์ ยังไม่รู้จักวิธีการเย็บแผลหรือห้ามเลือด จนกระทั่งพุทธศักราช ๒๓๗๘ นายแพทย์บลัดเลย์ได้นำวิธีการรักษาแบบตะวันตก มารักษาพระสงฆ์รูปหนึ่งที่ได้รับอันตรายจากแรงระเบิดในงานมหรธรรมวัดประยูรวงศ์ เกิดมีเลือดออกมากที่แขน นายแพทย์บลัดเลย์จึงได้ทำการตัดแขน และใช้เข็มจับหลอดเลือด ใช้ด้ายธรรมดาผูกหลอดเลือด ซึ่งนับเป็นครั้งแรกที่มีการห้ามเลือดในรูปแบบของตะวันตกสำเร็จขึ้นเป็นครั้งแรกในประเทศไทย

ต่อมาในพุทธศักราช ๒๔๓๑ ในสมัยรัชกาลที่ ๕ ได้มีการสร้างโรงพยาบาลศิริราชขึ้น เพื่อบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้แก่ประชาชน และสร้างโรงเรียนแพทย์ขึ้นต่อมากในพุทธศักราช ๒๔๓๒ โดยมีนายแพทย์เฮเว็ด เฮยส์ เป็นครูแพทย์แผนปัจจุบันเป็นท่านแรก และมีนายแพทย์ยอร์ช บลัดเลย์ แมคฟาแลนด์มาช่วยสอน ต่อมานายแพทย์ยอร์ช บลัดเลย์ แมคฟาแลนด์ ได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์เป็นพระอภิวชิยาตม การผ่าตัดในช่วงนั้นเป็นการผ่าตัดนำสิ่งแปลกปลอมออกจากร่างกาย และการผ่าตัดนี้ในกระเพาะปัสสาวะ ยังไม่ปรากฏหลักฐานเกี่ยวกับการผ่าตัดทางหู คอ จมูกในช่วงนั้น

หลังจากนั้นเรื่อยมาจนกระทั่งถึงก่อนพุทธศักราช ๒๔๖๑ มีการพัฒนาการผ่าตัดเรื่อยมา เช่น การผ่าตัดช่วยคลอดด้วยคีม, การผ่าตัดเอาเด็กออกทางหน้าท้อง, การผ่าตัดแบบแอนติเซปติกโดยใช้ไอโอดีนทาบริเวณแผลใช้กรดคาบอริก ทำความสะอาดโต๊ะผ่าตัด, การนั่งเครื่องมือผ่าตัด ...”

ในส่วนของศาสตร์วิชาเกี่ยวกับหู คอ จมูกนั้น น่าจะปรากฏอย่างเป็นทางการครั้งแรกในช่วงราว ๆ พุทธศักราช ๒๔๕๗ ที่มีการรักษาโรคหู คอ จมูกขึ้น ณ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย (โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ได้เริ่มก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๕๔ และเริ่มเปิดกิจการเมื่อ ๓๐ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๕๗) โดยอาจารย์หลวงโกศลเวชศาสตร์ (เกี่ยว ชนเห็นชอบ) เป็นโสตแพทย์ท่านแรกผู้ทำการรักษา ด้านโรคหู ซึ่งนับเป็นปรมาจารย์ทางด้านหู คอ จมูกคนแรกของโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์และคนแรกของประเทศไทย

หลวงโกศลเวชศาสตร์ (เกี่ยว ชนเห็นชอบ) ได้รับประกาศนียบัตรทางด้านหูคอ จมูกจากประเทศอังกฤษ โดยในสมัยที่อาจารย์ไปศึกษานั้น แพทย์ที่ไปศึกษาดูงาน จะได้รับเพียงใบประกาศนียบัตร ยังไม่มีระบบการศึกษา แพทย์เฉพาะทางแบบ Board เนื่องจากระบบ Board เริ่มต้นขึ้นราว ๆ ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ ๑ (พุทธศักราช ๒๔๖๑) ที่สหรัฐอเมริกา โดย American Board of Otolaryngology–Head and Neck Surgery น่าจะเริ่มราว ๆ พุทธศักราช ๒๔๖๗ ทำให้ ณ เวลานั้น อาจารย์หลวงโกศลเวชศาสตร์ ต้องไปศึกษาดูงานในประเทศฝั่งยุโรป ซึ่งมีรูปแบบการศึกษาแบบ Old field specialist ซึ่งเป็นการศึกษาแบบเฉพาะทางอยู่แล้วใน ๔ สาขา คือ ตา, หู คอ จมูก, สูตินรีเวช, และผิวหนัง แต่เป็นที่น่าเสียดาย ภายหลังจากสำเร็จการศึกษากลับมาจากประเทศอังกฤษ ท่านได้มาปฏิบัติงานทางหู คอ จมูกอยู่ช่วงหนึ่ง ต่อมา

ได้ย้ายไปประจำการในแผนกศัลยศาสตร์แทนเมื่อ พุทธศักราช ๒๔๖๖

นอกจากการมีบูรพาจารย์ทางหูคอ จมูกท่านแรกแล้ว ช่วงระยะเวลานั้นยังมีเครื่องมือตรวจหู คอ จมูก และตา อยู่ที่ตึกผ่าตัด โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ และ “ห้องมืด” สำหรับการตรวจทางตา หู คอ จมูก ด้วย

ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ ๑ (พุทธศักราช ๒๔๕๗-๒๔๖๑) ยุติลง นักเรียนไทยที่ทางราชการส่งไปเรียนยังต่างประเทศ และแพทย์อาสาสมัครที่ไปกับกองแพทย์ไทยร่วมรบที่ประเทศฝรั่งเศสได้ทยอยเดินทางกลับประเทศ และนำวิวัฒนาการทางการแพทย์ตะวันตก มาพัฒนาการผ่าตัดด้านต่าง ๆ ในประเทศไทย ซึ่งคงรวมถึงการผ่าตัดรักษาบริเวณหู คอ จมูกด้วยในส่วนของโรค และผู้ป่วยทางหู คอ จมูก นั้น ข้อมูลสถิติโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ในระยะ ๑๐ ปี ระหว่างพุทธศักราช ๒๔๕๗-๒๔๖๖ ระบุว่า มีผู้ป่วยโรคคอพอก จำนวน ๔๗ ราย ในจำนวน ๑๐ ปี คิดเฉลี่ยปีละ ๔ ราย หากแต่ผู้ป่วยจะยังอยู่ที่แผนกศัลยกรรม

ในพุทธศักราช ๒๔๖๖ ได้มีอาจารย์หลวงแพทยโกศล (ข้า รักกุศล) ซึ่งสำเร็จการศึกษาทางด้านหู คอ จมูกจากประเทศอังกฤษ เป็นโสตแพทย์ท่านที่ ๒ ได้เข้าปฏิบัติงานทางด้านหู คอ จมูก ที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย (ภายหลังต่อมาท่านได้ย้ายไปเป็นผู้อำนวยการที่วชิรพยาบาล ในพุทธศักราช ๒๔๖๙) และอาจารย์นายแพทย์จรัส ปาณทฐรังคานนท์ มาเป็นโสตแพทย์ ทำการรักษาด้านโรคหู ต่อจากหลวงโกศลเวชศาสตร์ที่ได้ย้ายไปอยู่แผนกศัลยกรรมโดยอาจารย์ นายแพทย์จรัส ปาณทฐรังคานนท์ ประจำการอยู่ ณ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย และต่อมาได้รับบรรดาศักดิ์เป็นหลวงจรัสเจริญเวช เมื่อพุทธศักราช ๒๔๗๓

จนกระทั่งในระหว่างพุทธศักราช ๒๔๖๖-๒๔๗๕ โดยพระมหากษัตริย์องค์ของสมเด็จพระราชบิดา และความช่วยเหลือของมูลนิธิร็อกกี้เฟลเลอร์ ได้มีการพระราชทานทุนการศึกษาให้ศิษย์แพทย์ไทยไปศึกษาต่อยังต่างประเทศ โดยในระยะช่วงเวลานี้เองมีการแยกแขนงวิชาศัลยศาสตร์ออกเป็นแขนงต่าง ๆ ได้แก่ ศัลยกรรมกระดูก ศัลยกรรมหู คอ จมูก และตา ศัลยกรรมทางเดินปัสสาวะและศัลยกรรมทั่วไป

นับตั้งแต่พุทธศักราช ๒๔๗๑ เรื่อยมา แพทย์ปริญญา รุ่นแรก ๆ ได้สำเร็จการศึกษาจากศัลยกรรม แยกย้ายกันไปปฏิบัติงานตามโรงพยาบาลต่าง ๆ ในพระนคร และต่างจังหวัด ซึ่งมีไม่เกิน ๕-๖ แห่ง ต้องทำการผ่าตัด ตั้งแต่ศีรษะจรดเท้า ซึ่งรวมถึงการผ่าตัดทางหู คอ จมูกและตา ศัลยกรรมหน้าและคอ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การผ่าตัดรักษาโรคคอกพอกในภาคเหนือซึ่งปรากฏมีผู้ป่วยเป็นจำนวนมาก นับแต่นั้นการพัฒนาการผ่าตัดบริเวณ หู คอ จมูกและตา ก็ได้พัฒนาเรื่อยมา เฉกเช่นเดียวกับการพัฒนาของการผ่าตัดแขนงอื่น ๆ ของศัลยกรรม โดยได้รับวิธีการและเทคโนโลยีจากตะวันตก

ในส่วนของตำราวิชาการที่เป็นหลักฐานทางหู คอ จมูกนั้น มีการเขียนตำราทางหู คอ จมูกขึ้นเป็นครั้งแรกในพุทธศักราช ๒๔๗๒ ชื่อตำราว่า “โรคหู คอ จมูก” โดยหลวงโกศลเวชศาสตร์ ซึ่งหลวงโกศลเวชศาสตร์ได้เขียนลงในคำนำหนังสือ ลงวันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๗๒ ว่า จุดประสงค์ในการเรียบเรียงตำราชั้นครานั้น “เพื่อใช้เป็นประโยชน์ในกิจการของแพทย์ และเพื่อส่งเสริมทางศัลยศาสตร์ให้ดียิ่งขึ้น” เนื่องจากขณะนั้นยังไม่มีผู้ใดเรียบเรียงตำราชั้นไว้ใช้ โดยตัวอย่างเนื้อหาในตำราประกอบด้วย ความรู้ด้านต่าง ๆ อาทิ

บทที่ ๑ อวัยวะวิทยา เช่น กะดุกขะมับ, ใบหู, หูถ้ำกลาง

บทที่ ๒ การตรวจโรค เช่น วิธีตรวจโรค และประวัติ, การตรวจหูช่องกลางแบบวัลชวา, วิธีทดลองแท่งเหล็กเสียง, แบบนวาบัค

บทที่ ๓ โรคหูช่องนอก เช่น ขี้หู-โลหิตคั่ง, กระจกหูช่องหูวม

บทที่ ๔ โรคหูช่องกลาง เช่น โรคเยื่อแก้วหู อักเสบรวดเร็ว, โรคเกิดแก่กะดุกขะมับ

บทที่ ๕ โรคแทรกหูช่องกลาง ได้แก่ ฟีนอกเยื่อ ติวรา, หูช่องในเป็นหนอง

บทที่ ๖ อวัยวะวิทยาของช่องคอ เช่น ส่วนช่องคอ, ต่อมน้ำเหลืองในช่องคอ (ทอนซิลล์)

นอกจากความรู้ทางโรค หู คอ จมูก แล้ว หลวงโกศลเวชศาสตร์ ยังได้รวบรวมตำหรับยาต่าง ๆ ลงในตำราเล่มนี้ด้วย เช่น ยาระงับความรู้สึกในที่จำกัด (Local Anesthesia), น้ำยาชำระจมูก, ยาคลื่นไอระเหย, ยาดมระเหย, ยานัตถ์, ยาอมกลั้วคอ, ยาระงับไอ, ยาเม็ดสำหรับอม, ยาตำหรับผสม, ยาสำหรับหู (ในที่นี้ การใช้คำศัพท์ ได้ใช้คำที่ตามปรากฏในหนังสือ ซึ่งเป็นคำศัพท์ที่ใช้จริงในสมัยนั้น)

โดยการแต่งตำรา “โรคหู คอ จมูก” ในครานั้น หลวงโกศลเวชศาสตร์ ยังได้บริจาคตำราส่วนหนึ่งให้แก่สถานพยาบาลต่าง ๆ ด้วย ดังมีข้อความลงในราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๔๗๒ เล่ม ๔๖ หน้า ๒๕๒๒ ปรากฏข้อความว่า

“แจ้งความกระทรวงกลาโหม เรื่องให้ตำราโรคหู คอ จมูก”

.....

ด้วยได้รับรายงานนายแพทย์ใหญ่ทหารบก ว่า นายพันตรีหลวงโกศลเวชศาสตร์ประจำกรมแพทย์สุขาภิบาลทหารบก ซึ่งให้สภากาชาดสยามยืมไปทำการตำแหน่งโสตแพทย์ของกองพยาบาล สภากาชาดสยาม ได้ให้ตำรา “โรคหู คอ จมูก” ซึ่งเรียบเรียงขึ้น แต่สถานที่พยาบาลทหารบก รวม ๗ เล่ม เป็นราคา ๗๐ บาท อุทิศส่วนกุศลให้นางจูง ชนเห็นชอบ มารดาผู้วายชนม์ เจ้าหน้าที่ได้รับไว้จัดการตามความประสงค์แล้ว

กระทรวงกลาโหมขอแสดงความยินดีและขอบใจในความเอื้อเฟื้อของนายพันตรี หลวงโกศลเวชศาสตร์ กับขออนุโมทนาในส่วนกุศลนี้ด้วย ขอผลานิสงส์จงบังดาลให้เป็นผลสำเร็จตามความปรารถนาของผู้บริจาคทุกประการ

แจ้งความมา ณ วันที่ ๒๔ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒

นายพลเอก บวรเดช

เสนาบดีกระทรวงกลาโหม”

(อนึ่ง ในที่นี้ ผู้อ่านอาจเห็นตัวสะกดบางคำแปลกตาไป แต่เป็นคำที่ผู้เขียนตั้งใจใช้คำเดิมตามรูปศัพท์ของสมัยนั้น)

พุทธศักราช ๒๔๗๓ เริ่มมีการรักษาโรคทางหู คอ จมูก ที่โรงพยาบาลศิริราช แต่ยังคงอยู่ร่วมกับแผนกศัลยกรรม

ต่อมาในพุทธศักราช ๒๔๗๖ ได้มีบูรพาจารย์ทางหู คอ จมูก เพิ่มขึ้นอีกท่าน คือ นายแพทย์พร วราเวช ผู้ซึ่งเริ่มสมัครเข้าศึกษาต่อเป็น House (แพทย์ประจำบ้าน ในสมัยปัจจุบัน) ทางศัลยกรรมเฉพาะหน่วยตา หู คอ จมูก โดยอาจารย์พร วราเวช ได้ไปสมัครเรียนกับ อาจารย์แดง กายูจนารัตน์ (จักษุแพทย์ ผู้ซึ่งเป็นหัวหน้าหน่วย ตา หู คอ จมูก ในแผนกศัลยกรรม) และ Professor Noble (หัวหน้าแผนกศัลยกรรม) ที่โรงพยาบาลศิริราช และได้บรรจุเป็นอาจารย์ที่โรงพยาบาลศิริราช ในพุทธศักราช ๒๔๗๙

ต่อมาในพุทธศักราช ๒๔๘๒ นายแพทย์ชุต อยู่สวัสดิ์ ได้เข้ามาปฏิบัติงานทางด้าน ตา หู คอ จมูก ที่ศิริราชพยาบาล และร่วมดูแลรักษาผู้ป่วยกับ อาจารย์พร วราเวช

จากเรื่องราวข้างต้นนั้นจะเห็นได้ว่า แม้จะยังไม่มีหลักฐานการก่อตั้งแผนกหู คอ จมูก ขึ้นมาเองอย่างชัดเจน แต่วิวัฒนาการความรู้และบูรพาจารย์ทางหู คอ จมูก ในสมัยนั้นน่าจะมีอยู่ในระดับหนึ่งทีเดียว ดังเห็นได้จากการเขียนตำราขึ้นใช้เป็นของตัวเอง

การก่อตั้งหน่วยงานทางตา หู คอ จมูก

ในส่วนของการมีหน่วยงานทาง ตา หู คอ จมูก ขึ้นเป็นของตนเอง โดยเป็นอิสระจากศัลยกรรมนั้น คาดว่าเริ่มในพุทธศักราช ๒๔๗๗ ที่มีการก่อตั้งหน่วยงาน ตา หู คอ จมูก ที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย โดยใช้ชื่อว่า ‘แผนกจักษุ วิทยาโสต นาสิก ลาริงซ์’ มีอาจารย์พันโทหลวงประจักษ์เวชสิทธิ์ ผู้เป็นจักษุแพทย์ เป็นหัวหน้าฝ่ายท่านแรก แม้หน่วยงาน ตา และ หู คอ จมูก จักอยู่รวมกัน แต่การทำงานค่อนข้างแยกกันเป็นอิสระ ในส่วนของหู คอ จมูกนั้น หลวงจรุงเจริญเวชเป็นผู้เป็นกำลังหลักในการสอนด้านโสต ศอ นาสิก ให้แก่แพทย์รุ่นหลังเรื่อยมา

ต่อมาในพุทธศักราช ๒๔๘๓ มีการแยกงานด้านตา หู คอ จมูก ออกมาเป็นแห่งที่ ๒ ที่โรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช โดยมี ร.ต.ประเทือง คงขำ เป็นหัวหน้าหน่วยงานขณะนั้น และตามด้วยโรงพยาบาลศิริราช เป็นลำดับถัดมาเมื่อ วันที่ ๒ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๘๘ (ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๑๓ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๘๘) โดยได้มีพระราชกฤษฎีกา จัดวางระเบียบราชการกรมมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ในกระทรวงสาธารณสุข มีการแบ่งส่วน ราชการในคณะแพทยศาสตร์และศิริราชพยาบาล ทำให้มี “แผนกจักษุวิทยาและวิทยาโสต นาสิก ลาริงซ์” ขึ้น โดยมีอาจารย์แดง กาญจนารัตน์ ผู้ซึ่งเป็นอาจารย์ของอาจารย์พร วราเวช เป็นหัวหน้าแผนกเป็นท่านแรก

ต่อมาหน่วยงานในสถาบันอื่น ค่อย ๆ แยกออกมาเป็นหน่วยงานหู คอ จมูกเอง เป็นลำดับไป บางหน่วยงานแยกออกมาจากศัลยกรรม โดยรวมอยู่กับหน่วยงานตา เป็น ตา หูคอจมูกก่อน ซึ่งมีชื่อเรียกหน่วยงานต่าง ๆ ไปในแต่ละองค์กร จากนั้นจึงค่อยแยกออกจากหน่วยงานตา เป็นหู คอ จมูกเองอีกที บางหน่วยงานแยกออกมา จากศัลยกรรมโดยตรง หรือบางหน่วยงานก่อตั้งเป็นหน่วยงาน หู คอ จมูก เองตั้งแต่แรกเริ่ม ซึ่งขอแสดงสรุปไว้ในตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ ลำดับการก่อตั้งหน่วยงานทางหู คอ จมูก

ลำดับ	สถาบัน	ผู้ก่อตั้งหรือหน่วยงาน เมื่อเริ่มมีหน่วยงานทางหู คอ จมูก	หัวหน้าภาควิชา หู คอ จมูก	ผู้ก่อตั้งหรือหน่วยงาน เมื่อเริ่มมีหน่วยงานทางหู คอ จมูก	หัวหน้าภาควิชา หู คอ จมูก
๑.	โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์/ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	พุทธศักราช ๒๔๗๗/ ฝ่ายจักษุ โสต นาสิกวิทยา	พันโทหลวงประจักษ์สวัสดิ์	พุทธศักราช ๒๕๑๓/ แผนกวิชาโสต นาสิก ภาษารังวิทยา	อาจารย์ นายแพทย์ชูช่วง ศวตธนพร
๒.	โรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช	พุทธศักราช ๒๔๙๓/ แผนกจักษุ โสต คอ นาสิกกรรม	ร.ต.ประเทือง คงขำ	พุทธศักราช ๒๕๐๖/ แผนกโสต คอ นาสิกกรรม	อาจารย์ นายแพทย์สดับ ชีระบุตร
๓.	คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล	พุทธศักราช ๒๔๘๘/ แผนกจักษุวิทยาและวิทยาโสตนาสิก ภาษารัง	ศาสตราจารย์ นายแพทย์ แดง กาญจนารัตน์	พุทธศักราช ๒๕๑๓/ ภาควิชาโสต นาสิก ภาษารัง วิทยา	ศาสตราจารย์ นายแพทย์พร วราเวษฐ์
๔.	วชิรพยาบาล	พุทธศักราช ๒๔๘๘/ แผนกตา หู คอ จมูก ภาควิชาจักษุ โสต คอ นาสิก ภาษารัง วิทยา	อาจารย์นายแพทย์ธำรง ชีรานุตร นายแพทย์เตียง เปาอินทร์ (พุทธศักราช ๒๕๒๘)	พุทธศักราช ๒๕๓๔/ กลุ่มงานโสต คอ นาสิก	นายแพทย์เตียง เปาอินทร์
๕.	โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า	พุทธศักราช ๒๔๘๘/ แผนกหู คอ จมูก	พ.ท. นพ.แสง ไพทีภู	พุทธศักราช ๒๕๐๕/ แผนกโสต คอ นาสิก และ แผนกหูดดนมและหูดอด อาหาร (ทั้งสองแผนกอยู่ภายใต้การ บังคับบัญชาของผู้อำนวยการ โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า โดยตรง ไม่ได้ขึ้นกับกองใด)	พ.ท. นพ.อัศวิน เทพาคำ หัวหน้าแผนกโสต คอ นาสิก พ.ท. นพ.จิระ ศิริโพธิ์ หัวหน้าแผนกหูดดนมและหูดอดอาหาร
๖.	โรงพยาบาลราชวิถี	พุทธศักราช ๒๕๐๐/ แผนกจักษุ โสต คอ นาสิก	อาจารย์ แพทย์หญิง ระภากร ติวาภรณ์	พุทธศักราช ๒๕๒๐/ กลุ่มงานโสต คอ นาสิก	อาจารย์ นายแพทย์สุนทร ชันดรเสน

ตารางที่ ๑ ลำดับการก่อตั้งหน่วยงานทางสุขภาพ (ต่อ)

ลำดับ	สถาบัน	พุทธศักราชที่หน่วยงาน เมื่อเริ่มมีหน่วยงานทางสุขภาพ	หัวหน้าภาควิชา ตา หู คอ จมูก	พุทธศักราชที่หน่วยงาน เมื่อเริ่มมีหน่วยงานทางสุขภาพ	หัวหน้าภาควิชา หู คอ จมูก
๗.	คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามธิบดี	พุทธศักราช ๒๕๐๘/ ภาควิชาจักษุ โสต นาสิก ลาริงซ์ วิทยา	พ.ท.นพ.ธีระ ศิริโพธิ์	พุทธศักราช ๒๕๒๐/ ภาควิชาโสต นาสิก ลาริงซ์ วิทยา	ศาสตราจารย์ นายแพทย์พูนพิศ อมมาตยกุล
๘.	คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	พุทธศักราช ๒๕๑๒/ ภาควิชาจักษุ โสต คอ นาสิก	นายแพทย์ทองท่วม มหาสุวรรณ	พุทธศักราช ๒๕๑๔/ ภาควิชาโสต นาสิก ลาริงซ์วิทยา	อาจารย์ นายแพทย์กอบเกียรติ รักเผ่าพันธ์
๙.	คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	พุทธศักราช ๒๕๑๕/ ภาควิชาจักษุ โสต นาสิก ลาริงซ์ วิทยา	อาจารย์ แพทย์หญิงพวงศล รัตน์เพศาล	พุทธศักราช ๒๕๓๑/ ภาควิชา โสต นาสิก ลาริงซ์วิทยา	อาจารย์ นายแพทย์นิมิต รัตนมาศ
๑๐.	คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น	-	-	พุทธศักราช ๒๕๑๙/ ภาควิชาโสต คอ นาสิก และลาริงซ์ วิทยา (แยกจากศัลยกรรม ไม่รวมกับ จักษุกรรม)	รองศาสตราจารย์ นายแพทย์สมชาติ แสงสะอาด
๑๑.	คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรี นครินทรวิโรฒ	พุทธศักราช ๒๕๒๔/ ภาควิชาจักษุ โสต คอ นาสิก ลาริงซ์วิทยา ที่วชิรพยาบาล	อาจารย์ นายแพทย์เลี้ยง เปาอินทร์	พุทธศักราช ๒๕๖๐/ ภาควิชาโสต คอ นาสิกวิทยา	ศาสตราจารย์ นายแพทย์ชัยรัตน์ นิรันดร์ตัน
๑๒.	คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	-	-	พุทธศักราช ๒๕๓๗/ ภาควิชาโสต คอ นาสิกวิทยา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ แพทย์หญิงอมรรณ นิตสุวรรณ

กล่าวโดยรวม ๆ แล้วคือ ในรัชสมัยรัชกาลที่ ๖ (พุทธศักราช ๒๔๕๓-๒๔๖๘) และ ๗ (พุทธศักราช ๒๔๖๘-๒๔๗๘) แพทย์หู คอ จมูก จะอยู่ร่วมกับศัลยแพทย์ ต่อมาอยู่ร่วมกับจักษุแพทย์ แต่ในระยะถัดมา มีแพทย์บางท่านที่ทำเฉพาะหู คอ จมูกอย่างเดียว จึงเป็นกำลังสำคัญในการแยกแผนกหู คอ จมูก ออกมา โดยอาจารย์แพทย์เหล่านั้น อาทิ

อาจารย์พร วราเวชช์	โรงพยาบาลศิริราช
อาจารย์เชิณ เศรษฐฤทธิ	โรงพยาบาลศิริราช
อาจารย์หลวงจรุงเจริญเวชช์	โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์
อาจารย์ชูช่วง เสวตรุนทร์	โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์
อาจารย์มานพ บุณนาค	โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์
อาจารย์แสวง ไพทีกุล	โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า
อาจารย์อัศวิน เทพาคำ	โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า
อาจารย์สดับ ธีระบุตร	โรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช
อาจารย์ทายาท สุขบำรุง	โรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช
อาจารย์กอบเกียรติ รักเผ่าพันธ์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
อาจารย์จีระ ศิริโพธิ์	โรงพยาบาลรามาริบัติ
อาจารย์ประธาน สุตะบุตร	โรงพยาบาลรามาริบัติ
อาจารย์ประเสริฐ วิปุลาคม	โรงพยาบาลราชวิถี
อาจารย์สุนทร อันตรเสน	โรงพยาบาลราชวิถี

ตั้งแต่พุทธศักราช ๒๔๙๐ เป็นต้นมา ศาสตร์ความรู้และบูรพาจารย์ทางหู คอ จมูกได้เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ โดยมีอาจารย์ท่านต่าง ๆ ที่เข้ามาทำงานทางด้านนี้มากขึ้นและมีการส่งแพทย์หู คอ จมูก ไปศึกษาต่ออย่างต่างประเทศ โดยมีบูรพาจารย์ในยุคนั้นที่สำคัญ ได้แก่

๑. อาจารย์ นายแพทย์มานพ บุณนาค ได้บรรจุเข้ารับราชการที่คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ ๑ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๙๒ แม้อาจารย์จะเคยเป็นศัลยแพทย์มาก่อน แต่ต่อมาท่านย้ายมาเป็น โสต คอ นาสสิกแพทย์

๒. อาจารย์ นายแพทย์ชูช่วง เสวตรุนทร์ ไปศึกษาต่อ ณ สหรัฐอเมริกา ได้บรรจุเข้ารับราชการที่คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๙๒ โดยต่อมา อาจารย์ชูช่วง เสวตรุนทร์ เป็นผู้นำ กล้องจุลทรรศน์มาใช้ในการผ่าตัดหูครั้งแรกในประเทศไทย ในพุทธศักราช ๒๕๐๔ และเป็นผูริเริ่มทำการผ่าตัดหูชั้นกลาง (Stapedectomy) ในพุทธศักราช ๒๕๐๕ ในช่วงนั้นการผ่าตัด Stapedectomy ในโลก กำลังได้รับความนิยม เนื่องจากเป็นการผ่าตัดที่ผู้ป่วยได้ยินดีขึ้นทันทีบนเตียงผ่าตัด

๓. อาจารย์นายแพทย์พร วราเวช (คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล พุทธศักราช ๒๔๗๗-๒๕๑๕) ไปศึกษาดูงานที่มหาวิทยาลัย Washington เมืองเซนต์หลุยส์ สหรัฐอเมริกา ระหว่างพุทธศักราช ๒๔๙๓-๒๔๙๔ เป็นแพทย์ไทยท่านแรกที่สนใจ และเป็นผู้บุกเบิกความรู้วิชาทางด้าน Laryngo-broncho-esophagoscopy และเป็นผู้วางรากฐานวิชา Endoscopy ทางด้านหู คอ จมูก

๔. อาจารย์ นายแพทย์สตีบ ธีระบุตร ไปศึกษาต่อทางด้านหู คอ จมูก โดยได้รับ Diploma in Otolaryngology, Certification in Ophthalmologic and Otolaryngologic Allergy สหรัฐอเมริกา ในพุทธศักราช ๒๔๙๓ และ Diploma House in Otolaryngology (สมัยก่อนเราใช้คำว่า House คือ Resident ของยุคปัจจุบัน) พุทธศักราช ๒๔๙๔ อาจารย์สตีบ ธีระบุตร เป็นคนแรกที่นำเครื่องตรวจการได้ยิน (Audiometer) เข้ามาในประเทศไทย เมื่อพุทธศักราช ๒๔๙๔ และต่อมาร่วมกับ อาจารย์พูนพิศ อมาตยกุล (ผู้ซึ่งได้ไปศึกษาและจบการศึกษาในระดับปริญญาโท ด้าน Audiology จาก Philadelphia สหรัฐอเมริกา) ในการริเริ่มการตรวจการได้ยินวางรากฐานของการก่อตั้งหน่วยการตรวจการได้ยิน และฝึกอบรมนักตรวจการได้ยิน เพื่อออกไปปฏิบัติงานช่วยแพทย์หูคอจมูก นอกจากนี้ อาจารย์สตีบ ธีระบุตร ยังเป็นคนแรกที่ผ่าตัด Otosclerosis (จากหลักฐานที่ค้นคว้าได้ ไม่ได้ระบุชนิดการผ่าตัด และพุทธศักราชที่เริ่มผ่าตัด)

๕. อาจารย์ นายแพทย์โกศล เลขวัต ได้บรรจุเข้ารับราชการที่คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ ๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๙๖

๖. อาจารย์อัญชัน วิไลรัตน์ ได้บรรจุเข้ารับราชการที่คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๐๐ เป็นผู้นำเอาวิธีการทาง Immunotherapy มาใช้ในการรักษาภูมิแพ้

๗. อาจารย์อัศวิน เทพาคำ จบการศึกษาทางด้านหู คอ จมูก จาก Philadelphia สหรัฐอเมริกา ในพุทธศักราช ๒๕๐๕ และได้ประจำการที่โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า

๘. อาจารย์แสวง ไพทีกุล จบการศึกษาจาก Philadelphia สหรัฐอเมริกา ในพุทธศักราช ๒๕๐๕ เป็นแพทย์หู คอ จมูกคนแรกของโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า และยังเป็นผู้นำเครื่องมือ Jackson & Jackson scope มาใช้เป็นคนแรกในประเทศไทย

๙. อาจารย์เชิฐ เศรษฐฤทธิ์ จบการศึกษาทางด้านหู คอ จมูก จาก Florida สหรัฐอเมริกา ในพุทธศักราช ๒๕๐๕ เป็นกำลังสำคัญในการผ่าตัด Head and Neck ของศิริราชพยาบาล

๑๐. อาจารย์ประธาน สุตตะบุตร ได้ไปศึกษา ENT อยู่ที่ Otolary Lab ราว ๆ ช่วงพุทธศักราช ๒๕๐๗ ที่ The Presbyterian, University of Pennsylvania Medical Center และเป็นรุ่นพี่อาจารย์พูนพิศ อมาตยกุล ที่มหาวิทยาลัยนั้น

๑๑. อาจารย์สุจิตรา ประสานสุข ศึกษาต่อระดับ Diploma in Otorhinolaryngology (DLO) และได้รับประกาศนียบัตรผู้เชี่ยวชาญสาขาโสตประสาท การได้ยิน จากมหาวิทยาลัยเวียนนา ประเทศออสเตรีย พุทธศักราช ๒๕๑๒, มหาวิทยาลัยลอนดอน ประเทศอังกฤษ พุทธศักราช ๒๕๑๕, ดูงานและศึกษาต่อในสาขาวิชาโสตประสาทวิทยา ประเทศแคนาดา สหรัฐอเมริกา แคนาดา ออสเตรเลีย และสวีเดน, Fellow of International College of Surgeon (FICS) พุทธศักราช ๒๕๒๐ และ Honorary Fellowship The Royal College of Surgeons of England (FRCS) พุทธศักราช ๒๕๕๒ อาจารย์เป็นผู้เชี่ยวชาญโสตประสาทการได้ยินคนแรกของประเทศไทย เป็นผู้ให้กำเนิด หน่วยโสตประสาท คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล ตั้งแต่ พุทธศักราช ๒๕๑๖ และเป็นผู้จัด

ตั้งหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ ออกให้บริการในชุมชนต่าง ๆ ในกว่า ๔๐ จังหวัด และยังเป็นผู้ก่อตั้งสหพันธ์โสต ศอ นาสิกแพทย์ แห่งอาเซียนใน พุทธศักราช ๒๕๒๓

นอกจากนี้ยังคงมีอาจารย์หู คอ จมูก ที่ได้รับ Certified American Board of Otolaryngologist จากสหรัฐอเมริกา ในช่วงระยะแรก ๆ ได้แก่

๑. อาจารย์ นายแพทย์จีระ ศิริโพธิ์ โรงพยาบาลรามาริบัติ เป็นผู้จบการศึกษาและได้รับ Certified American Board of Otolaryngologist เป็นคนแรกของประเทศไทย ในพุทธศักราช ๒๕๐๕ ภายหลังจากสำเร็จการศึกษา อาจารย์จีระ ศิริโพธิ์ ได้กลับมาประจำการอยู่ที่โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้าในระยะแรก หากแต่ต่อมาได้รับเชิญจากศาสตราจารย์นายแพทย์อุทัย รัตนิน ให้มาร่วมงานที่โรงพยาบาลรามาริบัติ และร่วมกันวางรากฐานโครงสร้างหน่วยงานทางหู คอ จมูก

๒. อาจารย์บุญเทียม เขมาภิรัตน์ ได้ไปศึกษาที่ Baylor College of Medicine, Houston, Texas สหรัฐอเมริกา ระหว่างพุทธศักราช ๒๕๐๖-๒๕๑๒ และได้รับ Certified American Board of Otolaryngologist เป็นคนที่สองของประเทศไทย โดยอาจารย์เป็นผู้สนใจพิเศษทาง Microsurgery อาจารย์ได้เล่าว่า สมัยนั้นที่โรงพยาบาลรามาริบัติมีกล้อง Microscope เพียง ๑ ตัว ขณะที่อาจารย์เดินทางกลับจากสหรัฐอเมริกานั้น ได้แวะซื้อกล้องและอุปกรณ์ Microscope ที่ประเทศเยอรมันกลับมาด้วยและนำกล้องนั้นมาใช้ในการผ่าตัด Lacrimal surgery และเป็นผู้เริ่มการใช้เทคนิคการผ่าตัดทาง Otology ร่วมกับ Microsurgery มาทำผ่าตัดท่อน้ำตาตลอดจนก่อตั้ง Lacrimal clinic ขึ้นเป็นครั้งแรกของประเทศไทย ในพุทธศักราช ๒๕๑๔ นอกจากนี้ อาจารย์ยังมีความสนใจและเป็นผู้นำเทคนิคการผ่าตัดจากต่างประเทศเข้ามาใช้ในวงการ หู คอ จมูก ในบ้านเรา ในด้านต่าง ๆ คือ

- Facial nerve surgery and decompression

- การผ่าตัด Acoustic Neuroma ช่วงนั้นการผ่าตัดในต่างประเทศก้าวหน้าไปมาก ถึงขั้นทำ Translabyrinthine approach โดยอาจารย์ได้มีโอกาสไปเข้าผ่าตัดกับ Dr. William F. House ซึ่งเป็นปรมาจารย์ทางด้านนี้ ขณะศึกษาอยู่ที่สหรัฐอเมริกาภายหลังกลับมาจึงได้ทำผ่าตัด Acoustic Neuroma ด้วย Combined Translabyrinthine and Transoccipital approach เป็นรายแรกของประเทศที่โรงพยาบาลประสาทร่วมกับประสาทศัลยแพทย์ โดยมีอาจารย์ประพจน์ คล่องสู้ศึก ซึ่งขณะนั้นเป็นแพทย์ประจำบ้านหู คอ จมูก รุ่นแรก เข้าร่วมผ่าตัดด้วย

- Middle ear transplant ในผู้ป่วยหูหนวกหูรุนแรง โดยใช้ Middle ear จากนิติเวช มาทำการ preserve แล้วนำมา Graft ในผู้ป่วยให้ผลเป็นที่น่าพอใจ

๓. อาจารย์ประพจน์ คล่องสู้ศึก ภายหลังจากสำเร็จการศึกษาและได้รับวุฒิปัตร์เพื่อแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม สาขาโสต ศอ นาสิกวิทยา เป็นหนึ่งในสองท่านแรกของประเทศ อาจารย์ได้บรรจุเข้ารับราชการที่โรงพยาบาลรามาริบัติ ได้ไปศึกษาต่อยังสหรัฐอเมริกา และได้รับ American Board of Otolaryngology

๔. อาจารย์ประสิทธิ์ ศรีสมบุญรณ์ จบการศึกษาแพทยศาสตรบัณฑิต ศิริราชพยาบาล เมื่อพุทธศักราช ๒๕๐๕ หลังจากนั้นในพุทธศักราช ๒๕๐๖-๒๕๑๒ ได้ไปศึกษาต่อทางด้านหู คอ จมูก ที่ Pittsburg School of Medicine สหรัฐอเมริกา จนได้รับ American Board of Otolaryngology และศึกษาต่อเฉพาะทางด้าน Otology (ear surgery) ที่ Baylor College of Medicine, Houston, Texas สหรัฐอเมริกาจากนั้นก็กลับมาบรรจุเข้ารับราชการเป็นอาจารย์ที่โรงพยาบาลศิริราชทำการผ่าตัดต่าง ๆ

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง Stapedectomy กว่า ๑,๐๐๐ ราย เป็นบูรพาจารย์ที่ทำผ่าตัด Stapedectomy มากที่สุด อาจารย์ยังเป็นกำลังสำคัญในการเป็นกรรมการฝึกอบรมและสอบความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม (อ.ฝส.) ของแพทย์ประจำบ้านในสมัยนั้น

๕. อาจารย์กอบเกียรติ รักเผ่าพันธ์ ได้ไปศึกษาต่อเฉพาะทางด้านหู คอ จมูก ที่ Graduate School of Medical university of Pennsylvania , Philadelphia ระหว่างพุทธศักราช ๒๕๐๔-๒๕๐๕ และฝึกงานที่ Illinois Eye & Ear Infirmary, University of Chicago สหรัฐอเมริกา พุทธศักราช ๒๕๐๖-๒๕๐๗

๖. อาจารย์ศัลยแพทย์ เลชะกุล ไปศึกษาต่อ Residency Training Program in Otolaryngology ที่ W.H.C.ENT George Washington DC เมื่อพุทธศักราช ๒๕๑๐ และได้รับ Diploma American Board of Otolaryngology–Head and Neck Surgery เมื่อพุทธศักราช ๒๕๑๔ อาจารย์เป็นผู้ก่อตั้ง “มูลนิธิหูคอจมูกเพื่อชนบท” เมื่อพุทธศักราช ๒๕๑๕ และได้ดำรงตำแหน่งบริหารในสมาคมฯ, วิทยาลัยฯ, ราชวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทยต่อเนื่องกว่า ๓๐ ปี

๗. อาจารย์อภิชัย วิธวาศิริ จากคณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล

๘. อาจารย์สุพจน์ อธิรัตน์ จากคณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล

นอกจากเรื่องราวของศาสตร์ทางด้าน Clinical หู คอ จมูกโดยตรงแล้ว ยังมีบูรพาจารย์ที่เป็นต้นกำเนิดทางด้านอื่น ๆ เช่น Audiology ด้วย กล่าวคือ ในพุทธศักราช ๒๕๐๖ อาจารย์พูนพิศ อมาตยกุล ขณะนั้นได้เข้าเป็นแพทย์ประจำบ้าน หู คอ จมูก ที่โรงพยาบาลศิริราช ได้เปลี่ยนไปศึกษาต่อ Post Grad. ทางด้านหู คอ จมูก ที่ School of Medicine, University of Pennsylvania Medical Center เมือง Philadelphia รัฐ Pennsylvania สหรัฐอเมริกา ในเดือนมิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๐๗ เป็นเวลา ๑ ปี และทำงานใน Otology Research Lab ที่ The Presbyterian, University of Pennsylvania Medical Center ตามดูแลผู้ป่วยหู คอ จมูก กับ Professor ที่มีชื่อเสียงเป็นเวลากว่า ๔ ปี แต่อาจารย์กล่าวว่า อาจารย์เป็นผู้เรียนหนังสือไม่เก่งจึงไม่สามารถสอบเข้า Clinical training ทาง ENT ได้ แต่ด้วยความวิริยะอุตสาหะ ที่อาจารย์ได้ใช้เวลาช่วงค่ำหลังจากเลิกงานทำ Lab ไปเรียนต่อที่ Temple University จนได้ปริญญาโท ทาง Communication Disorders, Major Audiology, Minor Speech pathology เป็นนักวิชาการสาขานี้คนแรก และคนเดียวของประเทศไทยในยุคนั้นและกลับมาเป็นอาจารย์หู คอ จมูก คนแรกทางด้าน Audiology เป็นผู้ก่อตั้งวิชา ‘Audiology and Speech Pathology’ หรือ ‘วิชาโสตสัมผัสและความผิดปกติของการพูด’ โดยภายหลังกลับมาจากต่างประเทศ อาจารย์ได้บรรจุเข้าเป็นข้าราชการของคณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี ในวันที่ ๒ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๑๑ ก่อนที่โรงพยาบาลจะเปิดเป็นทางการ ๘ เดือน (โรงพยาบาลเปิดทำการเมื่อวันที่ ๒ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๑๒) นอกจากนี้ อาจารย์พูนพิศ อมาตยกุล ยังถือเป็นปรมาจารย์ทาง audiology ท่านแรก ๆ ของประเทศไทย ท่านได้จัดสรรตำแหน่งในภาควิชา เพื่อให้ audiologist เข้ามาปฏิบัติงาน ขยายการเรียนการสอน การปฏิบัติงานทางด้าน Audiology and Speech Pathology ถือเป็นต้นแบบ และเป็นผู้บุกเบิกทางด้าน audiology ของประเทศ

การก่อตั้งสมาคมโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย

เมื่อเริ่มมีแพทย์ที่ทำงานด้านหู คอ จมูก มากเป็นจำนวนหนึ่ง อาจารย์ท่านต่าง ๆ จึงมีความคิดที่จะจัดตั้งสมาคมขึ้น โดยอาจารย์สตัดป์ ธีระบุตร ผู้เป็นแกนนำสำคัญในการชักชวนแพทย์ผู้อาวุโส และแพทย์ผู้เชี่ยวชาญทางหู คอ จมูก และตา มารวมตัวกันก่อตั้ง “ชมรมแพทย์เฉพาะทางตา หู คอ จมูก” ซึ่งต่อมาได้มีการพัฒนาเป็นสมาคมจักษุโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย จากการที่หลวงประจักษ์เวชสิทธิ์ได้เชิญจักษุแพทย์ และโสต ศอ นาสิกแพทย์ มาประชุมร่วมกัน ณ ตึกอำนวยการ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย โดยมีนายแพทย์สตัดป์ ธีระบุตร จากโรงพยาบาลภูมิพล เป็นเลขานุการการประชุมในพุทธศักราช ๒๔๙๘ เพื่อก่อตั้ง “สมาคมจักษุ โสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย” เพื่อจะได้เป็นการรวมตัวของแพทย์ตา หู คอ จมูก ในการประชุมวิชาการและแลกเปลี่ยนความรู้ โดยได้รับการอนุมัติจากสภากาชาดไทยให้ตั้งเป็นสมาคมได้ เมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๙๙ โดยมี หลวงประจักษ์เวชสิทธิ์ ดำรงตำแหน่งนายกสมาคมคนแรก และดำรงตำแหน่งต่อเนื่องอยู่หลายสมัย คณะกรรมการสมาคมสมัยแรก ประกอบด้วย

พันโท หลวงประจักษ์เวชสิทธิ์	นายกสมาคม
ศาสตราจารย์ นายแพทย์แดง กาญจนารัตน์	นายกสำรอง
พลตรีหลวงมงคลแพทยาคม	รองนายกสมาคม
หลวงชินเชียวิทย์	ประธานกรรมการวิทยาการสาขาจักษุศาสตร์
ศาสตราจารย์ นายแพทย์แดง กาญจนารัตน์	กรรมการวิทยาการสาขาจักษุศาสตร์
นาวาเอก ประกอบ จักษุรักษ์	กรรมการวิทยาการสาขาจักษุศาสตร์
หลวงจรุงเจริญเวชช์	ประธานกรรมการวิทยาการสาขาโสต ศอ นาสิกศาสตร์
ศาสตราจารย์ นายแพทย์พร วราเวชช์	กรรมการวิทยาการสาขาโสต ศอ นาสิกศาสตร์
พันเอก แสวง ไพทีกุล	กรรมการวิทยาการสาขาโสต ศอ นาสิกศาสตร์
นายแพทย์กอบชัย พรหมินทะโรจน์	เหรัญญิก
นาวาเอก สตัดป์ ธีระบุตร	เลขานุการ

แต่ต่อมาเนื่องจากการทำงานตรวจรักษาผู้ป่วยและวิชาการที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน จึงได้มีการประชุมของแพทย์ตา หูคอจมูก อีกครั้ง ที่ตึกจุมภฏพงษ์บริพัตร โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ เมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๑๔ โดยคณะกรรมการบริหารสมาคมจักษุ โสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย เห็นชอบให้แยกเป็น ๒ สมาคม คือ

๑. สมาคมจักษุแพทย์แห่งประเทศไทย โดยมีอาจารย์นายแพทย์นิสิต ลีละวงศ์ เป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนชื่อสมาคม และมีอาจารย์นายแพทย์กอบชัย พรหมินทะ จากโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ เป็นนายกสมาคมคนแรก

๒. สมาคมโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย โดยมีอาจารย์นายแพทย์สตัดป์ ธีระบุตร เป็นนายกสมาคมคนแรก และได้รับการจดทะเบียนเป็นสมาคมโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย ในวันที่ ๘ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๑๕ มีการประชุมครั้งแรกวันที่ ๓๐ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๑๕ ณ ศูนย์การค้าเฉลิมโลก ถนนราชดำริ กรุงเทพฯ

๒๕๐/๑ สุขุมวิท ๔๕
กรุงเทพฯ ๑๑

๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเชิญร่วมประชุมก่อตั้งสมาคมโรคผิวหนังแห่งประเทศไทย
เรียน โรคผิวหนัง

เนื่องจากโรคผิวหนังทั้งที่เป็นสมาชิกและมิได้เป็นสมาชิกของสมาคมโรคผิวหนังแห่งประเทศไทยหลายนาย อาทิเช่น

รองศาสตราจารย์นายแพทย์ ชูช่วง เศวตรินทร์	โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์
รองศาสตราจารย์นายแพทย์ มานพ บุณนาค	โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์
รองศาสตราจารย์นายแพทย์ เชื้อ เศรษฐพิทักษ์	โรงพยาบาลศิริราช
รองศาสตราจารย์พันโทนายแพทย์ จีระ ศิริโพธิ์	โรงพยาบาลรามารินทร์
พันโทนายแพทย์ อัครวิน เทพาคำ	โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้าฯ
นายแพทย์ ประเสริฐ วิบุลาคม	โรงพยาบาลหนึ่ง

ได้ปรึกษาหารือกันแล้วเห็นว่า จำนวนโรคผิวหนังในประเทศไทยขณะนี้มีมากขึ้นพอที่จะจัดตั้งเป็นสมาคมได้แล้ว หากทางสมาคมโรคผิวหนังแห่งประเทศไทยไม่ขัดข้อง

ในการประชุมคณะกรรมการบริหารของสมาคมโรคผิวหนังแห่งประเทศไทย เมื่อ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๔ ณ แผนกวิชาจุฬารังสีวิทยา ศีกจุฬาฯ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ได้มีมติมอบให้สมาชิกสาขาโรคผิวหนังวิทยา แยกตัวออกไปจัดตั้งเป็นสมาคมเฉพาะวิชาได้ตามความประสงค์

การจัดตั้งสมาคมโรคผิวหนังแห่งประเทศไทยขึ้นใหม่นี้มีวัตถุประสงค์และความมุ่งหมายที่จะรวมโรคผิวหนังให้เกิดความสามัคคี แลกเปลี่ยนความรู้ ความชำนาญ และเผยแพร่วิชาการในสาขานี้ให้กว้างขวางทัดเทียมอารยประเทศ

จึงใคร่ขอเชิญชวนท่านไปร่วมประชุมปรึกษาหารือเกี่ยวกับการก่อตั้งสมาคมโรคผิวหนังแห่งประเทศไทย ในวันพฤหัสบดีที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๔ เวลา ๑๔.๐๐ น. ณ ห้องประชุมของแผนกวิชาโรคผิวหนังวิทยา โรงพยาบาลรามารินทร์ (อาคารตรวจโรค ชั้น ๕) พร้อมนี้ได้แนบร่าง กฎ และ ข้อบังคับของสมาคมฯ มาด้วยแล้วหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ท่าน คงสะดวกเวลามาร่วมประชุมครั้งนี้ได้

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

พลอากาศตรี *วิวัฒน์ ธีระบุตร*
(ศดับ ธีระบุตร)

รองนายกสมาคมโรคผิวหนังแห่งประเทศไทย

หนังสือเชิญประชุมก่อตั้งสมาคมโรคผิวหนังแห่งประเทศไทย

รายนามแพทย์ผู้ก่อตั้งสมาคมโสต ศอ นาสิกแพทย์ แห่งประเทศไทย ๓๑ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๑๔

พลอากาศตรี นายแพทย์สตีบ ชีระบุตร

พันโท นายแพทย์จีระ ศิริโพธิ์

รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ชูช่วง เศวตรุนทร์

พันโท นายแพทย์อัศวิน เทพาคำ

นายแพทย์ประเสริฐ วิปุลาคม

นายแพทย์ประธาน สุตตะบุตร

นายแพทย์บุญเทียม เขมาภิรัตน์

นายแพทย์ประพจน์ คล่องสู้ศึก

พันตรี นายแพทย์เสริม หรสกุล

นายแพทย์เอื้อชาติ กาญจนพิทักษ์

ร้อยเอก นายแพทย์สมศักดิ์ จันทศรี

รองศาสตราจารย์ นายแพทย์มานพ บุณนาค

นายแพทย์เชิญ เศรษฐฤทธิ์

ศาสตราจารย์ นายแพทย์พร วราเวชช์

นายแพทย์ประสิทธิ์ ศรีสมบูรณ์

พลตรี นายแพทย์แสวง ไพทีกุล

แพทย์หญิงตระการ ศิวาภรณ์

โดยแพทย์ผู้ก่อตั้งสมาคมได้ช่วยบริจาคเงินคนละ ๕๐๐ บาท เพื่อเป็นทุนสำหรับดำเนินการก่อตั้งสมาคมฯ โดยได้รับเงินสมทบรวม ๘,๕๐๐ บาท เมื่อวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๑๔

รายนามแพทย์ผู้ก่อตั้งสมาคมโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๑๔

๑. พลอากาศตรี นายแพทย์ สตีบ ชีระบุตร
๒. พันโท นายแพทย์ จีระ ศิริโพธิ์
๓. รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ ชูช่วง เศวตรุนทร์
๔. พันโท นายแพทย์ อัศวิน เทพาคำ
๕. นายแพทย์ ประเสริฐ วิปุลาคม
๖. นายแพทย์ ประธาน สุตตะบุตร
๗. นายแพทย์ บุญเทียม เขมาภิรัตน์
๘. นายแพทย์ ประพจน์ คล่องสู้ศึก
๘. พันตรี นายแพทย์ เสริม หรสกุล
๑๐. นายแพทย์ เอื้อชาติ กาญจนพิทักษ์
๑๑. ร้อยเอก นายแพทย์ สมศักดิ์ จันทศรี
๑๒. รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ มานพ บุณนาค
๑๓. นายแพทย์ เชิญ เศรษฐฤทธิ์
๑๔. ศาสตราจารย์ นายแพทย์ พร วราเวชช์
๑๕. นายแพทย์ ประสิทธิ์ ศรีสมบูรณ์
๑๖. พลตรี นายแพทย์ แสวง ไพทีกุล
๑๖. แพทย์หญิง ตระการ ศิวาภรณ์

นายแพทย์ผู้ก่อตั้งสมาคมได้ช่วยบริจาคเงินคนละ ๕๐๐ บาท สำหรับเป็นทุนดำเนินการก่อตั้งสมาคม ได้เงิน ๘,๕๐๐ บาท
เมื่อ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๑๔.

รายนามแพทย์ผู้ก่อตั้งสมาคมโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย

มีนายกสมาคมท่านแรก คือ พลอากาศตรี นายแพทย์สตีบ ธีระบุตร และกรรมการบริหารสมาคมฯ วาระแรก ประกอบด้วย

พันโท นายแพทย์จีระ ศิริโพธิ์
 รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ชูช่วง เศวตรุนทร์
 นายแพทย์เชิณ เศรษฐสิทธิ์
 นายแพทย์บุญเทียม เขมาภิรัตน์
 นายแพทย์ประธาน สุตะบุตร
 รองศาสตราจารย์ นายแพทย์มานพ บุนนาค
 พันตรี นายแพทย์เสริม หรุสกุล
 พันโท นายแพทย์อัศวิน เทพาคำ

กรรมการของสมาคมฯ มีกำหนดวาระ ๒ ปี

กำหนดพันธกิจของสมาคมฯ คือ การทำหน้าที่เพื่อให้วิทยาศาสตร์ และศิลปศาสตร์ของโสต ศอ นาสิกวิทยา เจริญก้าวหน้า มีสัมพันธ์กับองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และเสริมสร้างมิตรภาพระหว่างสมาชิก

โดยในวาระแรก พุทธศักราช ๒๕๑๕-๒๕๑๖ มีรายนามอาจารย์ที่ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ในสมาคมฯ ได้แก่

พลอากาศตรี นายแพทย์สตีบ ธีระบุตร	ประธาน
รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ชูช่วง เศวตรุนทร์	รองประธาน
พันโท นายแพทย์จีระ ศิริโพธิ์	กรรมการ
นายแพทย์บุญเทียม เขมาภิรัตน์	กรรมการ
พันโท นายแพทย์อัศวิน เทพาคำ	กรรมการ
นายแพทย์เชิณ เศรษฐสิทธิ์	กรรมการ
นายแพทย์ประธาน สุตะบุตร	กรรมการ
พันตรี นายแพทย์เสริม หรุสกุล	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ นายแพทย์มานพ บุนนาค	กรรมการ

คณะกรรมการบริหาร

ของ

สมาคมโสตศอนาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย

พ.ศ. ๒๕๑๕-๒๕๑๖

พลอากาศตรี นายแพทย์ สลับ ชีระบุตร	ประธาน
รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ ชูช่วง เคียวตรนทร์	รองประธาน
พันโท นายแพทย์ วีระ สิริโพธิ์	กรรมการ
พันโท นายแพทย์ อัสวิน เทพาคำ	กรรมการ
นายแพทย์ บุญเทียม เงามภิรัตน์	กรรมการ
นายแพทย์ วิชาญ เด็ชรุกขิ	กรรมการ
นายแพทย์ ประธาน สุตะบุตร	กรรมการ
พันตรี นายแพทย์ เสริม ทวีศักดิ์	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ มานพ บุนนาค	เลขาธิการ-เหรัญญิก

รายนามคณะกรรมการบริหารสมาคมโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย วาระแรก

การประชุมแพทย์ผู้ก่อตั้งสมาคมโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย

ครั้งที่ ๑/๒๕๑๕

ณ SAUNA HEALTH CLUB CO.LTD. RESTAURANT

๑-๔ ถนนมิตรภาพ เลิกลิง โถงนาฬิกาวิ กวแทน ๕
วันศุกร์ ที่ ๓๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๑๕

เวลา ๒๐.๐๐ น. - ๒๑.๐๐ น.

ผู้มาประชุม:-

1. พล.อ.ต. น.พ. สลับ ชีระบุตร
2. ร.ต. น.พ. ชูช่วง เคียวตรนทร์
3. ร.ต. น.พ. มานพ บุนนาค
4. พ.ท. น.พ. วีระ สิริโพธิ์
5. น.พ. วิชาญ เด็ชรุกขิ
6. พ.ท. น.พ. อัสวิน เทพาคำ
7. น.พ. ประธาน สุตะบุตร
8. น.พ. บุญเทียม เงามภิรัตน์
9. พ.ต. น.พ. เสริม ทวีศักดิ์
10. น.พ. เอื้อชาติ กาญจนนพิกัมภ์
11. ร.อ. น.พ. สัมศักดิ์ จันทร์ตรี

ผู้เข้าร่วมประชุมพิเศษ:-

1. น.พ. ศักดิ์เดช เคะรุก

(Handwritten signatures and notes)

การประชุมกรรมการบริหารสมาคมฯ ครั้งแรก

ตราสัญลักษณ์สมาคมฯ

ต่อจากนั้นได้มีอาจารย์หลาย ๆ ท่าน ขึ้นดำรงตำแหน่งนายกสมาคมฯ ต่อจากอาจารย์สตีบ ธีระบุตร ได้แก่ อาจารย์ชูวง เศรษฐรินทร์, อาจารย์เชิญ เศรษฐฤทธิ์, อาจารย์สุนทร อันตรเสน, อาจารย์ศัลยเวทย์ เลชะกุล, อาจารย์ประสิทธิ์ ศรีสมบูรณ์

มีอาจารย์อาวุโสหลายท่านได้ให้ประวัติไว้ว่า ในระหว่างที่ หู คอ จมูก อยู่ร่วมกับ ตา ใน "สมาคมจักษุ โสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย" นั้น ได้มีการก่อตั้ง "สมาคมแพทย์หู คอ จมูก" ขึ้นในพุทธศักราช ๒๕๐๘ เป็นการริเริ่มของอาจารย์ยุคแรก ๆ ที่ทำงานทางด้านหู คอ จมูก จากโรงพยาบาลต่าง ๆ เช่น โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ โรงพยาบาลศิริราช และโรงพยาบาลภูมิพล โดยมีจุดประสงค์เพื่อฝึกอบรมแพทย์หูคอจมูกในประเทศไทย เนื่องจาก การไปศึกษาต่อต่างประเทศในสมัยนั้นมีความยากลำบากและค่าใช้จ่ายสูง ประกอบกับในช่วงนั้นได้มีอาจารย์ที่จบ การศึกษาทางหู คอ จมูก มาจากทั้งสหรัฐอเมริกาและยุโรปแล้ว จึงเป็นกำลังสำคัญในการช่วยฝึกอบรมแพทย์หู คอ จมูกในประเทศไทยขึ้นเองได้

การฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้าน

ในพุทธศักราช ๒๕๑๐ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี โดยอาจารย์จิระ ศิริโพธิ์ เป็นหัวหน้าภาควิชา มีดำริที่จะฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้าน ขึ้นเองในประเทศไทย จึงร่วมกับอาจารย์ท่านอื่น ๆ เช่น อาจารย์สตั๊บ ธีระบุตร, อาจารย์ชูช่วง เศรษฐรินทร์, อาจารย์เชิญ เศรษฐฤทธิ์ ดำเนินการก่อตั้ง และให้การรับรอง การฝึกอบรมแพทย์หู คอ จมูก ขึ้นในประเทศ จึงเริ่ม เปิดหลักสูตรอบรมแพทย์ประจำบ้าน เพื่อวุฒิบัตรแสดง ความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมของ แพทยสภา สำหรับเป็นแนวทางให้โรงเรียนแพทย์ จัดการ ฝึกอบรมแพทย์หูคอจมูกหลักสูตร ๓ ปีขึ้นเป็นครั้งแรกที่ โรงพยาบาลรามาธิบดีโดยมีอาจารย์เอื้อชาติ กาญจนพิทักษ์ และอาจารย์ประพจน์ คล่องสูตึก เป็นแพทย์ประจำบ้าน คู่แรก ซึ่งอาจารย์ทั้ง ๒ ท่านก็ได้รับอนุมัติวุฒิบัตรฯ เป็นลำดับที่ ๑ และ ๒ ของประเทศไทย ซึ่งในแพทย์ ประจำบ้านรุ่นแรกนั้น ยังมีแพทย์อีกท่านหนึ่ง ซึ่งเข้ารับการฝึกอบรมพร้อมกัน หากแต่ท่านได้แยกออกไปก่อน เสร็จสิ้นการฝึกอบรม จึงทำให้เหลือเพียงอาจารย์เอื้อชาติ กาญจนพิทักษ์ และอาจารย์ประพจน์ คล่องสูตึก เท่านั้น ที่ได้รับวุฒิบัตร

[จากคำบอกเล่าของอาจารย์อาวุโส กล่าวว่า ในช่วงก่อนการเปิดการฝึกอบรมอย่างเป็นทางการนั้น มีการเรียนการสอนภายในสถาบัน หรือโรงเรียนแพทย์ต่าง ๆ กันเองอยู่ก่อน และให้การรับรองเป็น ‘หนังสืออนุมัติบัตร’ นอกจากนี้ แพทย์หู คอ จมูกที่ปฏิบัติงานทางด้านนี้มานาน หรือจบการศึกษาจากต่างประเทศที่ไม่ได้รับวุฒิบัตรฯ ก็สามารถให้มาสอบเพื่อรับเป็น หนังสืออนุมัติบัตร ได้]

โดยเนื้อหาหลักสูตรการเรียนการสอนและการฝึกอบรมในช่วงแรก ๆ นั้น อาจารย์อาวุโสหลาย ๆ ท่าน ได้แก่ อาจารย์ธีระ ศิริโพธิ์, อาจารย์เชิญ เศรษฐฤทธิ์, อาจารย์อัศวิน เทพาคำ, อาจารย์ชูช่วง เศรษฐรินทร์, อาจารย์สตั๊บ ธีระบุตร ได้ปรึกษาร่วมกันในการร่างหลักสูตรขึ้นมา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการฝึกอบรม

ต่อมาในพุทธศักราช ๒๕๑๔ คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล ซึ่งมีอาจารย์เชิญ เศรษฐฤทธิ์ ผู้เป็นหัวหน้า ภาควิชาขณะนั้น ได้เริ่มเปิดการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้าน ตามมา โดยมีอาจารย์สมชาติ แสงสะอาด และอาจารย์ สุรพล พรประยูทธ เป็นแพทย์ประจำบ้านคู่แรกของ ศิริราชพยาบาล และต่อมาคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ ซึ่งมีอาจารย์กอบเกียรติ รักเผ่าพันธ์ เป็นหัวหน้า ภาควิชาฯ ได้เปิดการฝึกอบรมในพุทธศักราช ๒๕๑๕ โดยมีอาจารย์ยุพา ศรีวัฒนา (สุमितสุวรรณค์) เป็นแพทย์ ประจำบ้านคนแรก

ในอีก ๑ ปีถัดมา คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ซึ่งมีอาจารย์ชูช่วง เศรษฐรินทร์ เป็นหัวหน้า ภาควิชาฯ ได้เปิดการฝึกอบรมในพุทธศักราช ๒๕๑๖ โดยมีอาจารย์คณิศร์ แว่ววิจิตร เป็นแพทย์ประจำบ้าน คนแรก

ช่วงสมัยแรกนั้นมีการเปิดสถาบันฝึกอบรมเพียง ๔ สถาบัน อันได้แก่ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาล รามาธิบดี, คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล, คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และคณะ แพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ต่อมาสถาบันต่าง ๆ อันได้แก่

โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า
 โรงพยาบาลราชวิถี
 คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
 โรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช
 คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
 วชิรพยาบาล
 คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
 คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ได้เปิดเป็นสถาบันฝึกอบรมเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จนครบจำนวนทั้งสิ้น ๑๒ สถาบัน ในพุทธศักราช ๒๕๕๔ (ตารางที่ ๒) ทำให้สามารถผลิตแพทย์หู คอ จมูก ให้กระจายอยู่จนครบจังหวัดต่าง ๆ ในประเทศไทย จากแรกเริ่มในพุทธศักราช ๒๕๑๔-๒๕๑๕ ที่แพทย์หู คอ จมูกมีเพียง ๒๔ คน อยู่เฉพาะในกรุงเทพมหานคร และเชียงใหม่ (หากเทียบกับจักษุแพทย์ในเดียวกัน ที่มีอยู่ประมาณ ๕๐ คน จะพบว่าแพทย์หู คอ จมูกมีจำนวนน้อยกว่าถึงครึ่งหนึ่ง)

พุทธศักราช ๒๕๑๓ มีการแยกหน่วยงานหู คอ จมูกขึ้น โดยมีได้อยู่ร่วมกับหน่วยงานตาเป็นครั้งแรก ในประเทศไทย ที่คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย และคณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล

โดยสภาการศึกษาแห่งชาติได้อนุมัติให้แยกแผนก จักษุวิทยา และวิทยาโสต นาสิก ลาริงซ์ ของคณะ แพทยศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยออกจากกันเป็น แผนกวิชาจักษุวิทยา และแผนกวิชาโสต นาสิก ลาริงซ์วิทยา โดยในส่วนของแผนกวิชาโสต นาสิก ลาริงซ์วิทยา มีอาจารย์ชูช่วง เสวตรนทร์ เป็นหัวหน้าแผนกท่านแรก

และจากการที่มีพระราชกฤษฎีกาตั้งภาควิชาโสต นาสิก ลาริงซ์วิทยา ของโรงพยาบาลศิริราช ทำให้แผนก จักษุวิทยา และแผนกโสต นาสิก ลาริงซ์วิทยา แยกออกจากกัน โดยในส่วนของแผนกโสต นาสิก ลาริงซ์วิทยา มีศาสตราจารย์ นายแพทย์พร วราเวช ดำรงตำแหน่งหัวหน้าภาควิชาท่านแรก

ซึ่งการแยกแผนกในโรงพยาบาลออกจากกันนี้ ก็มีส่วนส่งผลเป็นปัจจัยให้เกิดการแยกสมาคมจักษุ โสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย ออกเป็นสองสมาคม ในช่วงปลายพุทธศักราช ๒๕๑๔

พุทธศักราช ๒๕๒๒ มีปัญหาขึ้นที่โรงพยาบาล รามาธิบดี ทำให้ช่วงนั้นแพทย์ประจำบ้านที่ฝึกอบรม อยู่ที่โรงพยาบาลรามาธิบดี ไม่สามารถฝึกอบรมต่อได้ อาจารย์ประธาน สุตะบุตร หัวหน้าภาควิชาฯ จึงได้ ผูกให้แพทย์ประจำบ้านไปฝึกอบรมที่สถาบันอื่น เช่น โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ อยู่ราว ๆ ๙ เดือน จึงได้กลับมาฝึกอบรมต่อที่โรงพยาบาล รามาธิบดีใหม่อีกครั้ง ร่วมกับมีการตั้งแผนก หู คอ จมูก ขึ้นใหม่ โดยมีอาจารย์พูนพิศ อมาตยกุล เป็นหัวหน้า แผนกฯ

พุทธศักราช ๒๕๒๙ รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ อำนวย คัจฉวารี ได้รับตำแหน่ง ศาสตราจารย์ ด้านหู คอ จมูก ท่านแรกของประเทศไทย และสมาคมโสต ศอ นาสิก แพทย์แห่งประเทศไทย ได้จัดทำวารสารหู คอ จมูก และ ไบโชนัขึ้นเป็นครั้งแรก ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๑ เมื่อเดือน มกราคม ๒๕๒๙ โดยมีอาจารย์นายแพทย์อำนวย คัจฉวารี เป็น บรรณาธิการคนแรก

ตารางที่ ๒ ลำดับการเปิดสถาบันฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้าน

ลำดับ	สถาบัน	พุทธศักราช ที่เปิดกร ฝึกอบรม	หัวหน้าภาควิชา ณ ขณะนั้น	แพทย์ประจำบ้านท่าน/คู่แรก
๑.	คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี	๒๕๑๐	อาจารย์จรัส ศิริโพธิ์	นายแพทย์เอื้อชาติ กาญจนพิทักษ์ นายแพทย์ประจักษ์ คล่องคู่ศึก
๒.	คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล	๒๕๑๔	อาจารย์หญิง เศรษฐทิ์	นายแพทย์สมชาติ แสงสะอาด นายแพทย์สุรพล พรประยูทธ
๓.	คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๒๕๑๕	อาจารย์กอบเกียรติ รักแก้วพันธ์	แพทย์หญิงยุพา ศรีวัฒนา (สมิตสวรรค)
๔.	คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๒๕๑๖	อาจารย์ชูวงศ์ เศรษฐพร	นายแพทย์ณรงค์ แวงวิจิตร
๕.	โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า	๒๕๒๐	อาจารย์อัศวิน เทพาคำ	นายแพทย์ธมล จันทร์อมพร
๖.	โรงพยาบาลราชวิถี	๒๕๒๔	อาจารย์สุนทร อินทรเสน	นายแพทย์ภัคดี สรรคินิก
๗.	คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	๒๕๒๘	อาจารย์นิมิต รัตนมาศ	นายแพทย์โกวิทย์ พฤษานุศักดิ์ นายแพทย์กำพล กาญจนเภาส
๘.	โรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช	๒๕๓๒	อาจารย์ทรงพร วาณิชเสนี	เรืออากาศเอก นายแพทย์บุญญา ลือนันท์ เรืออากาศเอก นายแพทย์ธีรพล พิทักษ์จิจรณกร
๙.	คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น	๒๕๔๐	อาจารย์สมชาติ แสงสะอาด	นายแพทย์วัชรชัย ตั้งสวัสดิ์
๑๐.	วชิรพยาบาล	๒๕๕๐	อาจารย์พิชัย พัวเพิ่มพูลศิริ	แพทย์หญิงรณลิน เชื้ออภิธร นายแพทย์จุฑพงษ์ บัวแย้ม
๑๑.	คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๒๕๕๔	อาจารย์อมรรณ นิลสุวรรณ	แพทย์หญิงปิยะมาภรณ์ อธิติโสภณพิศาล แพทย์หญิงระพีวรรณ กนกเสถียรวงศ์
๑๒.	คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	๒๕๕๔	อาจารย์ธีรรัตน์ นรินรัตน์	นายแพทย์ณัฐรัฐ ตริโนสนธิ์ แพทย์หญิงกนิษฐา ไชตสวัสดิ์

การพัฒนาของสมาคมโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย สู่วิทยาลัย และราชวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย

ในเวลาต่อมา แพทยสภาเห็นสมควรให้สมาคมแพทย์ต่าง ๆ จัดตั้งเป็นวิทยาลัยขึ้น กอปรกับสมาคมโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย มีงานด้านการฝึกอบรมแพทย์เฉพาะทางโสต ศอ นาสิก และงานวิชาการอื่น ๆ เป็นที่ประจักษ์ แพทยสภาจึงดำเนินการให้มีประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๐๖ ตอนที่ ๑๓๔ เมื่อวันที่ ๒๓ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๓๒ ให้วิทยฐานะเป็น “วิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย” ให้ใช้ชื่อย่อ ว.ส.ศ.น. ใช้ชื่อภาษาอังกฤษว่า “The College of Otolaryngologists of Thailand” และใช้ชื่อย่อภาษาอังกฤษ C.O.T. ซึ่งมีตำแหน่งกรรมการบริหารวิทยาลัยฯ วาระแรก ได้แก่

นายแพทย์ศัลยเวทย์ เลชะกุล	ประธาน
นายแพทย์อำนาจ คัจฉวารี	รองประธาน
นายแพทย์วรวิทย์ วรสุบิน	เลขาธิการ
นายแพทย์เอื้อชาติ กาญจนพิทักษ์	เหรัญญิก
นายแพทย์กอบเกียรติ รักเผ่าพันธ์	กรรมการกลาง
นายแพทย์บุญชู กุลประดิษฐารมณ	กรรมการกลาง
นายแพทย์ประสิทธิ์ ศรีสมบูรณ์	กรรมการกลาง
แพทย์หญิงสุจิตรา ประสานสุข	กรรมการกลาง
นายแพทย์สุนทร อันตรเสน	กรรมการกลาง

พุทธศักราช ๒๕๓๒ มีการออกข้อบังคับแพทยสภา ว่าด้วยวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย ซึ่งปรากฏข้อความหมวดต่าง ๆ คือ หน้าที่ของวิทยาลัย, สมาชิก, คณะผู้บริหารวิทยาลัย, การเงิน, และบทเฉพาะกาล โดยในขณะนั้น มี

นายแพทย์ศัลยเวทย์ เลชะกุล	ดำรงตำแหน่ง	ประธาน
นายแพทย์อำนาจ คัจฉวารี	ดำรงตำแหน่ง	รองประธาน
นายแพทย์วรวิทย์ วรสุบิน	ดำรงตำแหน่ง	เลขาธิการ
นายแพทย์เอื้อชาติ กาญจนพิทักษ์	ดำรงตำแหน่ง	เหรัญญิก

และยังมีกรรมการกลางอีกจำนวน ๕ ท่าน

ระหว่างพุทธศักราช ๒๕๓๕-๒๕๓๗ สมัยวาระของอาจารย์ประพจน์ คล่องสู้ศึก วิทยาลัยฯ เริ่มการจัดการประชุมวิชาการระหว่างสถาบัน, การจัดการประชุมเปลี่ยนแปลง Training program, วิธีการสอบเพื่อวุฒิบัตร, จัดทำระบบข้อสอบกลาง เพื่อให้มีความเป็นสากล, เปลี่ยนระบบกรรมการกลางสำหรับการคุมสอบ Oral examination จาก ๑ คน เป็น ๒-๓ คนต่อห้อง

ในพุทธศักราช ๒๕๓๗ คณะกรรมการของวิทยาลัยต่าง ๆ ได้ปรึกษาร่วมกัน เพื่อจัดตั้งสถาบันฝึกอบรมแพทย์เฉพาะทางแห่งประเทศไทย มีทั้งหมด ๙ สถาบัน โดยมีอาจารย์นายแพทย์อรุณ เผ่าสวัสดิ์เป็นประธาน ทั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ ๒ ประการ ได้แก่

๑. จัดกิจกรรมและจัดประชุมวิชาการร่วมกัน เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ ๙ ที่ทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี (กาญจนาภิเษก) ในพุทธศักราช ๒๕๓๙

๒. จัดสร้างอาคารที่ทำการถาวรของกลุ่มสถาบันต่าง ๆ บนพื้นที่ของแพทยสมาคม เนื้อที่ ๔ ไร่ ที่ซอยศูนย์วิจัย ถนนเพชรบุรีตัดใหม่ จึงได้สร้างอาคารเฉลิมพระบารมี ๕๐ ปีขึ้นเป็นอาคาร ๑๒ ชั้น ค่าก่อสร้างประมาณ ๓๕๐ ล้านบาท โดยวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย ตั้งอยู่ที่ชั้น ๑๐ มีเนื้อที่ปฏิบัติงานประมาณ ๑๙๐ ตารางเมตร โดยทั้งนี้ในส่วนของสมาคมโสต ศอ นาสิกแพทย์ แต่เดิมนั้น ที่ทำการสมาคมฯ จะถือตั้งอยู่ตามสถาบันต่าง ๆ ของผู้ดำรงตำแหน่งนายกสมาคม ซึ่งทำให้มีการเปลี่ยนแปลงที่ทำการไปในแต่ละวาระ

วิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทยนั้น ได้ดำเนินงานต่อเนื่องจากสมาคมฯ แต่มีการเพิ่มหลักการขึ้น เนื่องจากการเป็นวิทยาลัยนั้นเสมือนเป็นองค์กรทาง

วิชาการ และได้มีการก่อตั้งกรรมการวิทยาลัย โดยมีตัวแทนกรรมการจากสถาบันฝึกอบรมต่าง ๆ และจัดตั้งหลักสูตรการฝึกอบรมขึ้น ร่วมกับมีการตามเสด็จแปรพระราชฐานไปยังที่ต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ๓ แห่ง ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดสกลนคร และพระตำหนักทักษิณราชนิเวศน์ จังหวัดนราธิวาส มีการออกหน่วยแพทย์หู คอ จมูก และทำงานร่วมกับแพทย์หลวงหน้าวัง สามารถทำผ่าตัดแบบ Local anesthesia ได้ที่ออกหน่วย มีการดัดแปลงรูปแบบการผ่าตัดให้พร้อมต่อสถานการณ์ เช่น การผ่าตัด Stapedectomy, การผ่าตัดโดยใช้หัวหลอด เข็มชนิดยาแทน PE tube

ต่อมาเนื่องจากการที่มีกิจกรรมด้านวิชาการและการบริการดูแลรักษา ผ่าตัดผู้ป่วย ในการตามเสด็จแปรพระราชฐานตามถิ่นทุรกันดารต่าง ๆ จึงได้มีการกราบบังคมทูลพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เพื่อทรงรับเข้าอยู่ในพระบรมราชูปถัมภ์ และตั้งเป็นราชวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย เมื่อพุทธศักราช ๒๕๓๙ โดยรูปแบบของราชวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทยนั้น อาจารย์ นายแพทย์ ศัลยเวทย์ เลเชะกุล ได้นำรูปแบบมาจากราชวิทยาลัยสตูดินรีแพทย์แห่งประเทศไทย โดยการยกวิทยฐานะขึ้นเป็นราชวิทยาลัยนั้น ได้เป็นไปตามข้อบังคับแพทยสภา ว่าด้วยราชวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๕๓๙ ประกาศ ณ วันที่ ๑๓ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๓๙ ลงในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๑๓ ตอนที่ ๙๗ ง หน้า ๑๙-๒๕ วันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๓๙ ซึ่งกำหนดให้ใช้ชื่อว่า “ราชวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย มีชื่อย่อว่า ร.ส.ศ.น.ท. ใช้ชื่อภาษาอังกฤษว่า The Royal College of Otolaryngologists of Thailand มีชื่อย่อว่า R C O T” คณะผู้บริหารประกอบด้วย

นายแพทย์เอื้อชาติ กาญจนพิทักษ์	ประธานราชวิทยาลัยฯ
นายแพทย์สุนทร อันตรเสน	รองประธานราชวิทยาลัยฯ
นายแพทย์ชาญชัย ชรากร	เลขาธิการ
แพทย์หญิงทรงพร วาณิชเสนี	เหรัญญิก
นายแพทย์กอบเกียรติ รักเผ่าพันธ์	กรรมการกลาง
นายแพทย์บุญชู กุลประดิษฐารมณ	กรรมการกลาง
นายแพทย์พงศ์ศักดิ์ ตั้งคณา	กรรมการกลาง
แพทย์หญิงยุพา สุमितสุวรรณค์	กรรมการกลาง
นายแพทย์ศัลยเวทย์ เลชะกุล	กรรมการกลาง
นายแพทย์สมศักดิ์ จันทศรี	กรรมการกลาง
แพทย์หญิงสุจิตรา ประสานสุข	กรรมการกลาง
นายแพทย์สุเมธ พีรวุฒิ	กรรมการกลาง
นายแพทย์อำนาจ คัจฉวารี	กรรมการกลาง

ภายหลังจากได้พัฒนาเป็นราชวิทยาลัยฯ เรียบร้อยแล้ว ได้มีการปรับปรุงหลักสูตรให้มีความชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร เป็นรูปเล่มมากขึ้น รวมถึงมีการกำหนดข้อบังคับอื่น ๆ เช่น การกำหนดการวิจัยของการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้าน เป็นต้น

เครื่องหมายของราชวิทยาลัยสัตวแพทย์แห่งประเทศไทย ได้กำหนดเป็นรูปกระจกตรวจร่างกายหุคอ จมูกคาน้ำผาก อยู่ในวงกลมล้อมรอบด้วยชื่อภาษาอังกฤษ และคริสต์ศักราชที่ก่อตั้ง วงกลมรอบนอกล้อมด้วยชื่อภาษาไทย ชื่อย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ครบด้วยพระมหามงกุฎของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ ๙

ครุวิทยฐานะ เป็นผ้ากำมะหยี่สีดำด้วยยาวแขนยาว สาบด้วยแถบสีแดง คลุมทับไหล่ ลำตัว ส่วนบนครอบด้วยผ้าสามเหลี่ยมสีแดง ขลิบด้วยขอบเขียว

หลังจากที่ได้รับการยกวิทยฐานะขึ้นเป็น ราชวิทยาลัยสัตวแพทย์แห่งประเทศไทยแล้ว ราชวิทยาลัยฯ ได้ดำเนินงานโดยมีความรุ่งเรืองมาเป็นลำดับ ด้วยความเสียสละและความมานะอดุสาหะของประธานฯ และกรรมการบริหาร ในทุกสมัย ซึ่งจะขอสรุปเหตุการณ์สำคัญ ไว้ดังนี้

ในพุทธศักราช ๒๕๔๘ มีการสร้างหลักสูตร อนุสาขาศัลยศาสตร์ตกแต่งและเสริมสร้างใบหน้า และวุฒิบัตร แสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม อนุสาขาศัลยศาสตร์ตกแต่งและเสริมสร้างใบหน้า ซึ่งเกิดจากความคิดริเริ่มและการผลักดันของ อาจารย์ภาคภูมิ สุปียพันธ์ุ ครั้งดำรงตำแหน่งเลขาธิการราชวิทยาลัย และมีอาจารย์ยุพา สุमितสุวรรณค์ เป็นประธานราชวิทยาลัยฯ

ในพุทธศักราช ๒๕๕๒-๒๕๕๓ สมัยพลอากาศตรีหญิง แพทย์หญิงทรงพร วาณิชเสณี เป็นประธานราชวิทยาลัยฯ ราชวิทยาลัยฯ รับชมรมแพทย์มะเร็งศีรษะและคอ (Thai Society for Head and Neck Oncology, TSHNO) เข้าเป็นชมรมภายใต้ราชวิทยาลัย ตลอดจนมีกำหนดเกณฑ์การได้ยินของผู้มีสิทธิ์เข้าเรียนทางด้านแพทยศาสตร์ คือ ระดับการได้ยินที่ ๕๐๐, ๑,๐๐๐ และ ๒,๐๐๐ Hz ไม่น้อยกว่า ๔๐ dB นอกจากนี้ ในพุทธศักราช ๒๕๕๔ ยังให้การรับรอง คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ให้เป็นสถาบันฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้าน ทางด้านโสต ศอ นาสิกวิทยา เพิ่มเติมอีก ๒ สถาบัน และจัดให้มีการประกวดวิจัยแพทย์ประจำบ้าน และมอบรางวัล แก่ผู้ชนะการประกวดขึ้นเป็นครั้งแรก โดยความริเริ่มของรองศาสตราจารย์ นายแพทย์สงวนศักดิ์ ธนาวิรัตน์านิจ

ริเริ่มการให้ Certification แก่แพทย์หู คอ จมูก เพื่อรับรองการทำหัตถการทางศัลยศาสตร์ตกแต่งและเสริมสร้างใบหน้า โดยความดำริของ อาจารย์ภาคภูมิ สุปียพันธ์ุ (แต่ทั้งนี้แพทย์ไม่สามารถนำมาอ้างความเป็นผู้เชี่ยวชาญได้ เนื่องจากไม่ใช่การรับรองโดยแพทยสภา) ในพุทธศักราช ๒๕๕๔-๒๕๕๕ นอกจากนี้ อาจารย์ภาคภูมิ สุปียพันธ์ุ ครั้งสมัยดำรงตำแหน่งประธานราชวิทยาลัยฯ ยังได้ร่วมกับ อาจารย์กรีธา ม่วงทอง เลขานุการราชวิทยาลัย ในการริเริ่ม ให้จัดตั้งแพทย์ดีเด่นของราชวิทยาลัยฯ

ในช่วงวาระสมัยพุทธศักราช ๒๕๕๖-๒๕๕๘ ซึ่งตรงกับสมัยอาจารย์ภักดี สรรค์นิกธ ดำรงตำแหน่งประธาน ราชวิทยาลัยฯ นั้น ช่วงนี้วาระการบริหารของกรมการฯ ได้ยึดอายุ จาก ๒ ปี เป็น ๓ ปี เพื่อให้การจัดการประชุม ASEAN-ORL ครั้งที่ ๑๖ ที่ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพ จัดขึ้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ดำเนินการไปได้โดยราบรื่น นอกจากนี้ ช่วงนี้ ยังเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงอื่น ๆ อีกหลายด้าน เช่น ทางด้าน Otology เริ่มให้มีการทำ universal newborn hearing screening ในเด็กแรกเกิด ทางด้าน Head and Neck มีการผลักดันให้สมาชิกได้ไปนำเสนอผลงานยัง ต่างประเทศ และมีการจัดการประชุมระดับนานาชาติ และอาจารย์ภักดี สรรค์นิกธ ยังเป็นผู้ก่อตั้ง Asia-Pacific Society of Thyroid Surgery (APTS) และรับแพทย์จากอินโดนีเซีย เข้าฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านที่โรงพยาบาลราชวิถี ในหลักสูตร ๓ ปี

ส่งเสริมสมาชิกให้ไปประชุมยังต่างประเทศ โดยการสนับสนุนค่าใช้จ่ายบางส่วนมีการทำความร่วมมือกับ สมาคมอื่น ๆ ในการทำ Guideline ต่าง ๆ เช่น Newborn hearing screening, Cochlear implant, Allergic Rhinitis, Sinusitis ร่วมมือกับสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) เรื่องเครื่องช่วยฟัง หลักการเบิกจ่าย เครื่องช่วยฟัง และการตรวจประเมินเครื่องช่วยฟัง และริเริ่มการรับรองการฝึกอบรมด้วยแพทยสภา ในครั้งสมัย อาจารย์ กรีธา ม่วงทอง ดำรงตำแหน่งประธานราชวิทยาลัย (พุทธศักราช ๒๕๕๙-๒๕๖๐)

ต่อมา มีการประกาศปรับปรุงข้อบังคับแพทยสภา ว่าด้วยราชวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๐ ลงในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔ ตอนพิเศษ ๒๑๖ ง หน้า ๔๗-๕๓ วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๐ เพื่อให้เหมาะสมกับสภาวะการณ์ปัจจุบัน และเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการ บริหารงานให้มากยิ่งขึ้น ใจความตอนหนึ่ง มีเนื้อหาเกี่ยวกับชื่อของราชวิทยาลัยฯ ที่มีการประกาศใหม่ “ใช้ชื่อ ภาษาอังกฤษว่า ‘The Royal College of Otolaryngologists-Head and Neck Surgeons of Thailand’ มีชื่อย่อว่า “R.C.O.T.” ซึ่งเป็นชื่อราชวิทยาลัยฯ ที่ใช้กันมาจนปัจจุบัน ส่วนชื่อภาษาไทยนั้น ไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลง คงให้ใช้ชื่อเดิม

ทั้งนี้ ข้อมูลจากรายงานการประชุมราชวิทยาลัยฯ ประจำปี คาดว่ามีการเสนอเปลี่ยนชื่อภาษาอังกฤษ ที่มีการเติมคำว่า-Head and Neck Surgeons of Thailand น่าจะเกิดขึ้นในช่วงพุทธศักราช ๒๕๔๗-๒๕๔๘

ในพุทธศักราช ๒๕๖๑-๒๕๖๓ เป็นช่วงเวลาที่เป็นเปลี่ยนวาระกรรมการบริหารตามข้อบังคับแพทยสภา ว่าด้วยราชวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ เป็นวาระ ๓ ปี จากเดิมวาระ ๒ ปี ซึ่งตรงกับสมัยอาจารย์เสาวรส ภัทรภักดิ์ ดำรงตำแหน่งประธานราชวิทยาลัยฯ นอกจากนี้ในช่วงระยะนี้ ราชวิทยาลัยฯ ได้เข้าเป็นสมาชิก World Hearing Forum องค์การอนามัยโลก เป็นครั้งแรกจัดการประชุมวิชาการ ร่วมกับ BACO ประเทศอังกฤษ จัดการประชุมวิชาการ The Asia Pacific Otology & Neurotology Update อย่างต่อเนื่อง จัดกิจกรรม World Hearing Day ร่วมกับกระทรวงสาธารณสุข จัดกิจกรรม Hearing screening ร่วมกับกระทรวงสาธารณสุข และทำให้เกิดมีการ screening hearing อย่างเป็นแบบแผนทั่วประเทศ ทั้งในผู้ป่วยเด็กแรกเกิดและผู้ใหญ่และจัดการประชุม ราชวิทยาลัยสัญจร เพื่อเป็นการเยี่ยมเยียนสมาชิกที่อยู่ในภูมิภาคต่าง ๆ และทำให้เกิดการศึกษาต่อเนื่องของสมาชิก ตลอดจนเริ่มดำเนินการการวางแผนนโยบาย เรื่อง cochlear implant

จนถึงล่าสุดในปีปัจจุบัน พุทธศักราช ๒๕๖๔ ซึ่งเป็นวาระสมัยของอาจารย์สงวนศักดิ์ ธนาวิรัตน์นาจิน อาจารย์ได้มีดำริให้มีการผลักดันให้ราชวิทยาลัยฯ ดำเนินงานตามข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วยราชวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย จัดทำระเบียบที่สำคัญเพื่อจะเป็นแนวทางให้คณะผู้บริหารรุ่นใหม่ได้นำไปพิจารณาใช้ เช่น ระเบียบการเงิน ระเบียบการเข้าเป็นสมาชิก ราชวิทยาลัย ระเบียบการเลือกตั้งผู้บริหาร ระเบียบการประชุมใหญ่สามัญประจำปีและประชุมวิสามัญ ริเริ่มให้มีการประชุมสามัญประจำปีของราชวิทยาลัย ริเริ่มให้มีการสอบบัญชีการเงินของราชวิทยาลัย ริเริ่มให้มีเจ้าหน้าที่

ประจำสำนักงานราชวิทยาลัย ริเริ่มให้มีการแต่งตั้ง อนุกรรมการประสานสาธารณสุขและแพทย์นอกสถาบัน ผูกอบรม เพื่อให้ราชวิทยาลัยได้มีโอกาสดูแลโสต ศอ นาสิกแพทย์ที่ทำงานนอกสถาบันการฝึกอบรมให้มากขึ้น โดยมีตัวแทนตามเขตสุขภาพเป็นอนุกรรมการ เริ่มมี คณะอนุกรรมการพิจารณาด้านจริยธรรมเป็นองค์คณะ จัดประชุมวิชาการ ‘ความรู้ทันสมัย’ สู่สมาชิกทุกเดือน จัดทำจดหมายข่าวเพื่อเป็นช่องทางหนึ่งในการสื่อสารจาก คณะผู้บริหารสู่สมาชิกทุก 2 เดือน นอกจากนี้ยังมีแนวคิดที่จะผลักดันให้ราชวิทยาลัยให้ทุนวิจัยแก่สมาชิกทุกปี

ทั้งนี้ตั้งแต่พัฒนาจากวิทยาลัยฯ จนถึงราชวิทยาลัยฯ ในปัจจุบัน ได้มีข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วยวิทยาลัย/ และ ราชวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย ทั้งสิ้นจำนวน ๓ ฉบับ ได้แก่ ข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วย วิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๕๓๒, ข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วยราชวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๕๓๘, และ ข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วยราชวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์ แห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ (เอกสารภาคผนวก ๑)

จากเหตุการณ์ดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่า เรื่องราวของหู คอ จมูก เริ่มมาตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ ๗ หรือในประเทศไทย ก็มีประวัติศาสตร์มาช้านานกว่า ๑๐๐ ปี ตั้งแต่คร่าวพุทธศักราช ๒๔๕๗ มีบูรพาจารย์ทางหู คอ จมูกท่านแรกคือ หลวงโกศลเวชศาสตร์ มีตำราของตัวเอง ครั้งแรก ในพุทธศักราช ๒๔๗๒ ที่เขียนโดย หลวงโกศล เวชศาสตร์ กว่าจะพัฒนามาเป็นหู คอ จมูกในปัจจุบัน ก็ด้วยความเสียสละแห่งบูรพาจารย์ทุกท่านที่ได้อุทิศตนทุ่มเทร่างกาย แรงใจ และเวลาในการทำงานและสั่งสอนศิษย์รุ่นหลัง ๆ ทุกรุ่นสืบต่อมารวมถึงยังได้ก่อตั้งองค์กรทางโสต ศอ นาสิกวิทยา ไว้เพื่อให้เป็นองค์กรทั้งทางด้านวิชาการ การทำประโยชน์เพื่อสังคม ประเทศชาติ และเป็นศูนย์รวมแห่งความรักความสามัคคีของแพทย์หู คอ จมูก โดยริเริ่มมาตั้งแต่การก่อตั้งเป็นสมาคมฯ วิทยาลัยฯ และพัฒนามาเป็นราชวิทยาลัยฯ อันทรงเกียรติในปัจจุบัน

กำเนียบประธานวิทยาลัยโสศ นาสึกแพทยแห่งประเทศไทย

พุทธศักราช ๒๕๓๒-๒๕๓๓	นายแพทย์ศัลยเวทย์ เลชนะกุล
พุทธศักราช ๒๕๓๓-๒๕๓๔	นายแพทย์เอื้อชาติ กาญจนพิทักษ์
พุทธศักราช ๒๕๓๕-๒๕๓๗	รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ประพจน์ คล่องสู้ศึก
พุทธศักราช ๒๕๓๗-๒๕๓๙	นายแพทย์เอื้อชาติ กาญจนพิทักษ์

กำเนียบประธานราชวิทยาลัยโสศ นาสึกแพทยแห่งประเทศไทย

พุทธศักราช ๒๕๓๙-๒๕๔๑	นายแพทย์เอื้อชาติ กาญจนพิทักษ์
พุทธศักราช ๒๕๔๒-๒๕๔๓	นายแพทย์ศัลยเวทย์ เลชนะกุล
พุทธศักราช ๒๕๔๔-๒๕๔๗	ศาสตราจารย์ นายแพทย์บุญชู กุลประดิษฐารมณ
พุทธศักราช ๒๕๔๘-๒๕๕๑	รองศาสตราจารย์ แพทย์หญิงยุพา สุमितสุวรรณค์
พุทธศักราช ๒๕๕๒-๒๕๕๓	พลอากาศตรีหญิง แพทย์หญิงทรงพร วาณิชเสนี
พุทธศักราช ๒๕๕๔-๒๕๕๕	รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ภาคภูมิ สุปิยพันธ์ุ
พุทธศักราช ๒๕๕๖-๒๕๕๘	นายแพทย์ภักดี สรรค์นิกร
พุทธศักราช ๒๕๕๙-๒๕๖๐	พลโท รองศาสตราจารย์ นายแพทย์กรีธา ม่วงทอง
พุทธศักราช ๒๕๖๑-๒๕๖๓	ศาสตราจารย์ แพทย์หญิงเสาวรส ภัทรภักดี
พุทธศักราช ๒๕๖๔-๒๕๖๔	รองศาสตราจารย์ นายแพทย์สงวนศักดิ์ ธนาวิรัตนานิจ

กำเนียบเลขาธิการวิทยาลัยโสศ นาสึกแพทยแห่งประเทศไทย

พุทธศักราช ๒๕๓๒-๒๕๓๓	ศาสตราจารย์ นายแพทย์อำนาจ คัจฉวารี
พุทธศักราช ๒๕๓๓-๒๕๓๔	นายแพทย์อภิชัย วิธวาศิริ
พุทธศักราช ๒๕๓๕-๒๕๓๗	นายแพทย์สุนทร อันตรเสน

กำเนียบเลขาธิการราชวิทยาลัยโสศ นาสึกแพทยแห่งประเทศไทย

พุทธศักราช ๒๕๔๐-๒๕๔๗	รองศาสตราจารย์ แพทย์หญิงยุพา สุमितสุวรรณค์
พุทธศักราช ๒๕๔๘-๒๕๕๑	รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ภาคภูมิ สุปิยพันธ์ุ
พุทธศักราช ๒๕๕๒-๒๕๕๓	รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ภาคภูมิ สุปิยพันธ์ุ
พุทธศักราช ๒๕๕๔-๒๕๕๕	พลโท รองศาสตราจารย์ นายแพทย์กรีธา ม่วงทอง
พุทธศักราช ๒๕๕๖-๒๕๕๗	พลโท รองศาสตราจารย์ นายแพทย์กรีธา ม่วงทอง
พุทธศักราช ๒๕๕๗-๒๕๕๘	พลโท รองศาสตราจารย์ นายแพทย์กรีธา ม่วงทอง
พุทธศักราช ๒๕๕๙-๒๕๖๐	ศาสตราจารย์ แพทย์หญิงเสาวรส ภัทรภักดี
พุทธศักราช ๒๕๖๑-๒๕๖๓	รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ธีรพร รัตนอนนักษัย
พุทธศักราช ๒๕๖๔-๒๕๖๖	พันเอกหญิง รองศาสตราจารย์ปริญนันท์ จารุจินดา

คณะกรรมการบริหารราชวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย

วาระ พุทธศักราช ๒๕๔๘-๒๕๕๑

รองศาสตราจารย์ แพทย์หญิงยุพา สุमितสุวรรณค์	ประธาน
ศาสตราจารย์ นายแพทย์บุญชู กุลประดิษฐารมณ	รองประธาน
รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ภาคภูมิ สุปิยพันธุ์	เลขาธิการ
พลอากาศตรีหญิง แพทย์หญิงทรงพร วาณิชเสณี	เหรัญญิก
นายแพทย์เกียรติยศ โคมิน	ประธานวิชาการ
นายแพทย์โชคชัย เมธีไตรรัตน์	กรรมการ
นายแพทย์สุธี ไกรตระกูล	กรรมการ
นายแพทย์วิฑูร ลีลามานิตย์	กรรมการ
นายแพทย์พิชัย พัวเพิ่มพูลศิริ	กรรมการ
พันเอก นายแพทย์กรีธา ม่วงทอง	กรรมการ
นายแพทย์ศัลยเวทย์ เลชะกุล	กรรมการ
พันเอก นายแพทย์สมศักดิ์ จันทรศรี	กรรมการ
นายแพทย์เอื้อชาติ กาญจนพิทักษ์	กรรมการ
แพทย์หญิงสุจิตรา ประสานสุข	กรรมการ
นายแพทย์ฉัตรินทร์ นพจินดา	กรรมการ
นายแพทย์ชลธิศ สินรัชตานันท์	กรรมการ

คณะกรรมการบริหารราชวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย

วาระ พุทธศักราช ๒๕๕๒-๒๕๕๓

พลอากาศตรีหญิง แพทย์หญิงทรงพร วาณิชเสณี	ประธาน
รองศาสตราจารย์ นายแพทย์คณิศร์ แว่ววิจิต	รองประธาน
รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ภาคภูมิ สุปิยพันธุ์	เลขาธิการ
พันอากาศเอก นายแพทย์กรีธา ม่วงทอง	รองเลขาธิการ
พันอากาศเอก นายแพทย์สมศักดิ์ จันทรศรี	เหรัญญิก
ศาสตราจารย์ นายแพทย์วิฑูร ลีลามานิตย์	วิชาการ
นายแพทย์เกียรติยศ โคมิน	กรรมการ
พันอากาศเอก นายแพทย์ฉัตรินทร์ นพจินดา	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ชลธิศ สินรัชตานันท์	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ นายแพทย์โชคชัย เมธีไตรรัตน์	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์เชียรไชย ภัทรสกุลชัย	กรรมการ
ศาสตราจารย์ นายแพทย์บุญชู กุลประดิษฐ์ารมณ	กรรมการ
นายแพทย์พิชัย พัวเพิ่มพูลศิริ	กรรมการ
นายแพทย์ศัลยเวทย์ เลชะกุล	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ นายแพทย์สงวนศักดิ์ ธนาวิรัตน์านิจ	กรรมการ
นายแพทย์เอื้อชาติ กาญจนพิทักษ์	กรรมการ

คณะกรรมการบริหารราชวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย

วาระ พุทธศักราช ๒๕๕๔-๒๕๕๕

รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ภาคภูมิ สุเปียพันธุ์	ประธาน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์วิชิต ชิวเรื่องโรจน์	รองประธาน
พันเอก รองศาสตราจารย์ นายแพทย์กรีธา ม่วงทอง	เลขาธิการ
นายแพทย์รณยุทธ บุญชู	รองเลขาธิการ
พลอากาศตรีหญิง แพทย์หญิงทรงพร วาณิชเสณี	เหรัญญิก
รองศาสตราจารย์ แพทย์หญิงจีระสุข จงกลวัฒนา	วิชาการ
ศาสตราจารย์ นายแพทย์ชัยรัตน์ นรินทรรัตน์	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ชลธิศ สินรัชตานันท์	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์เชียรไชย ภัทรสกุลชัย	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ นายแพทย์พีรพันธ์ เจริญชาศรี	กรรมการ
นายแพทย์ภักดี สรรค์นิกร	กรรมการ
พลอากาศตรี นายแพทย์มานิตย์ ศัตรูลี	กรรมการ
ศาสตราจารย์ นายแพทย์วิฑูร ลีลามานิตย์	กรรมการ
นายแพทย์ศัลยเวทย์ เลชะกุล	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ นายแพทย์สงวนศักดิ์ ธนาวิรัตน์านิจ	กรรมการ
พันเอก นายแพทย์สมศักดิ์ จันทรศรี	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์อมรรวรรณ นิลสุวรรณ	กรรมการ
นายแพทย์เอื้อชาติ กาญจนพิทักษ์	กรรมการ

คณะกรรมการบริหารราชวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย

วาระ: พุทธศักราช ๒๕๕๖-๒๕๕๘

นายแพทย์ภักดี สรรค์นิกร	ประธาน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์วิจิต ชีวเรืองโรจน์	รองประธาน
พันเอก รองศาสตราจารย์ นายแพทย์กรีธา ม่วงทอง	เลขาธิการ
นายแพทย์รณยุทธ บุญชู	รองเลขาธิการ
พลอากาศตรีหญิง แพทย์หญิงทรงพร วาณิชเสณี	เหรัญญิก
รองศาสตราจารย์ แพทย์หญิงจีระสุข จงกลวัฒนา	วิชาการ
ศาสตราจารย์ นายแพทย์ชัยรัตน์ นิรันดร์ตัน	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ชลธิศ สินรัชตานันท์	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์เธียรไชย ภัทรสกุลชัย	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ นายแพทย์พีรพันธ์ เจริญชาติศรี	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ภาคภูมิ สุปิยพันธ์	กรรมการ
พลอากาศโท นายแพทย์มานิตย์ ศัตร์กุลี่	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ แพทย์หญิงวันดี ไช่มุกด์	กรรมการ
นายแพทย์ศัลยเวทย์ เลชะกุล	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ธีรพร รัตน์เอกชัย	กรรมการ
นายแพทย์สมศักดิ์ จันทรศรี	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ แพทย์หญิงอมรรพรรณ นิลสุวรรณ	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ศิริพรชัย ศุภนคร	กรรมการ
ศาสตราจารย์ แพทย์หญิงฉวีวรรณ บุณนาค	กรรมการ
นายแพทย์เอื้อชาติ กาญจนพิทักษ์	กรรมการ

คณะกรรมการบริหารราชวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย

วาระ พุทธศักราช ๒๕๕๙-๒๕๖๐

พันเอก รองศาสตราจารย์ นายแพทย์กรีธา ม่วงทอง	ประธาน
ศาสตราจารย์ นายแพทย์ชัยรัตน์ นิรันดร์ตัน	รองประธาน
รองศาสตราจารย์ แพทย์หญิงเสาวรส ภัทรภักดี	เลขาธิการ
รองศาสตราจารย์ แพทย์หญิงวันดี ไช้มุกด์	รองเลขาธิการ
แพทย์หญิงนิดา ไรท์	รองเลขาธิการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ธงชัย พงศ์มพัฒน์	วิชาการ
พลอากาศตรีหญิง แพทย์หญิงทรงพร วาณิชเสณี	เหรียญกษาปณ์
พันเอก นายแพทย์สมศักดิ์ จันทระศรี	ปฏิคม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์จิระพงษ์ อังคะรา	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ชลธิศ สินรัชตานันท์	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ธีรพร รัตนาเอนกชัย	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ แพทย์หญิงนันทิการ์ สันสุวรรณ	กรรมการ
ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์บุญชู กุลประดิษฐารมณ	กรรมการ
นายแพทย์พรเอก อภิพันธุ์	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ นายแพทย์พีรพันธ์ เจริญชาติศรี	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ภาคภูมิ สุปิยพันธุ์	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ภาวิณี เกษกุล	กรรมการ
พลอากาศโท นายแพทย์มานิตย์ ศัตร์ฐิติ	กรรมการ
นายแพทย์ศัลยเวทย์ เลชะกุล	กรรมการ
นายแพทย์เอื้อชาติ กาญจนพิทักษ์	กรรมการ

คณะกรรมการบริหารราชวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย

วาระ: พุทธศักราช ๒๕๖๑-๒๕๖๓

ศาสตราจารย์ แพทย์หญิงเสาวรส ภัทรภักดิ์	ประธาน
นายแพทย์พรเอก อภิพันธุ์	รองประธาน
รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ธีรพร รัตนาเอนกชัย	เลขาธิการ
แพทย์หญิงนิดา ไรท์	รองเลขาธิการ
พลอากาศตรีหญิง แพทย์หญิงทรงพร วาณิชเสณี	เหรัญญิก
พันเอกหญิง รองศาสตราจารย์ปริญนันท์ จารุจินดา	ประธานวิชาการ
พันเอก นายแพทย์สมศักดิ์ จันทร์ศรี	ปฏิคม
รองศาสตราจารย์ นายแพทย์จิระพงษ์ อังคะรา	ปฏิคม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ภาวิน เกษกุล	ประธาน อฟส. สาขาโสต ศอ นาสิกวิทยา
รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ภาคภูมิ สุปิยพันธุ์	ประธาน อฟส. อนุสาขาศัลยศาสตร์ตกแต่ง และเสริมสร้างใบหน้า
ศาสตราจารย์ นายแพทย์ชัยรัตน์ นิรันดร์รัตน์	ประธานอฟส. อนุสาขาโสต ศอ นาสิกวิทยาการนอนหลับ
รองศาสตราจารย์ นายแพทย์สงวนศักดิ์ ธนาวิรัตนานิจ	ประธานการศึกษาต่อเนื่อง และกิจกรรมสังคม
รองศาสตราจารย์ แพทย์หญิงนันทิการ์ สันสุวรรณ	ประธานวิชาชีพ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์กิตติ จันทร์พัฒนา	กรรมการกลาง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ชัย อยู่สวัสดิ์	กรรมการกลาง
นายแพทย์เดชาศักดิ์ สุขนวล	กรรมการกลาง
รองศาสตราจารย์ นายแพทย์พีรพันธ์ เจริญวิชาศรี	กรรมการกลาง
พลอากาศโทมานิตย์ ศัตร์ฐี	กรรมการกลาง
นายแพทย์ศัลยแพทย์ เลชะกุล	กรรมการกลาง
นายแพทย์เอื้อชาติ กาญจนพิทักษ์	กรรมการกลาง

คณะกรรมการบริหารราชวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย

วาระ พุทธศักราช ๒๕๖๔-๒๕๖๖

รองศาสตราจารย์ นายแพทย์สงวนศักดิ์ ธนาวิรัตน์นาถ	ประธาน
นายแพทย์พรเอก อภิพันธุ์	รองประธาน
พันเอกหญิง รองศาสตราจารย์ปริญนันท์ จารุจินดา	เลขาธิการ
นายแพทย์เดชาศักดิ์ สุขนวล	รองเลขาธิการ
นาวาอากาศเอกหญิง กรองกาญจน์ ว่องคงคากุล	เหรัญญิก
รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ภาวิน เกษกุล	ประธานฝ่ายวิชาการ และการศึกษาต่อเนื่อง
รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ทรงกลด เอี่ยมจตุรภัทร	ประธาน อฝส. สาขาโสต
	ศอ นาสิกวิทยาและ อฝส.กลาง
รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ภาคภูมิ สุปิยพันธุ์	ประธาน อฝส. อนุสาขาศัลยศาสตร์ตกแต่ง และเสริมสร้างใบหน้า
ศาสตราจารย์ นายแพทย์ชัยรัตน์ นิรันดร์รัตน์	ประธาน อฝส. อนุสาขาวิทยาการนอนหลับ
รองศาสตราจารย์ แพทย์หญิงนันทิการ์ สันสุวรรณ	ประธานวิชาชีพ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ชัย อยู่สวัสดิ์	ประธานฝ่ายวารสาร และวิจัย
รองศาสตราจารย์ นายแพทย์พีรพันธ์ เจริญชาศรี	ประธานฝ่ายปฎิคม ทะเบียน ประชาสัมพันธ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์
นายแพทย์เดชาศักดิ์ สุขนวล	ประธานฝ่ายสาธารณสุข และแพทย์นอกสถาบันฝึกอบรม
รองศาสตราจารย์ นายแพทย์จิระพงษ์ อังคะรา	กรรมการกลาง
รองศาสตราจารย์ ดอกเตอร์ นายแพทย์ไวพจน์ จันทร์วิเมลือง	กรรมการกลาง
รองศาสตราจารย์ นายแพทย์สุรพล ชี้อตรง	กรรมการกลาง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ประยุทธ์ ตันสุริยวงษ์	กรรมการกลาง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์สุเชษฐ์ ชินไพโรจน์	กรรมการกลาง
แพทย์หญิงนาตยา มิลล์	กรรมการกลาง
นายแพทย์สาธิต ก้านทอง	กรรมการกลาง
นายแพทย์เอื้อชาติ กาญจนพิทักษ์	กรรมการกลาง

คณะกรรมการบริหารราชวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย
วาระ พุทธศักราช ๒๕๖๔-๒๕๖๖
(เปลี่ยนแปลง ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๔)
เพื่อให้เป็นไปตามข้อบังคับแพทยสภา ปี ๒๕๖๐

นายแพทย์เอื้อชาติ กาญจนพิทักษ์	ที่ปรึกษา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ชัย อยู่สวัสดิ์	ที่ปรึกษา
รองศาสตราจารย์ นายแพทย์สงวนศักดิ์ ธนาวิรัตน์นาจ	ประธาน
นายแพทย์พรเอก อภิพันธุ์	รองประธาน
พลตรีหญิง รองศาสตราจารย์ปริญนันท์ จารุจินดา	เลขาธิการ
นายแพทย์เดชาศักดิ์ สุขนวล	รองเลขาธิการ และประธานคณะกรรมการ ฝ่ายประสานสาธารณสุขและแพทย์นอกสถาบัน ฝึกอบรม
นายแพทย์สาธิต ก้านทอง	เหรียญกษาปณ์
รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ภาวีน เกษกุล	ประธานวิชาการ

กรรมการกลาง

นาวาอากาศเอก จงรักษ์ พรหมใจรักษ์	
รองศาสตราจารย์ นายแพทย์จิระพงษ์ อังคะระ	ประธานคณะกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ อนุสาขาศัลยศาสตร์ตกแต่งและเสริมสร้างใบหน้า
ศาสตราจารย์ นายแพทย์ชัยรัตน์ นรินรัตน์	ประธานคณะกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ อนุสาขาโสต ศอ นาสิกวิทยาการนอนหลับ
รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ทรงกลด เอี่ยมจตุรภัทร	ประธานคณะกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ สาขาโสต ศอ นาสิกวิทยา
รองศาสตราจารย์ แพทย์หญิงนันทิกาล์ สันสุวรรณ แพทย์หญิงนาตยา มิลส์	ประธานวิชาชีพ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ประยุทธ์ ตันสุริยวงษ์	ประธานฝ่ายวารสาร และวิจัย
รองศาสตราจารย์ นายแพทย์พีรพันธ์ เจริญชาศรี	ประธานคณะกรรมการฝ่ายปฏิคม ทะเบียน ประชาสัมพันธ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์
รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ภาคภูมิ สุปิยพันธุ์	
รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ไวพจน์ จันทน์วิเมธียง	
รองศาสตราจารย์ นายแพทย์สุรพล ชี้อตรง	
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์สุเชษฐ์ ชินไพโรจน์	

ประวัติสถาบันฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้าน
สาขาโสต ศอ นาสิกวิทยา

ประวัติศาสตร์วิชา โสต ศอ นาสิกวิทยา คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การจัดตั้งภาควิชา โสต ศอ นาสิกวิทยา แห่งคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นส่วนหนึ่งของการจัดตั้ง “คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์” ในมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข ๔ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๙๐ เมื่อแรกเริ่มจัดตั้งนั้นยังคงรวมเป็นแผนกเดียวกับจักษุวิทยามีชื่อว่า “แผนกจักษุ, วิทยาโสต, นาสิก ลาริงซ์” อันเป็นหน่วยงานเดิมของโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ และมีการให้บริการการแพทย์เฉพาะทาง ตา หู คอ จมูก เป็นแห่งแรกของประเทศไทย ดังลำดับความเป็นมาแบ่งเป็น ๕ ระยะ ดังนี้

ระยะที่ ๑ พุทธศักราช ๒๔๕๗-๒๔๗๖ “แพทย์หู คอ จมูก สังกัดแผนกผ่าตัด (ศัลยกรรม)”

เมื่อแรกดำเนินการ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์แบ่งงานออกเป็น ๕ แผนก คือ ๑) แผนกตรวจโรค ๒) แผนกพยาบาล ๓) แผนกผ่าตัด ๔) แผนกพยาธิ ๕) แผนกคลังยา จากรายงาน “สมุดแสดงกำเนิดและกิจการของโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ อันเป็นสถานที่ฝึกฝนแพทย์และนางพยาบาล พระพุทธศักราช ๒๔๗๔” พบสถิติรายงานจำนวนคนไข้ที่มาตรวจรักษาโรคหูคอจมูก ระหว่าง พุทธศักราช ๒๔๖๙-๒๔๗๓ ดังนี้ “...พุทธศักราช ๒๔๖๙ จำนวน ๑,๖๓๔ คน / พุทธศักราช ๒๔๗๐ จำนวน ๓,๖๐๖ คน / พุทธศักราช ๒๔๗๑ จำนวน ๓,๔๓๓ คน / พุทธศักราช ๒๔๗๒ จำนวน ๔,๑๓๘ คน / พุทธศักราช ๒๔๗๓ จำนวน ๔,๑๐๖ คน รวมจำนวนคนไข้ หู คอ จมูก ทั้งหมด ๑๖,๙๑๗ คน...” การบริการรักษาโรคหู คอ จมูก ซึ่งยังคงรวมอยู่ในแผนกผ่าตัด(ศัลยกรรม) แบ่งตามลำดับเวลา ดังนี้

พุทธศักราช ๒๔๕๗ (ช่วงเตรียมการเปิดโรงพยาบาล): นายแพทย์ เอฟ. เซเฟอร์ (ที่ปรึกษากรมแพทย์ทหารบก ผู้อำนวยการโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ศัลยแพทย์) ทำหน้าที่ รักษาโรคหู คอ จมูก (รวมตาและสูตินรีเวช) มีห้องตรวจ ๑ ห้อง คือ “ห้องมืด” สำหรับตรวจตา หู จมูก และคอ ตั้งอยู่ที่ชั้นล่างของ “ตึกทำการตัดผ้า” (ตึกผ่าตัด)

พุทธศักราช ๒๔๕๗-๒๔๖๔: หลังจากนายแพทย์ เอฟ. เซเฟอร์ ถึงแก่กรรม มีนายร้อยตรี เกี้ยว ชนเห็นชอบ (จบแพทย์จากโรงเรียนราชแพทยาลัย พุทธศักราช ๒๔๕๘) ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยแพทย์โรคหูระหว่าง พุทธศักราช ๒๔๕๗-๒๔๖๑ และใน พุทธศักราช ๒๔๖๒ จึงส่งนายร้อยตรี เกี้ยว ชนเห็นชอบ ไปศึกษาและดูงานโรค หู คอ จมูก เป็นเวลา ๒ ปี (พุทธศักราช ๒๔๖๒-๒๔๖๔) ณ โรงพยาบาลทั่วไป และโรงพยาบาลเฉพาะทางหู คอ จมูก (The Royal National Throat – Nose and Ear Hospital, London) ประเทศอังกฤษ

นายร้อยตรี เกี้ยว ชนเห็นชอบ

หลวงแพทยโกศล

พุทธศักราช ๒๔๖๕ นายร้อยตรี เกี้ยว ชนเห็นชอบ กลับมารับราชการในตำแหน่ง “โสตแพทย์” แผนกผ่าตัด (ศัลยกรรม) กองพยาบาล สภาอากาศสยาม ต่อมา พุทธศักราช ๒๔๖๖ ได้เปลี่ยนเป็น “ศัลยแพทย์” จนถึง พุทธศักราช ๒๔๗๒ และเรียบเรียงตำราแพทย์เฉพาะทางเล่มแรกของประเทศไทย ชื่อว่า “ตำรา โรค หู คอ จมูก พุทธศักราช ๒๔๗๒” แบ่งเป็น ๒ เรื่อง คือ ๑. เรื่องโรคหู : เรียบเรียงจากตำราของ Professor Ádám Politzer ๒. โรคคอและจมูก : เรียบเรียงจากตำราของ Sir St Clair Thomson ต่อมาได้ลาออกจากราชการเมื่อ พุทธศักราช ๒๔๗๒

พุทธศักราช ๒๔๖๖-๒๔๖๙ อำมาตย์ตรีและร้อยเอก หลวงแพทยโกศล (ข้า รักษุศล) (จบแพทย์จากโรงเรียนราชแพทยาลัย พุทธศักราช ๒๔๕๕) เข้ารับราชการตั้งแต่ พุทธศักราช ๒๔๕๗ ต่อมาเดินทางไปศึกษาและฝึกงาน ณ St. Thomas Hospital ประเทศอังกฤษ พุทธศักราช ๒๔๖๑ และศึกษาต่อและฝึกอบรมแพทย์เฉพาะทางด้านหู คอ จมูก ณ The London Throat Hospital ประเทศอังกฤษ พุทธศักราช ๒๔๖๒-๒๔๖๖ หลังจบการศึกษา นายร้อยเอกข้า รักษุศล กลับมารับราชการในตำแหน่งโสตแพทย์ แผนกผ่าตัด (ศัลยกรรม) โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ พุทธศักราช ๒๔๖๖ และย้ายไปเป็นผู้อำนวยการโรงพยาบาลวชิระ (วชิรพยาบาล) พุทธศักราช ๒๔๖๙ แต่มีนายแพทย์จรุง ปาณตจุงคานนท์ แพทย์ผู้ช่วย (โรคหู คอ จมูก) ปฏิบัติหน้าที่แทน

ระยะที่ ๒ พุทธศักราช ๒๔๗๗-๒๔๙๐ “แผนกจักษุ วิทยาโสต นาสิก ลาริงซ์”

ใน พุทธศักราช ๒๔๗๗ กองพยาบาล สภาอากาศสยามได้จัดตั้งแผนกใหม่ คือ “แผนกจักษุ วิทยาโสต นาสิก ลาริงซ์” โดยรวมหมวดโสตกรรมและหมวดจักษุกรรมไว้ด้วยกันและแยกออกจากแผนกผ่าตัด มีพันโทหลวงประจักษ์เวชสิทธิ์ (จักษุแพทย์) เป็นหัวหน้าฝ่าย โดยมีหลวงจรุงเจริญเวชช์ (จรุง ปาณตจุงคานนท์) เป็นแพทย์ หู คอ จมูก มีหน้าที่รักษาเฉพาะโรค หู คอ จมูก

ระยะที่ ๓ พุทธศักราช ๒๔๙๐-๒๕๑๐ “แผนกจักษุ, โสต, นาสิก ลาริงซ์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์”

จัดตั้ง ๓ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๙๐ เมื่อแรกเริ่มมีอาจารย์แพทย์หู คอ จมูก ๒ ท่าน คือ พ.ต. หลวงจรุงเจริญเวช และนายแพทย์ชูช่วง เศวตรุนทร์ ต่อมารับอาจารย์เพิ่ม ได้แก่ อาจารย์ นายแพทย์มานพ บุณนาค พ.บ., Diploma on O.R.L.(France). ย้ายมาจากแผนกศัลยกรรม, นายแพทย์โกศล เลขวัต พ.บ. แพทย์หญิงอัญชัน วิไลรัตน์ พ.บ. ผศ. นพ.จำเนียร ศิริวัฒน์ (เริ่ม ๑ ธันวาคม ๒๕๐๘) , รศ. นพ.วีระพงษ์ ศาสตรสาธิต (เริ่ม ๒ ตุลาคม ๒๕๑๐) ต่อมา รศ. นพ. ชูช่วง เศวตรุนทร์ (พ.บ. พุทธศักราช ๒๔๘๙), ได้รับทุนเจ้าจอมมารดาเลื่อน ไปศึกษาต่อวิชา โสต นาสิก ลาริงซ์วิทยา ระหว่าง พุทธศักราช ๒๔๙๕-๒๔๙๘ (๓ ปี) ณ Institute of Otolaryngology, University of London และ The Royal National Throat – Nose and Ear Hospital, London ในปี พุทธศักราช ๒๕๐๔ เดินทางไปศึกษาต่อด้าน Micro Surgery of the Ear ณ โรงพยาบาล Mount Sinai, Columbia University, New York จึงเป็นผู้บุกเบิกการทำผ่าตัดหูชั้นกลางโดยใช้กล้องจุลทรรศน์ครั้งแรกในประเทศไทย

ระยะที่ ๔ พุทธศักราช ๒๕๑๐-๒๕๑๓ “แผนก จักษุ, โสต, นาสิก ลาริงซ์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย”

จัดตั้ง ๑๕ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๑๐ หลังจากรัฐบาลประกาศพระกฤษฎีกาให้ตัดโอนคณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ย้ายไปสังกัดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จึงเปลี่ยนชื่อเป็น “แผนก จักษุ, โสต, นาสิก ลาริงซ์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย” มีอาจารย์แพทย์ หู คอ จมูก ๘ ท่าน คือ รศ. นพ.ชูช่วง เศวตรุนทร์ พ.บ., อ. นพ.มานพ บุณนาค, รศ. นพ.โกศล เลขวัต, รศ. พญ.อัญชัน วิไลรัตน์ พ.บ., ผศ. นพ.จำเนียร ศิริวัฒน์, รศ. นพ.วีระพงษ์ ศาสตรสาธิต, ผศ. นพ.ไพบูลย์ รมัทรทอง, American Board of Otolaryngology, Head & Neck Surgery (๑๘ มิถุนายน ๒๕๑๔) และ อ.นพ.ศัลยเวทย์ เลชนะกุล, American Board of Otolaryngology, Head & Neck Surgery (๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕ - ๓๑ สิงหาคม ๒๕๑๘)

ระยะที่ ๕ พุทธศักราช ๒๕๑๓ – ปัจจุบัน “ภาควิชาโสต ศอ นาสิกวิทยา คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย”

จัดตั้ง พุทธศักราช ๒๕๑๓ โดย “สภาการศึกษาแห่งชาติ” อนุมัติให้แยก “แผนก จักษุ, โสต, นาสิก ลาริงซ์” ออกเป็น ๒ แผนก โดยรองศาสตราจารย์ นายแพทย์ชูช่วง เศวตรุนทร์ เป็นหัวหน้า “แผนกวิชาโสต นาสิก ลาริงซ์วิทยา” ท่านแรก ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อจาก “แผนกวิชาโสต นาสิก ลาริงซ์วิทยา” เป็น “ภาควิชาโสต นาสิก ลาริงซ์วิทยา” แต่ไม่พบหลักฐานว่าเปลี่ยนแปลงตั้งแต่เมื่อใด และใน พุทธศักราช ๒๕๔๖ จึงได้เปลี่ยนชื่ออีกครั้งเป็น “ภาควิชาโสต ศอ นาสิกวิทยา” จนถึงปัจจุบัน

ในระยะนี้ภาควิชาฯ เริ่มวางรากฐานการผ่าตัด Head and Neck Surgery ตามแบบสหรัฐอเมริกา โดย รศ. นพ.ไพบูลย์ รมัทรทอง, American Board of Otolaryngology, Head & Neck Surgery (๑๘ มิถุนายน ๒๕๑๔)

เป็นผู้ริเริ่ม ตามด้วย รศ. นพ.วีระพงษ์ ศาสตรสาธิต, อ. นพ.ศัลยเวทย์ เลชะกุล (๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕ – ลาออก ๓๑ สิงหาคม ๒๕๑๘), อ. นพ.ทวิสิน อัมพลศักดิ์, American Board of Otolaryngology, Head & Neck Surgery (๑๒ มีนาคม ๒๕๒๔ – ๑ มิถุนายน ๒๕๒๕) สืบทอดต่อโดย รศ. นพ.ภาคภูมิ สุปิยพันธ์ (๑๑ มกราคม ๒๕๒๕) อ. นพ.ยุทธพงษ์ หาญวงศ์ (๑๑ เมษายน ๒๕๒๖ - ๒ ตุลาคม ๒๕๓๕) รศ. นพ.ศิริพรชัย ศุภนคร (๒๔ กรกฎาคม ๒๕๒๙) และรศ. นพ.วินัย แวดวงธรรมธรรม (๒ พฤศจิกายน ๒๕๓๖) ตามลำดับ ทำให้การผ่าตัด Head and Neck Surgery เจริญเติบโตอย่างมั่นคง ในระยะที่ ๕ นี้ ภาควิชาฯ ได้มีความเจริญก้าวหน้าในด้านต่าง ๆ ดังนี้

(๑) ด้านกายภาพ : พุทธศักราช ๒๕๑๕ จัดสร้าง “ตึกพันธุทิพย์” สำหรับเป็นตึกผ่าตัดเฉพาะทาง ตา หู คอ จมูก ใช้ทำการราว ๔๗ ปี จึงย้ายหอผู้ป่วยและห้องผ่าตัดทั้งหมดไปยังอาคารภูมิสิริมังคลานุสรณ์ เมื่อพุทธศักราช ๒๕๖๒

(๒) ด้านการศึกษาและการฝึกอบรม :

- (๑) พุทธศักราช ๒๕๑๖ วุฒิบัตรเพื่อแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม สาขาโสต คอ นาสิกวิทยา หลักสูตร ๓ ปี
- (๒) พุทธศักราช ๒๕๕๑ ประกาศนียบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมอนุสาขาโสต วิทยา โสตประสาทวิทยา ของโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย หลักสูตร ๑ ปี และปรับปรุง เป็นหลักสูตรประกาศนียบัตรในวิชาชีพเวชกรรมของแพทยสภา พุทธศักราช ๒๕๖๓ หลักสูตร ๑ ปี
- (๓) พุทธศักราช ๒๕๕๓ ประกาศนียบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมอนุสาขา เวชศาสตร์การนอนหลับ ของโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย หลักสูตร ๑ ปี
- (๔) พุทธศักราช ๒๕๕๙ วุฒิบัตรเพื่อแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมอนุสาขา ศัลยศาสตร์ตกแต่งและเสริมสร้างใบหน้า หลักสูตร ๒ ปี
- (๕) พุทธศักราช ๒๕๔๙ ประกาศนียบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมอนุสาขา นาสิกวิทยา และภูมิแพ้ ของโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย หลักสูตร ๑ ปี ต่อมาพุทธศักราช ๒๕๕๘ เปลี่ยนเป็นหลักสูตร ๒ ปี ร่วมกับเปิดหลักสูตรกับทางคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นหลักสูตรปริญญาโทและปริญญาเอกนานาชาติ clinical science in rhinology และเพิ่มหลักสูตร ประกาศนียบัตรในวิชาชีพเวชกรรมของแพทยสภา หลักสูตร ๑ ปี พุทธศักราช ๒๕๖๓
- (๖) พุทธศักราช ๒๕๖๒ ประกาศนียบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมอนุสาขา ศัลยศาสตร์ศีรษะ และลำคอ ของโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย หลักสูตร ๑ ปี เริ่มพุทธศักราช ๒๕๖๒ ต่อมาปรับปรุงเป็นหลักสูตรประกาศนียบัตรในวิชาชีพเวชกรรมของแพทยสภา เมื่อพุทธศักราช ๒๕๖๓
- (๗) พุทธศักราช ๒๕๖๔ ประกาศนียบัตรวิชาชีพเวชกรรมด้านศัลยศาสตร์กล่องเสียงและหลอดลมของ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย หลักสูตร ๑ ปี เริ่มพุทธศักราช ๒๕๖๔

(๓) โครงสร้างภาควิชา รากฐานภาควิชาเปลี่ยนเป็นยุคใหม่เริ่มต้นในสมัย ศ. นพ.อำนวยการ คัจฉวารี หัวหน้าภาควิชา ส่งเสริมให้อาจารย์ไปศึกษาต่อดูงานในต่างประเทศสาขาเฉพาะทางย่อยต่าง ๆ ต่อมาในสมัย รศ. นพ. ภาคภูมิ สุปิยพันธ์ หัวหน้าภาควิชา จึงแบ่งเป็นภาควิชาออกเป็นตามประเภทหน่วยสาขาเฉพาะทางย่อย เจริญก้าวหน้าตามลำดับ จนกระทั่งถึงสมัย ศ. พญ.เสาวรส ภัทรภักดี หัวหน้าภาควิชา จึงได้มีคำสั่งภาควิชาประกาศ เรื่อง “แต่งตั้งหัวหน้าภายใน ภาควิชาโสต ศอ นาสิกวิทยา” แบ่งภาควิชาออกเป็น ๖ หน่วยย่อยตามแบบสากล อย่างเป็นทางการ ณ วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ได้แก่

- ๑) หน่วยโสตประสาท โสตสัมผัส และอรรถบำบัดวิทยา ผู้บุกเบิก คือ ศ. พญ.เสาวรส ภัทรภักดี รศ. นพ. เพิ่มทรัพย์ อีสี่ประดิษฐ์ รศ. ดร.ปริญญา หลวงพิทักษ์ชุมพล และ อ.ดารารณี อนันตพงศ์
- ๒) หน่วยนาสิกวิทยาและภูมิแพ้ ผู้บุกเบิก คือ รศ. นพ.ทรงกลด เอี่ยมจตุรภัทร รศ. พญ.สุพินดา ชูสกุล และ รศ. ดร. นพ.หม่อมหลวงเกรียงศักดิ์ สนิทวงศ์
- ๓) หน่วยศัลยกรรมศีรษะและคอ ผู้บุกเบิก คือ รศ. นพ.ศิริพรชัย ศุภนกร และ รศ. นพ.วินัย แวดวงธรรม
- ๔) หน่วยศัลยศาสตร์ตกแต่งและเสริมสร้างใบหน้า ผู้บุกเบิก รศ. นพ.ภาคภูมิ สุปิยพันธ์ และ รศ. นพ.ถนอม บรรณประเสริฐ
- ๕) หน่วยโรคทางกล่องเสียง ผู้บุกเบิก คือ รศ. นพ.วีระชัย ศิริกาญจนะรงค์ และ ผศ. พญ.เปรมสุดา สมบุญ ธรรม
- ๖) หน่วยโรคความผิดปกติของการนอนหลับ ผู้บุกเบิกคือ รศ. นพ.ประกอบเกียรติ หิรัญวิวัฒน์กุล และ อ. พญ.นทมนต์ ชรากร

ประวัติศาสตร์วิชาสัตวศาสตร์ นาสิก ลาริงซ์วิทยา คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

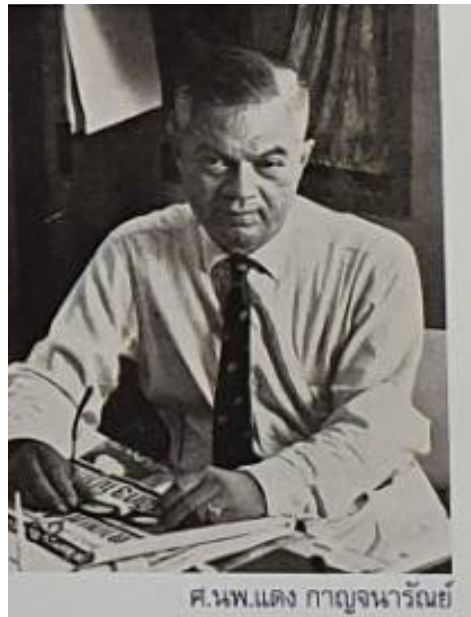
แรกเริ่มก่อตั้ง

โรงพยาบาลศิริราชได้เปิดให้บริการรักษาตรวจโรคแก่ประชาชนทั่วไป เมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๓๑ ในช่วงเวลานั้น โรคทางตา หู คอ จมูก ยังไม่เป็นที่รู้จักมากนัก จนกระทั่ง ใน พุทธศักราช ๒๔๗๓ นพ.แดง กาญจนารัตน์ได้รับทุนจากมูลนิธิโรคกี้เฟลเลอร์ (Rockefeller Foundation) ให้ไปศึกษาทางด้านตา หู คอ จมูก ที่ประเทศอินเดีย เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วจึงกลับมาทำงานร่วมกับ Professor TP Noble ซึ่งเป็นหัวหน้าแผนก ศัลยศาสตร์ในขณะนั้น กลายเป็นจุดเริ่มต้นของวิชาหู คอ จมูก ในโรงพยาบาลศิริราช ซึ่งต่อมาได้พัฒนาขึ้นเป็นภาค วิชาสัตวศาสตร์ นาสิก ลาริงซ์วิทยาจนถึงปัจจุบัน ตลอดระยะเวลา ๙๐ ปีนี้มีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ ตามช่วงเวลา ดังนี้

ระยะเวลาที่รวมกับแผนกศัลยศาสตร์

ระยะแรกงานด้าน ตา หู คอ จมูก ยังรวมอยู่กับแผนกศัลยศาสตร์ มีแพทย์ที่ทำการงาน ด้านนี้อยู่ ๒ ท่าน คือ นพ.แดง และ Professor Noble โรคส่วนใหญ่ที่ทำการรักษา ได้แก่ ทอนซิลอักเสบ ตาแดง แผลที่ตา หนองน้ำหนวก ต่อมา ใน พุทธศักราช ๒๔๗๘ นพ.พร วราเวช ได้เข้ารับ การศึกษาเป็นแพทย์ประจำบ้านที่ปฏิบัติงานงานเฉพาะในส่วน ของ ตา หู คอ จมูก เป็นคนแรก ในช่วงเวลานั้นเรียกว่า “House ตา หู คอ จมูก” และได้บรรจุเป็นอาจารย์ใน พุทธศักราช ๒๔๗๙ ต่อ มาใน พุทธศักราช ๒๔๘๒ นพ.ชุต อยู่สวัสดิ์ ได้เข้ามาปฏิบัติงานด้านตา หู คอ จมูกเป็นกำลังในการดูแลรักษาผู้ป่วยอีกท่านหนึ่ง

การบริการผู้ป่วยนอกนั้น ช่วงแรกห้องตรวจโรคตา หู คอ จมูก อยู่ในห้องเดียวกับแผนกศัลยศาสตร์ ซึ่งมีเนื้อที่จำกัด ต่อมาย้ายไปใช้ ห้องตรวจของแผนกสูติกรรมซึ่งมีพื้นที่ใหญ่กว่า สำหรับหอผู้ป่วยในนั้น ช่วงแรกก็ยังใช้พื้นที่ร่วมกับแผนกศัลยกรรม ที่ตึกมหิตลบำเพ็ญ และอีกศัลยกรรมหญิง ต่อมาใน พุทธศักราช ๒๔๘๒ มีการสร้างตึกจักษุขึ้น เป็นตึก ๒ ชั้น ผู้ป่วยของ ตา หู คอ จมูก ที่อยู่กับแผนกศัลยกรรมเดิม จึงย้ายมาอยู่ที่นี่ทั้งหมด โดยชั้นล่างเป็นหอผู้ป่วยชาย ชั้นบนเป็นหอผู้ป่วย หญิงและเด็ก ในส่วนของห้องผ่าตัดนั้นยังใช้พื้นที่ร่วมกับแผนกศัลยกรรม

ศ.นพ.แดง กาญจนารัตน์

ระยะเวลาที่รวมอยู่กับจักษุวิทยา

เนื่องจากโรคทางตา หู คอ จมูก เป็นโรคที่สนใจมากขึ้น และมีผู้ป่วยจำนวนเพิ่มขึ้นมาโดยตลอด เพื่อให้บริการและบริหารงานได้อย่างสะดวกตลอดจนเพื่อความก้าวหน้าของงาน สาขานี้ในวันที่ ๒ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๘๘ ได้มีพระราชกฤษฎีกา (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๔๘๘) เรื่อง จัดวางระเบียบราชการกรมมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ในกระทรวงสาธารณสุข มีการแบ่งส่วนราชการในคณะแพทยศาสตร์และศิริราชพยาบาล แบ่งเป็น ๑๒ แผนก ทำให้มี “แผนกจักษุวิทยาและวิทยาโสตนาสิก ลาริงซ์” ขึ้นเป็นครั้งแรกในโรงเรียน แพทย์ซึ่งเป็นการแยกแผนกออกจาก ศัลยศาสตร์ โดยมี ศ. นพ.แดง กาญจนารัตน์ ขณะนั้นเป็น ข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นเอกเป็นหัวหน้าแผนกเป็นท่านแรก และอาจารย์ข้าราชการพลเรือนชั้นโท ๒ ท่าน คือ ศ. นพ.พร วราเวช และ นพ.ชุต อยู่สวัสดิ์ พร้อมกับมีแพทย์ประจำบ้านอีก ๓ คน มีการดำเนินงานทั้งด้านการเรียนการสอน การตรวจรักษาและผ่าตัดโรค ตา หู คอ จมูก

ศ.นพ.พร วราเวช

การตรวจโรคผู้ป่วยนอกในสมัยนั้น ยังใช้ห้องตรวจของแผนกสูติกรรมที่ใช้อยู่เดิมถึง ๑๕ ปี และในพุทธศักราช ๒๔๙๓ มีการสร้างตึกตรวจโรคผู้ป่วยนอกใหม่บริเวณริมน้ำ จึงย้ายห้องตรวจไปที่ตึกนี้ ซึ่งได้เนื้อที่กว้างกว่าเดิม ๑๐ เท่า แบ่งเป็นห้องตรวจต่าง ๆ ได้แก่ ห้องตรวจเฉพาะ โรคหู คอ จมูก ห้องเก็บเสียงสำหรับตรวจหู และห้องการรักษาตา หู คอ จมูก

ตึกตรวจโรคผู้ป่วยนอกบริเวณน้ำ
ห้องตรวจผู้ป่วยโสต นาสิก สารีงวิทยา อยู่ชั้น 3

ห้องตรวจโรคหู คอ จมูก

สำหรับผู้ป่วยในยังคงรับไว้ในตึกจักษุ ซึ่งแต่เดิมอาคารมี ๒ ชั้น กระทั่งใน พุทธศักราช ๒๕๐๐ ได้งบประมาณต่อเติมเป็น ๓ ชั้น และได้มีการก่อสร้างตึกผู้ป่วยในเพิ่มขึ้นอีกด้วยเงินบริจาคของ คุณกร จาตุรจินดา สร้างตึกใหม่ ๑ หลังอยู่ข้างตึกจักษุ เป็นตึกที่มี ๓ ชั้น มีชื่อตึกว่า “พลอย จาตุรจินดา” ทำให้สามารถรับผู้ป่วยในได้มากขึ้น โดยตึกจักษุชั้น ๑ เป็นหอผู้ป่วยหู คอ จมูกชาย ชั้น ๒ เป็น หอผู้ป่วยตาชาย และ ชั้น ๓ เป็นผู้ป่วยตาหญิง สำหรับตึกพลอย ชั้น ๑ เป็นหอผู้ป่วยเด็กของทั้งตา และ หู คอ จมูก ชั้น ๒ เป็น หอผู้ป่วยหู คอ จมูกหญิง และชั้น ๓ เป็นห้องผู้ป่วยพิเศษ

สำหรับห้องผ่าตัดนั้น ได้รับโอนตึกผ่าตัดหลังเดิมของศัลยศาสตร์มาเป็นห้องผ่าตัด ของแผนกตา หู คอ จมูก ในช่วงแรกมีห้องผ่าตัดเพียงห้องเดียวทำให้ผู้ป่วยต้องรอผ่าตัดนาน ต่อมาเมื่อแผนกศัลยกรรมมีการสร้างตึกผ่าตัดใหม่จึงยกตึกผ่าตัดเดิมให้แผนกตา และหู คอ จมูก ใน พุทธศักราช ๒๔๙๘ เปลี่ยนชื่อจากศาลาศัลยกรรมเป็นตึกผ่าตัดจักษุ ทำให้มีห้องผ่าตัดเพิ่มขึ้นเป็น ๖ ห้อง เป็นของตา ๓ ห้อง ส่วนของหู คอ จมูกมี ๓ ห้อง และชั้นบน ของตึกนี้ยังเป็นสำนักงานรวมของแผนกอีกด้วย

ศ. นพ.พร วราเวช เป็นผู้บุกเบิกงานด้าน Laryngo-broncho-esophagology อาจารย์ได้ใช้เครื่องมือ esophagoscope คีบเอาสิ่งแปลกปลอมในหลอดอาหารได้เป็นครั้งแรกในเมืองไทย ใน พุทธศักราช ๒๔๙๐ นับเป็นจุดเริ่มต้นของวิชา Laryngo-broncho-esophagology ของศิริราช นอกจากนี้อาจารย์ยังให้เป็นผู้เริ่มทำ Rhinoplasty, Radical mastoidectomy และการผ่าตัดทอนซิลโดยวิธีฉีดยาเป็นครั้งแรกในประเทศไทย สำหรับงานด้านการผ่าตัด Head and Neck ใน พุทธศักราช ๒๕๐๕ ศ. นพ.เชิญ เศรษฐฤทธิ์ ซึ่งจบการศึกษาหู คอ จมูก จากสหรัฐอเมริกาได้บรรจุเป็นอาจารย์มาเป็นอีกกำลังสำคัญในด้านการผ่าตัดของ Head and Neck ของแผนก

กระทั่งใน พุทธศักราช ๒๕๐๙ เมื่อ ศ. นพ.แดง กาญจนารัตน์ เกษียณอายุราชการ ศ. นพ.พรวราเวช จึงเข้ารับตำแหน่งเป็นหัวหน้าแผนก ในเวลาต่อมา ในระยะหลังนี้อาจารย์ในแผนกมักจะเลือกทำงานด้านจักษุ หรือ โสตฯ ด้านใดด้านหนึ่งตามอย่างในต่างประเทศ แต่แพทย์ประจำบ้านยังคงต้องศึกษาและปฏิบัติทั้งทาง ตา และหู คอ จมูก โดยอาจารย์ที่เลือกทำงานและบรรจุในสาขาโสต นาสิก ลาริงซ์ ได้แก่

ศ. นพ.พร วราเวช	พญ.บังอรรัตน์ เพทวนิช (บรรจุ พุทธศักราช ๒๕๐๙)
นพ.เชิญ เศรษฐฤทธิ์ (บรรจุ พุทธศักราช ๒๕๐๕)	พญ.สุนันทา พลปัดพี (บรรจุ พุทธศักราช ๒๕๐๙)
นพ.ธวัช โลพันธ์ศรี (บรรจุ พุทธศักราช ๒๕๐๔)	พญ.สุจิตรา ประสานสุข (บรรจุ พุทธศักราช ๒๕๑๐)
พญ.สุดสวาท สายหู (บรรจุ พุทธศักราช ๒๕๐๓)	พญ.ฉวีวรรณ บุนนาค (บรรจุ พุทธศักราช ๒๕๑๑)
พญ.อักษร อาศนะเสน (บรรจุ พุทธศักราช ๒๕๐๘)	นพ.อภิชัย วิธวาศิริ (บรรจุ พุทธศักราช ๒๕๑๐)

ศ. นพ.พร วราเวช ซึ่งมีความสนใจในวิชาหู คอ จมูก ได้สังเกตเห็นว่าวิชานี้จะเจริญก้าวหน้าไปได้ยากหากยังรวมเป็นภาควิชาเดียวกับ จักษุ การพัฒนาให้เกิดความเจริญของทั้งสองภาคก็จะเป็นไปได้ช้า เนื่องจากงบประมาณที่จัดสรรได้น้อยและมีจำกัดอีกทั้งยังต้องมาแบ่งกัน จึงมีดำริว่าควรจะแยกออกเป็นสองภาควิชา และความพยายามของอาจารย์พรก็ประสบผลสำเร็จ

กำเนิดภาควิชาโสต นาสิก ลาริงซ์วิทยา

ในวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๑๓ ได้มีพระราชกฤษฎีกาตั้งภาควิชาโสต นาสิก ลาริงซ์วิทยา ซึ่งเป็นการแยกแผนกโสตฯ และจักษุออกจากกัน โดยมี ศ. นพ.พร วราเวช ดำรงตำแหน่งหัวหน้าภาควิชาเป็นท่านแรก ภาควิชาจึงเริ่มจากมีอาจารย์ประจำอยู่ ๑๐ ท่าน ที่ได้เลือกทำงานทางโสต นาสิก ลาริงซ์ อยู่เดิม และได้บรรจุอาจารย์ใหม่เพิ่ม ได้แก่

นพ.ประสิทธิ์ ศรีสมบูรณ์ (บรรจุ พุทธศักราช ๒๕๑๓)
 นพ.สุพจน์ อธิรัตน์ (บรรจุ พุทธศักราช ๒๕๑๔)
 นพ.วัณณะ สฐิตะติลล (บรรจุ พุทธศักราช ๒๕๑๕)
 พญ.จันทิมา ศาสตรสุนทร (บรรจุ พุทธศักราช ๒๕๑๘)

จากซ้ายไปขวา ผศ. พญ.จันทิมา ศาสตรสุนทร,
 ผศ. พญ.อักษร อาศนะเสน รศ.นพ.เชิญ เศรษฐฤทธิ์
 ผศ. นพ.ประสิทธิ์ ศรีสมบูรณ์,
 ศ. เกียรติคุณ พญ.สุจิตรา ประสานสุข,
 ศ. เกียรติคุณ พญ.ฉวีวรรณ บุณนาค

ในระยะเวลาของการก่อตั้งภาควิชา ศ. นพ.พร วราเวช ได้อุทิศตนเป็นผู้ที่วางรากฐานและสร้างภาควิชาฯ อย่างมุ่งมั่น ทำให้วิชาโรคหู คอ จมูก ยกกระดับเป็นที่ยอมรับ และการที่ภาควิชาได้แยกตัวออกมาเป็นอิสระ ทำให้มีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว อาจารย์ที่ไปศึกษาต่อต่างประเทศกลับมา ได้เริ่มนำวิธีการตรวจ รักษาและผ่าตัดใหม่ ๆ หลายชนิด มาเริ่มดำเนินการที่ศิริราชการตรวจพิเศษหลายอย่าง ได้เริ่มดำเนินการที่ศิริราชเป็นแห่งแรก และภายใต้การนำของหัวหน้าภาควิชาโสต นาสิก ลาริงซ์วิทยาทุกยุคทุกสมัย ภาควิชาขยายขนาดใหญ่ขึ้นและมีความเจริญก้าวหน้าตามลำดับ ได้มีการบรรจุอาจารย์ใหม่ มีนโยบายสนับสนุนให้อาจารย์ไปศึกษาและปฏิบัติงาน ในต่างประเทศ อาจารย์แต่ละท่านได้ไปศึกษาเน้นความรู้เชิงลึก และระบบการทำงาน ทั้งทางด้านของหู คอ และจมูก เพื่อมาเป็นกำลัง สำคัญ ในการพัฒนาภาควิชาให้เจริญก้าวหน้า รวมถึงได้นำประสบการณ์ที่ได้รับ มาสานต่อและเริ่มงานใหม่ ๆ ในศิริราช ทั้งการตรวจ วินิจฉัย การรักษาโรค และการผ่าตัด ให้ทันสมัยมากขึ้นทัดเทียมกับต่างประเทศ ในระยะแรกยังไม่ได้มีการแบ่งสาขากันชัดเจน แต่ก็ได้เริ่มมีการก่อตั้งคลินิกเฉพาะโรคขึ้น ได้แก่ Allergy clinic โดย ศ.เกียรติคุณ พญ.ฉวีวรรณ บุณนาค, Neuro-otology clinic โดย ศ.เกียรติคุณ พญ.สุจิตรา ประสานสุข, Otology clinic โดย ผศ. นพ.ประสิทธิ์ ศรีสมบูรณ์, Speech and audiology และ Voice clinic โดย ศ.คลินิกเกียรติคุณ พญ.สุนันทา

พลปฎิพี, Laryngology clinic โดย ศ.คลินิก นพ.อภิชัย วิธวาศิริ, Rhinology clinic โดย ผศ.วัฒน์ ฐิตะดิถก และ รศ. นพ.พีรพันธ์ เจริญชาศรี, Pediatric otolaryngology clinic โดย รศ. พญ.กิติรัตน์ อังกานนท์ ซึ่งคลินิกต่าง ๆ นี้ได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน เพื่อเพิ่มศักยภาพในการบริหารงานของภาควิชาฯ ใน พุทธศักราช ๒๕๔๒ มีการแบ่งหน่วยงานเป็น ๔ สาขาวิชา คือ

๑. สาขาวิชาโรคกล่องเสียง หลอดลม คีรษะและคอ

(Laryngology Head and Neck Surgery),

๒. สาขาวิชาโรคหู โสตประสาทและการได้ยิน

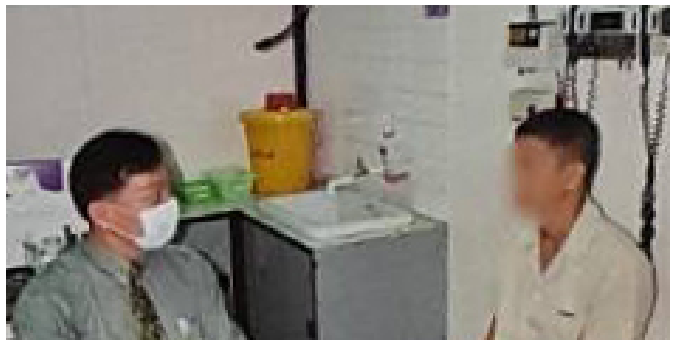
(Otology. Neuro-otology and Audiology) ต่อมาใน พุทธศักราช ๒๕๖๑ ได้เปลี่ยนชื่อเป็นสาขาวิชาโรค หู โสตประสาทการได้ยิน และการทรงตัว (Otology Neurotology Audiology and Balance)

๓. สาขาวิชาโรคจมูก และโรคภูมิแพ้

(Rhinology and Allergy)

๔. สาขาวิชาโรคหู คอ จมูกทั่วไป

(General Otolaryngology)

ตลอดระยะเวลา ๕๐ ปี ภาควิชาได้ดำเนินงานอย่างไม่หยุดนิ่ง มีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ทั้งในการบริการดูแลรักษาผู้ป่วย พัฒนาการเรียนการสอนนักศึกษาแพทย์ แพทย์ประจำบ้าน แพทย์ประจำบ้านต่อยอด และสร้างสรรค์งานวิจัยอย่างต่อเนื่อง จนมีความก้าวหน้าปรากฏในทุกด้าน ดังนี้รายชื่อสมาชิกก่อตั้ง วิทยาลัย โสต ศอ นาสิกแพทย์ แห่งประเทศไทย

ประวัติภาควิชาโสต ศอ นาสิกวิทยา คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาริบัติ มหาวิทยาลัยมหิดล

แรกเริ่มก่อตั้ง

ภาควิชาโสต ศอ นาสิกวิทยา คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาริบัติ ก่อตั้งขึ้นในเดือนมกราคม พุทธศักราช ๒๕๐๘ โดยในระยะแรกเป็นภาควิชาจักษุ โสต นาสิก ลาริงซ์วิทยา ประกอบด้วย ๒ หน่วยใหญ่ คือ หน่วยจักษุวิทยา และหน่วยโสต นาสิก ลาริงซ์ โดยมี พ.ท. นพ.จิระ ศิริโพธิ์ เป็นหัวหน้าหน่วย ในพุทธศักราช ๒๕๑๑ และเป็นผู้อำนวยการฐานภาควิชาโสต ศอ นาสิกวิทยา ในเวลาต่อมา ทั้งในด้านการศึกษาลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต การฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านและการบริการผู้ป่วย ในช่วงแรกมีอาจารย์แพทย์อีก ๒ ท่าน คือ ผศ. นพ.ประธาน สุตตะบุตร และ รศ. นพ.บุญเทียม เขมาภิรัตน์ ร่วมวางรากฐานด้านโสต นาสิก ลาริงซ์ และ ผศ. นพ.ประธาน สุตตะบุตร รับเป็นหัวหน้าหน่วยคนต่อมา

นอกจากนี้ หน่วยโสตฯ เห็นความสำคัญ ของวิทยาการที่เกี่ยวข้องด้าน “โสตสัมผัสและการพูด” โดย ศ. นพ.พูนพิศ อมาตยกุล ได้เริ่มวางรากฐานด้านความ ผิดปกติของการสื่อความหมายเป็นครั้งแรกในประเทศไทย และในภาคพื้นเอเชียอาคเนย์ ในพุทธศักราช ๒๕๑๗

ต่อมาในพุทธศักราช ๒๕๒๐ หน่วยโสตฯ ได้ดำเนินการขอแยกเป็นภาควิชาโสต นาสิก ลาริงซ์วิทยา และได้รับอนุมัติจากทบวงมหาวิทยาลัย ให้แยกออกจากภาควิชาจักษุ โสต นาสิก ลาริงซ์วิทยา เป็น “ภาควิชาโสต นาสิก ลาริงซ์วิทยา” เมื่อเดือนมิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๒๓ โดยมี ศ. นพ.พูนพิศ อมาตยกุล

เป็นหัวหน้าภาควิชาฯ ท่านแรก และใน พุทธศักราช ๒๕๕๒ ได้เปลี่ยนชื่อเป็น “ภาควิชาโสต ศอ นาสิกวิทยา” โดยแบ่งหน่วยงานภายในเป็น สาขาวิชาโสต ศอ นาสิกวิทยา และสาขาวิชาโสตสัมผัสและการพูด ซึ่งในพุทธศักราช ๒๕๕๔ “สาขาวิชาโสตสัมผัสและการพูด” ได้แยกไปเป็น ภาควิชาวิทยาศาสตร์สื่อความหมายและความผิดปกติของ การสื่อความหมาย

ภาควิชาฯ รับแพทย์เข้าฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้าน สาขาวิชาโสต นาสิก ลาริงซ์วิทยา ในพุทธศักราช ๒๕๑๐ (ก่อนโรงพยาบาลเปิดอย่างเป็นทางการ ๒ ปี) เป็นครั้งแรก ในประเทศ โดยมีแพทย์ประจำบ้าน ๒ ท่านแรก คือ รศ. นพ.ประพจน์ คล่องสู้ศึก และ อ. นพ.เอื้อชาติ กาญจนพิทักษ์

หัวหน้าหน่วยโสตฯ หรือภาควิชาโสตฯ คนแรกถึงปัจจุบัน คือ พ.ท. นพ.จิระ ศิริโพธิ์, ศ. นพ.พูนพิศ อมาตยกุล, รศ. นพ.ประพจน์ คล่องสู้ศึก, ศ. นพ.บุญชู กุลประดิษฐ์ธรรมณ์, ศ. นพ.สมยศ คุณจักร, ผศ. นพ.วิชิต ชิวเรื่องโรจน์, ผศ. นพ.ธงชัย พงศ์มพัฒน์ และ ผศ. นพ.ชัย อยู่สวัสดิ์ ในสมัยหน่วยโสตฯ นาสิก ลาริงซ์ มีอาจารย์ อื่น ๆ อีกหลายท่าน : รศ. นพ.บุญเทียม เขมาภิรัตน์, อ. นพ.เอื้อชาติ กาญจนพิทักษ์, อ. นพ.สมภพ อินทรประสงค์, อ. นพ.เนาวรัตน์ ทองไทย, อ. พญ.บลวดี กาญจนพิทักษ์, อ. นพ.ประชา ลีลายนะ, อ. นพ.พรชัย อรพินท์, อ. นพ.กิตติ ขนบธรรมชัย และ อ. นพ.ประภาส อีร์กุล เป็นต้น ส่วน หน่วยงานความผิดปกติของการสื่อความหมายมี รศ. ดร.รจนา

ทรพรานนท์, ผศ.วันเพ็ญ กุลเลิศพรเจริญ และ อ.เดช ลุดาตุร ต่อมาเมื่ออาจารย์เข้ามาร่วมงานเพื่อพัฒนาภาควิชา เช่น ศ. นพ.บุญชู กุลประดิษฐารมณ, รศ. นพ.คณิต มันทาภรณ์, รศ. พญ.ชนิดา กาญจนลาภ, ศ. นพ.สมยศ คุณจักร, รศ. พญ.สุภาวดี ประคุณหังสิต, ศ. คลินิก นพ.ครรชิตเทพ ต้นเผ่าพงษ์, ผศ. นพ.วิชิต ชิวเรื่องโรจน์, ผศ. นพ.ชัย อยู่สวัสดิ์, รศ. พญ.ลลิตา เกษมสุวรรณ, รศ. นพ.เฉลิมชัย ชินตระการ, ผศ. นพ.ธงชัย พงษ์มพัฒน์, ผศ. นพ.ภูริช ประณีตวตกุล, ผศ. นพ.ธงชัย ลักขมีจันทร์ พร, รศ. นพ.จำรูญ ตั้งเกียรติชัย, อ. พญ.ดลจิตต์ ทวีโชติภัทร์, อ. พญ.อริยา ดุษฎีโหนด, อ. นพ.บุญสาม รุ่งภูวภัทร, อ. นพ.พลพงศ์ ชยางศุ เป็นต้น และมี รศ. นพ.จันทร์ชัย เจริญประเสริฐ, ผศ. ดร.อลงกต เอมะสิทธิ์ เข้ามาพัฒนา งานด้านโสตประสาทวิทยาของภาควิชา

ภาควิชา มีผลงานเป็นที่ยอมรับทั้งในระดับนานาชาติและระดับประเทศ เช่น งานวิจัย Teflon Injection in Vocal Cord Palsy โดย พ.ท. นพ.จีระ ศิริโพธิ์, งานด้าน Middle Ear Reconstruction และ Microscopic DCR โดย รศ. นพ.บุญเทียม เขมาภิรัตน์, การบุกเบิกงานด้าน Lasers and Photodynamic in Otolaryngology Head & Neck Surgery and Medicine ในประเทศไทย โดย ศ. นพ.บุญชู กุลประดิษฐารมณ, การบุกเบิกงานด้าน Endoscopic Sinus Skull-base Surgery, Sleep Medicine ในระดับนานาชาติโดย รศ. นพ.คณิต มันทาภรณ์, งานด้าน Multichannel Cochlear Implant โดย รศ. พญ.ชนิดา กาญจนลาภ, ผศ. นพ.วิชิต ชิวเรื่องโรจน์, รศ. พญ.ลลิตา เกษมสุวรรณ, งานด้าน Facial Plastic surgery and Sleep Surgery โดย ศ. นพ.สมยศ คุณจักร, รศ. นพ.เฉลิมชัย ชินตระการ, รศ. นพ.จำรูญ ตั้งเกียรติชัย, งานด้าน Conservative Laryngeal Surgery โดย รศ. พญ.สุภาวดี ประคุณหังสิต, งานด้าน Pediatric Otolaryngology โดย ศ. คลินิก นพ.ครรชิตเทพ

ต้นเผ่าพงษ์, งานด้าน Robotic Head and Neck Surgery โดย ผศ. นพ.ธงชัย พงษ์มพัฒน์, งานด้าน Laryngeal cancer and Voice โดย ผศ. นพ. ภูริช ประณีตวตกุล, งานด้าน Otoneurology and Vestibular Rehabilitation โดย รศ. นพ.จันทร์ชัย เจริญประเสริฐ และ ผศ. ดร.อลงกต เอมะสิทธิ์, การผ่าตัด Advanced Endoscopic Sinus and Skullbase Surgery โดย อ. นพ.บุญสาม รุ่งภูวภัทร เป็นต้น

ผลงานหนังสือ เช่น (๑) ตำราโสต นาสิก ลาริงซ์วิทยา (สุภาวดี ประคุณหังสิต บุญชู กุลประดิษฐารมณ ๒๕๓๘), (๒) Lasers in Otolaryngology Head & Neck Surgery and Medicine (บุญชู กุลประดิษฐารมณ สมยศ คุณจักร วิภา บุญกิติเจริญ ๒๕๔๐), (๓) ASEAN Rhinological Practice (ฉวีวรรณ บุนนาค [ศิริราช] และ คณิต มันทาภรณ์ ๒๕๔๐) (๔) ตำราโสต ศอ นาสิกวิทยา (สุภาวดี ประคุณหังสิต สมยศ คุณจักร ๒๕๔๔), (๕) Otitis Media (ศ.คลินิก นพ.ครรชิตเทพ ต้นเผ่าพงษ์ ๒๕๕๐), (๖) ตำราโสต ศอ นาสิกวิทยา ฉบับเรียบเรียงใหม่ครั้งที่ ๑ (สุภาวดี ประคุณหังสิต ๒๕๕๐), (๗) โรคหูตามอาการและอาการแสดง (ลลิตา เกษมสุวรรณ ๒๕๕๒) และ (๘) Endoscopic Sinus Skull-base Surgery (คณิต มันทาภรณ์ ๒๕๖๐)

อาจารย์ของภาควิชาได้รับความไว้วางใจให้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ทั้งในระดับคณะ หน่วยงานระดับประเทศ และองค์กรระหว่างประเทศ เช่น รองคณบดี, ผู้ช่วยรัฐมนตรี, ประธานราชวิทยาลัย, Advisory board ระดับนานาชาติ

ตลอด ๔๐ ปีที่ผ่านมา ภาควิชามีการพัฒนาขยายงาน ทั้งด้านการศึกษาและการบริการเป็นที่ยอมรับในสังคมในปัจจุบัน

ภาควิชา มีหลักสูตรเปิดอบรม คือ หลักสูตรแพทย์ประจำบ้าน โสต ศอ นาสิกวิทยา, หลักสูตรแพทย์ประจำบ้านต่อยอด อนุสาขาศัลยศาสตร์ตกแต่งและ

เสริมสร้างใบหน้า (พุทธศักราช ๒๕๕๐), หลักสูตรแพทย์ประจำบ้านต่อยอดอนุสาขานาสิกวิทยาและภูมิแพ้ (พุทธศักราช ๒๕๕๗), หลักสูตรแพทย์ประจำบ้านต่อยอดอนุสาขาสโตนประสาทวิทยา (พุทธศักราช ๒๕๕๙), หลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาแพทยศาสตร์ (หลักสูตรนานาชาติ วิชาเอก สโตน ศอ นาสิกวิทยา) พุทธศักราช ๒๕๕๙, หลักสูตรแพทย์ประจำบ้านต่อยอด อนุสาขาสโตน ศอ นาสิกวิทยาการนอนหลับ (พุทธศักราช ๒๕๖๓) มีบริการคลินิกเฉพาะทางที่ครอบคลุม ปัจจุบันมีคลินิกเฉพาะทั้งหมด ๙ คลินิก ได้แก่ (๑) Rhinology Clinic (๒) Allergy Clinic (๓) Snore Clinic (๔) Swallow Clinic (๕) Voice Clinic (๖) Facial Plastic Clinic (๗) Otolaryngology Clinic (๘) Otoneurology Clinic และ (๙) Vestibular Clinic

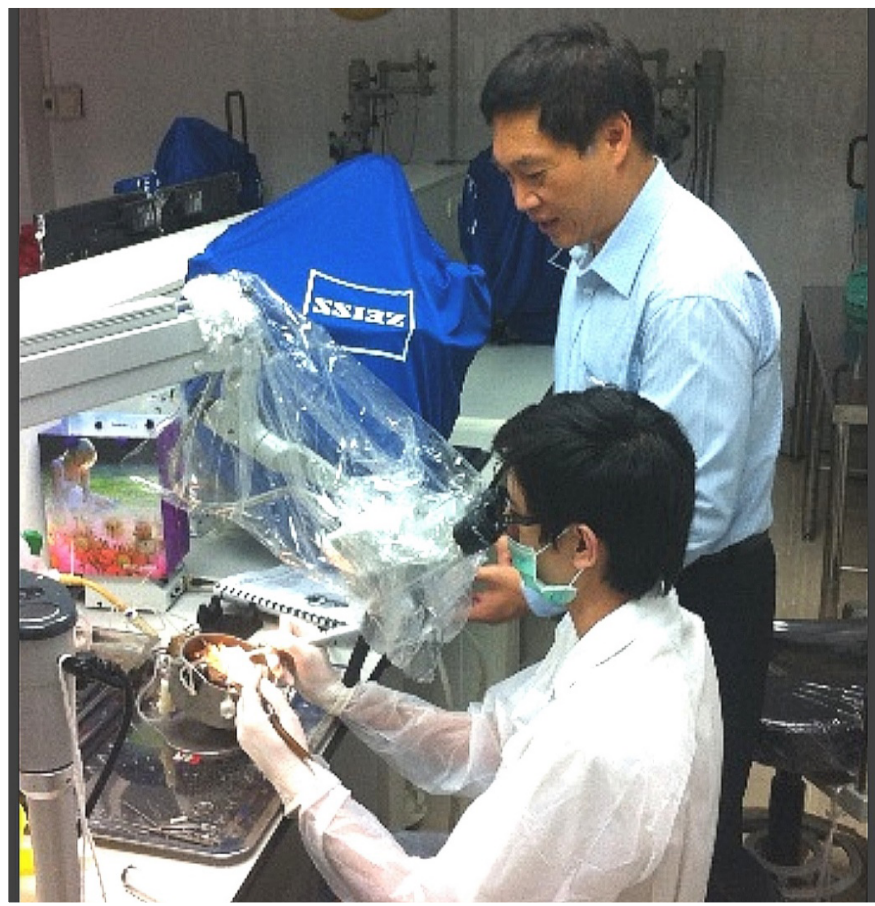
ภาควิชา ได้รับอาจารย์รุ่นใหม่ เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาภาควิชา ได้แก่ ผศ. พญ.กังสดาล ต้นจรรักษ์, อ. พญ.เนาวรัตน์ ตั้งบำรุงธรรม, อ. พญ.นวรรตน์ อภิรักษ์กิตติกุล, อ. พญ.ศิวะพร เกียรติธนะบำรุง, อ. นพ.พนัส บดินศิริวานิช, อ. พญ.ทศพร วิศุภกาญจน์, อ. นพ.คณิต เต็มไตรรัตน์, อ. พญ.นิลเนตร มัทธนาธิราช, อ. พญ. นवलวรรณ สีสลาภัทรพันธุ์

ก่านหัวหน้า คนแรก จนถึงปัจจุบัน

ท่านหัวหน้าคนแรก
พ.ท. นพ.จีระ ศิริโพธิ์

ท่านหัวหน้าภาค ผศ.ชัย สอนแพทย์ประจำบ้านใน Temporal Bone Laboratory

ศ. นพ.บุญชู กุลประดิษฐารมณฺ์ เตรียมเครื่องมือในการใช้ CO2 Laser (พุทธศักราช ๒๕๒๙)

CO2 Laser Uvulopalatopharyngoplasty โดย รศ. นพ.คณิต มันทาภรณ์ (พุทธศักราช ๒๕๓๖)

ประวัติศาสตร์โรค คอ นาสิกแพทย์ และประวัติราชวิทยาลัยโรค คอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย

ประวัติภาควิชาโสต ศอ นาสิกวิทยา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

แรกเริ่มก่อตั้ง

คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นโรงเรียนแพทย์เริ่มต้นโดยใช้สถานที่ของ “โรงพยาบาลนครเชียงใหม่” ซึ่งเป็นโรงพยาบาลของกรมการแพทย์ให้มาสังกัดโรงเรียนแพทย์ และเริ่มต้นจากการรับสมัครอาจารย์จากโรงเรียนแพทย์อันดับแรกของประเทศ อาทิ ศิริราชและจุฬา มาเป็นอาจารย์แพทย์โดยสนับสนุนทุนให้ไปศึกษาต่อ ณ สหรัฐอเมริกาในสาขาวิชาต่าง ๆ เพื่อเตรียมความพร้อม ขณะนั้นศาสตราจารย์นายแพทย์ บุญสม มาร์ติน รักษาการคณบดีคณะแพทยศาสตร์เชียงใหม่ ได้คัดเลือกนายแพทย์กอบเกียรติ รักเผ่าพันธ์ ให้ไปศึกษาต่อเฉพาะทางด้านโสต ศอ นาสิกวิทยาที่ Graduate School of Medical university of Pennsylvania, Philadelphia ระหว่าง พุทธศักราช ๒๕๐๔-๒๕๐๕ และฝึกงานที่ Illinois Eye & Ear Infirmary, University of Chicago สหรัฐอเมริกา พุทธศักราช ๒๕๐๖- ๒๕๐๗ ซึ่งได้กลับมาเป็นอาจารย์แพทย์ด้านโสต ศอ นาสิก ในภาควิชาศัลยศาสตร์ และเป็นหมอหู คอ จมูกคนแรกที่อยู่ต่างจังหวัดที่เชียงใหม่

ในพุทธศักราช ๒๕๑๒ มีการตั้งภาควิชาจักษุ โสต ศอ นาสิก แยกออกจากภาควิชาศัลยศาสตร์โดยมีนายแพทย์ทองทัม มหาสุวรรณ จักษุแพทย์เป็นหัวหน้าภาควิชา และมีนายแพทย์กอบเกียรติ รักเผ่าพันธ์ โสต ศอ นาสิกแพทย์เป็นรองหัวหน้าภาควิชา ในปีเดียวกันได้มีแพทย์หญิงอัจฉรีย์ สรสุชาติ ซึ่งย้ายมาจากโรงพยาบาลพุทธชินราช จังหวัดพิษณุโลกมาเป็นอาจารย์ด้านโสต ศอ นาสิกอีกท่าน และเพื่อให้สามารถตั้งภาควิชาใหม่ได้

จึงได้บรรจุพยาบาล นางสาวพวงแก้ว สิริลักษณ์ เป็นอาจารย์อีก ๑ ท่าน ดูแลด้านการตรวจการได้ยิน

ในเดือนมิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๑๔ มีประกาศในราชกิจจานุเบกษาตั้งภาควิชาโสต นาสิก ลาริงซ์วิทยา ในคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และเมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๔๔ ได้มีการเปลี่ยนชื่อเป็นภาควิชาโสต ศอ นาสิกวิทยา เพื่อให้สอดคล้องกับชื่อของราชวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย และเพื่อให้สื่อความหมายได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

• การฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้าน

ภาควิชาฯ ได้รับฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านรุ่นแรกใน พุทธศักราช ๒๕๑๕ คือ พญ.ยุพา ศรีวัฒนา (สุमितสุวรรณค์) สอบได้วุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมสาขาโสต นาสิก ลาริงซ์วิทยาของแพทยฯ ในพุทธศักราช ๒๕๑๘ และได้เปิดการฝึกอบรมเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน มีศักยภาพรับแพทย์ประจำบ้านได้ปีละ ๓ คน ซึ่งจะได้เข้ามาฝึกอบรมหลังจากได้ปฏิบัติงานชดใช้ทุนรัฐบาลจนครบ ๓ ปีแล้ว และยังมีแพทย์ใช้ทุนซึ่งจบแพทยศาสตรบัณฑิตแล้วในปีแรกหมุนเวียนไปปฏิบัติงานในสาขาวิชาต่าง ๆ ๑ ปี ในปีปี ๒-๕ ปฏิบัติงานหลักในภาควิชาโสต ศอ นาสิกวิทยา แต่ยังคงมีภาระต้องทำงานให้โรงพยาบาลอีกด้วย นับถึงพุทธศักราช ๒๕๖๓ ได้มีผู้ผ่านการฝึกอบรมไปรวม ๑๗๗ คน มีแพทย์ใช้ทุนและแพทย์ประจำบ้าน รวมปีละ ๒๒-๒๓ คน

ตึกแรกของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

รศ. นพ.กอบเกียรติ รักเผ่าพันธ์
หัวหน้าภาควิชาโสต ศอ นาสิกวิทยา
คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่คนแรก

การตรวจผู้ป่วยโดย รศ. พญ.ยุพา สุमितสุวรรณค์ แพทย์ประจำบ้านคนแรก
ภาควิชาโสต ศอ นาสิกวิทยา

การตรวจการได้ยินที่คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในอดีต

ประวัติศาสตร์โสต ศอ นาสิกแพทย์ และประวัติศาสตร์วิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย

ประวัติกองโสต ศอ นาสิกกรรม โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า

แรกเริ่มก่อตั้ง

งาน หู คอ จมูก ของโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้าในช่วงแรกนั้น ยังไม่มีแผนก หรือกองขึ้นเป็นของตัวเอง แต่ถือว่าเริ่มต้นอย่างเป็นทางการใน พุทธศักราช ๒๔๘๘ เมื่อมีแพทย์ทหารที่จบการศึกษาเฉพาะทางด้านหู คอ จมูก คนแรกจากสหรัฐอเมริกาปฏิบัติหน้าที่ ได้แก่ อาจารย์ พลตรีแสวง ไพทีกุล ซึ่งภายหลังจากสำเร็จการศึกษา ท่านได้ทำการตรวจรักษาผู้ป่วยทางด้านหู คอ จมูก และยังเป็นผู้นำเครื่องมือ Jackson & Jackson scope มาใช้เป็นคนแรกในประเทศไทย โดยทำการ scope แบบไม่ต้องวางยาสลบ ซึ่งสามารถทำได้ที่โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้าเพียงแห่งเดียวในสมัยนั้น

อาจารย์ พลตรีแสวง ไพทีกุล ปฏิบัติงานมาถึงช่วงเกษียณอายุราชการ เป็นช่วงเวลาของอาจารย์นายแพทย์ อัครวิน เทพาคำ และ อาจารย์ นายแพทย์ จีระ ศิริโพธิ์ เข้าปฏิบัติงานเป็นแพทย์หู คอ จมูก และได้สำเร็จการศึกษาเฉพาะทางด้านหู คอ จมูก จากสหรัฐอเมริกาพร้อมกันทั้งสองท่านในพุทธศักราช ๒๕๐๕ โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า จึงได้แต่งตั้งอาจารย์ นายแพทย์อัครวิน เทพาคำ ให้เป็นหัวหน้าแผนกโสต ศอ นาสิก และอาจารย์ นายแพทย์จีระ ศิริโพธิ์ เป็นหัวหน้าแผนกหลอดลมและหลอดอาหาร ซึ่งทั้งสองแผนกอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของผู้อำนวยการ โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้าโดยตรง ไม่ได้ขึ้นกับกองใด

พุทธศักราช ๒๕๐๘ อาจารย์ นายแพทย์จีระ ศิริโพธิ์ ย้ายไปประจำการ ณ โรงพยาบาลรามาริบัติ และก่อตั้งภาควิชา โสต นาสิก ลาริงส์วิทยาขึ้นที่โรงพยาบาลรามาริบัติ อาจารย์ นายแพทย์เสริม หุรสกุล จึงได้เข้ารับตำแหน่งหัวหน้าแผนกหลอดลมและหลอดอาหาร ต่อจากอาจารย์ นายแพทย์จีระ ศิริโพธิ์ ซึ่งต่อมาแผนกโสต ศอ นาสิก และแผนกหลอดลมและหลอดอาหาร ถูกรวมเข้าด้วยกัน และตั้งเป็นกองโสต ศอ นาสิกกรรม โดยอาจารย์ นายแพทย์อัครวิน เทพาคำ ได้รับแต่งตั้งให้เป็น หัวหน้ากองฯ คนแรก หลังจากนั้นไม่นาน อาจารย์ แพทย์หญิงอรนุช นนทวานิช ซึ่งกลับจากสหรัฐอเมริกาจึงได้ย้ายเข้ามาเป็นอาจารย์ ต่อมาโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้าได้ขยายอัตรากอง จากหัวหน้ากอง (น.๔) เป็นผู้อำนวยการกอง (น.๕) กองโสต ศอ นาสิกกรรม และภาควิชาโสต นาสิก ลาริงส์วิทยา ร่วมกันพัฒนางาน Subspecialty Clinic ต่าง ๆ ตั้งแต่พุทธศักราช ๒๕๒๔ ได้แก่ แผนก Allergy แผนก Rhinology & Sinuses แผนก Otoneurology แผนก Head-Neck and Reconstructive Surgery แผนก Pediatric Otolaryngology จนถึงแผนก Voice & Swallowing ในพุทธศักราช ๒๕๔๒ และล่าสุดแผนก Sleep Disorder โดยเปิด Sleep lab ในพุทธศักราช ๒๕๔๖

• การฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้าน

ในปี พุทธศักราช ๒๕๑๘ มีการตั้งวิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า อาจารย์ นายแพทย์อัศวิน เทพาคำ จึงได้รับการแต่งตั้งเป็น หัวหน้าภาควิชาโสต นาสิก ลาริงซ์วิทยา อีกตำแหน่งหนึ่ง และได้ใช้โอกาสนี้ทำการขอเปิดฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้าน เพื่อให้สอดคล้องกับการก่อตั้งภาควิชาโสต นาสิก ลาริงซ์วิทยา พร้อมกับมีอาจารย์มาปฏิบัติงานเพิ่มเติมในภาควิชาฯ อีกสองท่าน ในพุทธศักราช ๒๕๑๙ ได้แก่ อาจารย์ นายแพทย์ศิริเกียรติ ประเสริฐศรี และ อาจารย์ นายแพทย์ ชาญชัย ชรากร จากนั้นในพุทธศักราช ๒๕๒๐ จึงได้รับอนุมัติให้เปิดการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้าน สาขา โสต คอ นาสิกวิทยา โดยมี นายแพทย์ณัฐพล จันทรอัมพร เป็นแพทย์ประจำบ้านรุ่นที่ ๑ นายแพทย์ภานุวิชญ์ พุ่มหิรัญ และนายแพทย์ปานศักดิ์ กล้าณรงค์ราญ เป็นแพทย์ประจำบ้านรุ่นที่ ๒ และดำเนินการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน

พล.ต.แสวง ไพทีกุล

อาจารย์ผู้ก่อตั้งแผนกหู คอ จมูก

โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า

อาจารย์อัศวิน เทพาคำ อาจารย์ศิริเกียรติ ประเสริฐศรี อาจารย์ประพจน์ คล่องสู้ศึก และคณะ หุคองจุมก โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า ออกหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ในการตามเสด็จฯ แปรพระราชฐานมาประทับแรม ณ พระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์ จ.นราธิวาส พ.ศ. ๒๕๒๖

Laryngoscope และ bronchoscope
ถูกจัดแสดงไว้ที่พิพิธภัณฑ์กองโสต ศอ นาสิกกรรม โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า

ประวัติศาสตร์โสต ศอ นาสิกแพทย์ และประวัติศาสตร์วิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย

แผนกหู คอ จมูกเดิม ตั้งอยู่ที่ชั้น ๒ ของโรงพยาบาลทหารบก วังพญาไท

แพทย์ประจำบ้าน หู คอ จมูก โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า
ทำผ่าตัดส่องกล้อง ณ ห้องผ่าตัด ตึกศกตติเดชน์

ประวัติกลุ่มศูนย์การแพทย์เฉพาะทางด้านโสต ศอ นาสิก โรงพยาบาลราชวิถี

แรกเริ่มก่อตั้ง

โรงพยาบาลราชวิถี เดิมชื่อ โรงพยาบาลหญิง ทำพิธีเปิดเมื่อวันที่ ๑๖ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๙๔ มีวัตถุประสงค์ที่จะให้การตรวจรักษาพยาบาลแก่สตรี และเด็กเป็นการเฉพาะในระยะเริ่มแรก โดยใน พุทธศักราช ๒๕๑๑ มีมติคณะรัฐมนตรีให้โรงพยาบาลหญิงเป็นโรงพยาบาลทั่วไป แต่ยังคงติดขัดเรื่องงบประมาณและอัตรา กำลัง ต่อมาได้แยกโรงพยาบาลเด็กออกเป็นเอกเทศจาก โรงพยาบาลหญิงเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๑๘ จนกระทั่งใน พุทธศักราช ๒๕๑๙ โรงพยาบาลหญิงจึงได้ จัดตั้งเป็นโรงพยาบาลทั่วไปอย่างเสร็จสมบูรณ์ และได้รับ พระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ จากพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร พระราชทานนามใหม่ว่า โรงพยาบาลราชวิถี

ในส่วนของแผนกหู คอ จมูกนั้น พบว่าได้มี หน่วยงานหู คอ จมูก ตั้งแต่ระยะแรก ๆ ที่ตั้งโรงพยาบาลหญิง โดยอยู่ร่วมกับแผนกจักษุ มีอาจารย์แพทย์ท่านแรกที่เป็น หัวหน้าแผนกจักษุ โสต ศอ นาสิก คือ อาจารย์ แพทย์หญิง ตรีสาร ศิวาภรณ์ ต่อมาได้มีอาจารย์เข้ามาบรรจุทำงาน ในแผนกเพิ่มขึ้นอีกหลายท่าน บางท่านก็อยู่ในช่วงระยะสั้น ๆ เช่น อาจารย์ แพทย์หญิงสุจิต วรรณัง อาจารย์ นายแพทย์ หม่อมหลวงวิระวัฒน์ สุประดิษฐ์ อาจารย์ นายแพทย์ ประเสริฐ วิบุลาคม อาจารย์ นายแพทย์เนาวรัตน์ ทองไทย บางท่านก็อยู่นานหลายปี เช่น อาจารย์ นายแพทย์ไพโรจน์ มิคะเสน อาจารย์ แพทย์หญิงผกา นิยมวิภาต

ในพุทธศักราช ๒๕๑๘ อาจารย์ นายแพทย์สุนทร อันตรเสน ซึ่งจบการฝึกอบรมด้านโสต ศอ นาสิก จาก ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้เริ่มเข้ามาทำงานใน โรงพยาบาลราชวิถี (ซึ่งขณะนั้นยังเป็นโรงพยาบาลหญิง) เป็นผู้มีส่วนสำคัญในการทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก ในแผนกจักษุ โสต ศอ นาสิก

ต่อมาในพุทธศักราช ๒๕๒๐ แผนกหู คอ จมูก ได้แยกออกจากแผนกจักษุ เป็นกลุ่มงานโสต ศอ นาสิก เพื่อความคล่องตัวในการบริหารจัดการและการให้บริการ ผู้ป่วย โดยมี อาจารย์ นายแพทย์สุนทร อันตรเสน เป็นหัวหน้ากลุ่มงานโสต ศอ นาสิก ท่านแรก โดยในช่วงนั้น มีอาจารย์เพียงสองท่าน ได้แก่ อาจารย์ นายแพทย์สุนทร อันตรเสน และอาจารย์ นายแพทย์วราห์ วรสุบิน

ในพุทธศักราช ๒๕๔๐ ได้เกิดการเปลี่ยนแปลง ในกลุ่มงานโสต ศอ นาสิก อีกครั้งหนึ่ง โดยเกิดจากการดำริ ของนายแพทย์ฉันทภรณ์ ชุตติดำรง อธิบดีกรมการแพทย์ ในขณะนั้น ซึ่งเล็งเห็นว่า ควรมีการรวมกลุ่มแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ สาขาโสต ศอ นาสิก และเครื่องมือแพทย์ที่ทันสมัย ทางกรมการแพทย์ด้านนี้ จึงให้จัดตั้งสถาบันโสต ศอ นาสิก แห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๔๐ ซึ่งประกอบด้วย โรงพยาบาลราชวิถีและโรงพยาบาล เมตตาประชารักษ์ เพื่อให้มีการแลกเปลี่ยนและประสาน งานในการทำงานให้มีความคล่องตัวและประสิทธิภาพ มากขึ้น

และในพุทธศักราช ๒๕๔๘ แผนกโสต ศอ นาสิกได้เปลี่ยนชื่อเป็น กลุ่มศูนย์การแพทย์เฉพาะทางด้านโสต ศอ นาสิก

• การฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้าน

อาจารย์สุนทร อันตรเสน ได้เล็งเห็นความสำคัญในการที่จะปรับปรุงแผนกหู คอ จมูก ให้เป็นที่ยอมรับของประชาชนทั่วไป และเพื่อเป็นสถานที่ฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านให้ทัดเทียมกับโรงพยาบาลที่สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย จึงได้เปิดการอบรมแพทย์ประจำบ้านขึ้นในพุทธศักราช ๒๕๒๔ ในสมัยที่ท่านเป็นหัวหน้าภาควิชา โดยเปิดการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้าน จำนวน ๒ คนต่อปี แต่ในปีแรกมีนายแพทย์ภักดี สรรค์นิกร เป็นแพทย์ประจำบ้านคนแรกเพียงคนเดียว ต่อมาขยายเพิ่มเป็น ๓ คนต่อปี ตั้งแต่ พุทธศักราช ๒๕๒๖ โดยแพทย์ประจำบ้านรุ่น ๑-๑๓ รับเฉพาะแพทย์ผู้ชายเท่านั้น เนื่องจากมีแพทย์ประจำบ้านจำนวนน้อย งานหนัก ฝ่าตัดต้องยืนนานทั้งวัน ต้องออกหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ด้วยแพทย์ประจำบ้านสมัยก่อนต้องขับรถเป็น สำหรับการออกหน่วย ต่อมาใน พุทธศักราช ๒๕๓๗ ได้ทดลองรับแพทย์ประจำบ้านผู้หญิงรุ่นแรก มี ๒ คน คือ แพทย์หญิงสกวรัตน์ จรูญศรี และแพทย์หญิงสมจินต์ จินดาวิจักษณ์ ในที่สุดได้เพิ่มจำนวนการรับแพทย์ประจำบ้านเป็น ๖ คนต่อปี ตั้งแต่พุทธศักราช ๒๕๔๙ จนถึงปัจจุบัน

การประชุมไทย - ญี่ปุ่น
ณ โรงพยาบาลราชวิถี

นายแพทย์สุนทร อันตรเสน
ออกหน่วยผ่าตัดหูเคลื่อนที่
ณ ประเทศเวียดนาม

ประวัติกองโสต ศอ นาสิกกรรม sw.ภูมิพลอดุลยเดช

กรมแพทยทหารอากาศ

ประวัติการก่อตั้ง

พุทธศักราช ๒๔๘๓ กองเสนาธิการทหารอากาศได้มีการแยกงานด้านตา หู คอ จมูกออกมา โดยมี ร.ต.ประเทือง คงขำ เป็นหัวหน้างานคนแรก ซึ่งรับผิดชอบในการตรวจผู้ป่วยทางหู คอ จมูกในขณะนั้นเรื่อยมาจนกระทั่งนาวาอากาศตรี สดับ ธีระบุตร ได้รับทุนของกองทัพอากาศไปศึกษาต่อด้านหู คอ จมูก ที่สหรัฐอเมริกา และกลับมาในพุทธศักราช ๒๔๙๓ โดยถือได้ว่าเป็นอาจารย์สดับเป็นบิดาหรือผู้ที่นำวิทยาการสมัยใหม่ทางหู คอ จมูกเข้ามาสู่โรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช กองทัพอากาศ และสู่ประเทศไทยเป็นคนแรก รวมถึงยังเป็นผู้ที่นำเครื่องตรวจการได้ยิน (audiometer) ซึ่งถือว่าเป็นเครื่องแรกในประเทศไทยเข้ามาใช้ในพุทธศักราช ๒๔๙๔

พุทธศักราช ๒๔๙๕ โรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดชได้มีการจัดส่วนราชการใหม่ตามอัตรา ทอ.๒๔๙๕ จึงได้มีการขยายงานเป็นแผนกจักษุ โสต ศอ นาสิกกรรม และต่อมาในพุทธศักราช ๒๕๐๖ ได้แยกออกมาเป็นแผนกโสต ศอ นาสิกกรรมโดยให้การรักษาด้วยการผ่าตัดทอนซิล เจาะล้างไซนัส ผ่าตัดไซนัส และการรักษาด้วยยาในโรคอื่น ๆ ทางหู คอ จมูก

พุทธศักราช ๒๕๑๐ เรืออากาศเอก สมเอนทร์ โยธะพันธ์ สำเร็จการศึกษาแพทย์เฉพาะทางโสต ศอ นาสิกเป็นรุ่นที่ ๒ จากโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ และโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า ทำให้สามารถให้การรักษากว้างมากขึ้น ได้แก่ การผ่าตัดหูและโพรงอากาศในกระดูกมาสตอยด์และในพุทธศักราช ๒๕๑๒ เรืออากาศเอก ทายาท สุขบำรุง ได้กลับจากการศึกษาต่อเฉพาะทางด้านโสต ศอ นาสิก จากสหรัฐอเมริกาและขึ้นดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนก ซึ่งนับเป็นการเริ่มต้นของการพัฒนางานของแผนกโสตศอนาสิกอย่างแท้จริง มีการปรับปรุงระบบให้ทันสมัยและขยายงานให้ครอบคลุม โดยแบ่งงานออกเป็น ๔ สาขาวิชา คือ ๑. โรคทางหู คอ จมูกทั่วไป ๒. การรักษาการบาดเจ็บที่ใบหน้าและศีรษะ ๓. ผู้ป่วยก้อนท่อน้ำของใบหน้าและคอ และ ๔. โรคที่เกี่ยวข้องกับความผิดปกติของใบหน้าและศีรษะ รวมทั้งศัลยกรรมตกแต่งนอกจากนี้ก็ได้เริ่มมีแพทย์ฝึกหัดหมุนเวียนมาช่วยงานของแผนกในบางโอกาส

พุทธศักราช ๒๕๑๙ ได้เลื่อนฐานะเป็นกองโสต ศอ นาสิกกรรม โดยมี นาวาอากาศเอก ทายาท สุขบำรุง ดำรงตำแหน่งเป็นหัวหน้ากองและใช้ชื่อกองโสต ศอ นาสิกกรรม นับตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา

• การฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้าน

ได้มีการเปิดการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านครั้งแรกในพุทธศักราช ๒๕๓๒ จำนวน ๒ อัตราต่อปี โดยมี เรืออากาศเอกปัญญา ลือนิย์ และเรืออากาศเอก นายแพทย์ธีรพล พิทักษ์กิจฉกร เป็นแพทย์ประจำบ้านรุ่นแรก และต่อมาในพุทธศักราช ๒๕๕๑ ได้รับการอนุมัติให้สามารถอบรมแพทย์ประจำบ้านเพิ่มขึ้นเป็น ๔ อัตราต่อปี

ประวัติภาควิชา โสต ศอ นาสิกวิทยา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

แรกเริ่มก่อตั้ง

ภาควิชาโสต ศอ นาสิกวิทยา ก่อตั้งขึ้นพร้อมคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ตามประกาศในหนังสือราชกิจจานุเบกษา ลงวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๕ โดยในระยะแรกยังรวมกับภาควิชาจักษุวิทยาใช้ชื่อภาควิชาว่า ภาควิชาจักษุ โสต นาสิก ลาริงซ์วิทยา ในทางปฏิบัตินั้นหน่วยทั้งสองเป็นอิสระซึ่งกันและกัน ทั้งในด้านการบริหารบุคคล การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนและการจัดหาครุภัณฑ์ การดำเนินการในระยะแรกเริ่มอาศัยโรงพยาบาลหาดใหญ่ เป็นสถานที่ปฏิบัติงาน เนื่องจาก รพ.สงขลานครินทร์ยังอยู่ระหว่างการก่อสร้าง อาจารย์ นายแพทย์นิมิต รัตนมาศ ได้รับการแต่งตั้งเป็นหัวหน้าหน่วยคนแรก และเป็นผู้ฝ่าฟันอุปสรรคต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการเรียนการสอนนักศึกษา แพทย์รุ่นแรก ๆ ซึ่งโสต ศอ นาสิกแพทย์ หลายท่านจากหลายสถาบันได้ให้ความกรุณาร่วมแรงร่วมใจช่วยสอนนักศึกษาแพทย์ เช่น อาจารย์ นายแพทย์ศัลยเวทย์ เลชะกุล อาจารย์ นายแพทย์สุนทร อันตรเสน อาจารย์ นายแพทย์สมภพ อินทรประสงค์ อาจารย์ นายแพทย์เนาวรัตน์ ทองไทย ศาสตราจารย์ นายแพทย์พูนพิศ อมาตยกุล และคณาจารย์ท่านอื่น ๆ อีกหลายท่าน ซึ่งบุญคุณของท่านเหล่านี้ภาควิชาฯ ยังคงจารึกในประวัติศาสตร์แห่งความทรงจำของพวกเราชาว มอ. ตลอดไป ภาควิชาโสต นาสิกฯ ได้อาศัยความช่วยเหลือจากอาจารย์พิเศษในการเรียนการสอนนักศึกษาแพทย์สองรุ่นแรกหลังจากนายแพทย์สุเมธ พิรุณภูมิ ได้กลับมาปฏิบัติหน้าที่ที่คณะแพทยศาสตร์แห่งนี้ การเชิญอาจารย์พิเศษจึงสิ้นสุดลง อาจารย์ นายแพทย์นิมิต รัตนมาศ และอาจารย์ นายแพทย์สุเมธ พิรุณภูมิ ได้ร่วมกันสร้างและต่อสู้อุปสรรคต่าง ๆ นานาไม่ว่าด้านการเรียนการสอน รวมถึงการจัดหาครุภัณฑ์ซึ่งครุภัณฑ์เริ่มต้นของภาควิชานั้นมีน้อยมากหรือกล่าวได้ว่าเริ่มต้นจากศูนย์ครุภัณฑ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนและการบริการเกือบทุกชิ้นส่วนแล้วแต่ยืมหรือหาซื้อด้วยทุนทรัพย์ส่วนตัวทั้งสิ้น เมื่อต้นพุทธศักราช ๒๕๒๕ โรงพยาบาลสงขลานครินทร์ได้เปิดดำเนินการได้ในวันแรก อาศัยห้องฉุกเฉินเป็นห้องตรวจผู้ป่วยนอก และห้องผ่าตัดเล็กเป็นห้องผ่าตัดในการบริการผู้ป่วย จนกระทั่งห้องตรวจผู้ป่วยนอกของแผนกหู คอ จมูกแล้วเสร็จ

ต่อมาได้มีการแยกภาควิชาออกจากกัน ในวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๓๑ ใช้ชื่อภาควิชาว่า ภาควิชาโสต นาสิก ลาริงซ์วิทยา โดยมีอาจารย์ นายแพทย์นิมิต รัตนมาศ ดำรงตำแหน่งหัวหน้าภาควิชาคนแรก โดยมีอาจารย์ที่ปฏิบัติงานเริ่มแรก ได้แก่ อาจารย์ นายแพทย์สุเมธ พิรุณดี อาจารย์ นายแพทย์อารักษ์ ทองปิยะภูมิ อาจารย์ นายแพทย์วิฑูร ลีลามานิตย์ อาจารย์ นายแพทย์ประศาสน์ บุญยพิพัฒน์ อาจารย์ แพทย์หญิงสุวรรณา ซึ่งสนธิพร อาจารย์ นายแพทย์กิติ ขนบธรรมชัย อาจารย์ นายแพทย์ประเสริฐ ถิ่นนัยธร อาจารย์ นายแพทย์สาธิต ชยาภัม และอาจารย์ นายแพทย์ธรรมศักดิ์ ศรีสุข หลังจากนั้นได้มีการเปลี่ยนชื่อภาควิชา เป็นภาควิชาโสต ศอ นาสิกวิทยา ตั้งแต่ ๒๐ กันยายน ๒๕๔๔ มาจนถึงปัจจุบัน

• การฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้าน

ภาควิชาโสต ได้เริ่มรับแพทย์ใช้ทุนครั้งแรก เมื่อพุทธศักราช ๒๕๒๘ โดยมีนายแพทย์โกวิท พุกษานุกศักดิ์ และนายแพทย์กำพล กาญจน์ภาส ซึ่งทั้งสองท่านได้ผ่านการสอบอนุมัติบัตรและวุฒิบัตร ในภายหลังภาควิชาฯ ได้รับการจัดสรรแพทย์ใช้ทุนทุกปี ปีละ ๓ อัตรา

ด้านการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้าน ภาควิชาฯ ได้รับการอนุมัติให้เป็นสถาบันฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้าน สาขาโสต นาสิก ลาริงซ์วิทยา จำนวน ๓ อัตราต่อปี ตั้งแต่พุทธศักราช ๒๕๓๘ เป็นต้นมา โดยมีนายแพทย์สนธยา เทพพิพิธ เป็นแพทย์ประจำบ้านคนแรก

ประวัติศาสตร์ ไซต ศอ นาสิกวิทยา มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ประวัติการก่อตั้ง

ภาควิชาไซต ศอ นาสิกวิทยา มหาวิทยาลัยขอนแก่น ก่อตั้งขึ้นเมื่อพุทธศักราช ๒๕๑๙ โดย รศ. นพ.สมชาติ แสงสอาด ซึ่งสำเร็จหลักสูตรแพทย์ประจำบ้านไซต นาสิก ลาริงซ์วิทยา รุ่นแรกจากคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล ใน พุทธศักราช ๒๕๑๘ ต่อมาในพุทธศักราช ๒๕๑๙ ได้แยกออกมาจากภาควิชาศัลยศาสตร์ และใช้ชื่อว่า ภาควิชาไซต ศอ นาสิก และลาริงซ์วิทยา ในช่วงแรกภาควิชาตั้งอยู่ที่โรงพยาบาลขอนแก่น และในพุทธศักราช ๒๕๒๑ ได้ย้ายภาควิชามาที่โรงพยาบาลกระทุ่ม (Hut hospital) ซึ่งเดิมก่อตั้งเพื่อใช้สำหรับรักษาผู้ป่วยโรคเรื้อน ลักษณะอาคารเป็นเรือนไม้ ๓ เรือน คือ ห้องตรวจผู้ป่วย ห้องผ่าตัด และห้องเก็บวัสดุอุปกรณ์ทางการแพทย์ และมีการดัดแปลงเรื่อยมาจนมาเป็นโรงพยาบาลศรีนครินทร์ในพื้นที่มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ต่อมาได้มีการบรรจุ รศ. นพ.สุธี ไกรตระกูล เข้ามาเป็นอาจารย์คนที่ ๒ ของภาควิชาในพุทธศักราช ๒๕๒๓ และ รศ.กฤษณา เลิศสุขประเสริฐ เป็นอาจารย์ทางด้าน audiology ในพุทธศักราช ๒๕๒๔ นับตั้งแต่พุทธศักราช ๒๕๒๕ เป็นต้นมา ทางภาควิชาได้เริ่มรับแพทย์ใช้ทุนมาปฏิบัติงานในภาควิชาหลังจากใช้ทุนครบ ๓ ปีแล้ว จึงมีการส่งแพทย์บางท่านไปฝึกอบรมแพทย์เฉพาะทางไซต ศอ นาสิกวิทยา จากสถาบันต่าง ๆ เช่น ศิริราชพยาบาล โรงพยาบาลราชวิถี โรงพยาบาลรามาริบัติ และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และกลับมาเป็นอาจารย์แพทย์ในภาควิชา

การปฏิบัติงานในภาควิชาในระยะแรก อาจารย์แพทย์จะดูแลผู้ป่วย General ENT ทั้งหมด โดยยังมีห้องผ่าตัดไม่มาก จึงต้องผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกับแผนกอื่น ๆ เคสผ่าตัดในช่วงแรกจะเป็นโรคหูน้ำหนวกเรื้อรัง และ cholesteatoma ต่อมาในพุทธศักราช ๒๕๓๗ ได้เริ่มมีการแบ่งหน่วยเฉพาะทางออกเป็นด้าน Rhinology (รศ. นพ.สงวนศักดิ์ ธนาวิรัตน์านิจ), Otoneurology (ศ. พญ.ขวัญชนก ยิ้มแต่้) และ Head and neck cancer (ผศ. นพ.ทำนุ อาจสมรรถ) และในพุทธศักราช ๒๕๔๐ ได้มีการเปิดหน่วย Voice and swallowing (รศ. พญ.สุภาภรณ์ ศรีรัมย์โพธิ์ทอง) ขึ้นมาเพิ่มเติม

ต่อมาใน พุทธศักราช ๒๕๔๗ ภาควิชาได้เปลี่ยนชื่อจาก ภาควิชาไซต ศอ นาสิก และลาริงซ์วิทยา เป็นภาควิชาไซต ศอ นาสิกวิทยา ตามประกาศทบวงมหาวิทยาลัย ในราชกิจจานุเบกษา และจนถึงปัจจุบันภาควิชามีอาจารย์แพทย์ ทั้งหมด ๑๖ ท่าน แบ่งเป็นหน่วยตามสาขาความเชี่ยวชาญเฉพาะทั้งหมด ๗ สาขา ได้แก่ Allergy and Rhinology, Otoneurology, Head and neck cancer, Voice and swallowing, Sleep medicine and surgery, Speech rehabilitation และ Audiology ให้การดูแลทั้งทางด้านบริการตรวจรักษาผู้ป่วย การเรียนการสอนของนักศึกษาแพทย์ และแพทย์ประจำบ้าน และการตีพิมพ์งานวิจัยทั้งวารสารในประเทศและนานาชาติ รวมทั้งการออกหน่วยดูแลผู้ป่วยตามชุมชนในภาคอีสาน

ภาควิชา โสต ศอ นาสิกวิทยา มหาวิทยาลัยขอนแก่น ยังคงมุ่งพัฒนาองค์ความรู้ด้านการแพทย์ และเป็นศูนย์กลางการดูแลและรับส่งต่อผู้ป่วยโรคซับซ้อนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และทั่วประเทศ ดังเช่นความตั้งใจแรกเริ่มของผู้ก่อตั้งภาควิชาอาจารย์สมชาติที่ได้ฝากข้อความถึงภาควิชาไว้ในพุทธศักราช ๒๕๖๐ ว่า “อยากให้รุ่นน้องทำตามแบบอย่างรุ่นพี่ที่ได้ทำดีมาแล้ว สิ่งไหนที่ไม่ดีอย่าทำตามและปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น”

• การฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้าน

ภาควิชาโสต ศอ นาสิกวิทยาได้เริ่มรับแพทย์ใช้ทุนมาปฏิบัติงานในภาควิชา ตั้งแต่พุทธศักราช ๒๕๒๕ เมื่อปฏิบัติงานครบ ๓ ปี ภาควิชาได้ส่งแพทย์ใช้ทุนบางท่านไปฝึกอบรมแพทย์เฉพาะทางโสต ศอ นาสิกวิทยาที่สถาบันต่าง ๆ เพื่อกลับมาเป็นอาจารย์แพทย์ในภาควิชา โดยในพุทธศักราช ๒๕๓๓ ผศ. นพ.ทำนุ อัจสมรรทด เป็นแพทย์ใช้ทุนรุ่นแรก ที่สอบรับหนังสืออนุมัติจากราชวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์ฯ ในนามของมหาวิทยาลัยขอนแก่น ส่วนการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้าน ภาควิชาได้รับการอนุมัติให้เป็นสถาบันฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านจำนวน ๒ อัตราต่อปี ตั้งแต่พุทธศักราช ๒๕๔๐ เป็นต้นมา โดยมีนายแพทย์วัชรชัย ตั้งสวัสดิ์ เป็นแพทย์ประจำบ้านรุ่นแรก

รศ.กฤษณา เลิศสุขประเสริฐ อาจารย์ทางด้าน Audiology ตรวจการได้ยินในผู้ป่วยเด็ก

ห้องผู้ป่วยโสต ศอ นาสิก โรงพยาบาลศรีนครินทร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ในสมัยเริ่มแรก (OPD ๖)
โดยมี รศ. นพ.สุธี ไกรตระกุล สอนนักศึกษาแพทย์ตรวจผู้ป่วย

รศ. นพ.สุธี ไกรตระกุล ร่วมออกหน่วยปะหุ ในพื้นที่ภาคอีสานกับมูลนิธิหุ คอ จมูก

ประวัติภาควิชาโสต ศอ นาสิกวิทยา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

แแรกเริ่มก่อตั้ง

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตรทรงลงพระปรมาภิไธย ในพระราชกฤษฎีกา การจัดตั้งคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อวันที่ ๑๙ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๓๓ โดยมีศาสตราจารย์นายแพทย์อารี วัลยะเสวี เป็นคนบตีท่านแรก มีการแบ่งส่วนราชการของคณะแพทยศาสตร์ เป็น ๔ ส่วน ได้แก่

- สำนักงานเลขานุการคณะ
- สถานวิทยาศาสตร์พรีคลินิก
- สถานวิทยาศาสตร์คลินิก
- โรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ

สำหรับภาควิชาโสต ศอ นาสิกวิทยานั้น เริ่มแรกมีฐานะเป็นหนึ่งใน ๑๔ สาขาวิชาที่อยู่ในส่วนงาน สถานวิทยาศาสตร์คลินิก ได้เปิดสอนนักศึกษาแพทย์รุ่นแรกเมื่อปีการศึกษา พุทธศักราช ๒๕๓๗ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ แพทย์หญิงอมรรพรรณ นิลสุวรรณ ดำรงตำแหน่งหัวหน้าสาขาวิชาฯ โดยเมื่อแรกเริ่มก่อตั้ง ได้ดำเนินการสอนเฉพาะนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ ๕

ต่อมาในปีพุทธศักราช ๒๕๔๘ คณะแพทยศาสตร์มีนโยบายยกระดับสาขาวิชาเป็นภาควิชา เพื่อพัฒนาระบบงาน และเพิ่มอัตรากำลัง สาขาวิชาโสต ศอ นาสิกวิทยา จึงเปลี่ยนเป็น ‘ภาควิชาโสต ศอ นาสิกวิทยา’ นับแต่นั้นเป็นต้นมา

ภาควิชาโสต ศอ นาสิกวิทยา มีหน้าที่รับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนสำหรับหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต ในชั้นคลินิก โดยเปิดสอนนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ ๔-๖ และหลักสูตรหลังปริญญา ตลอดจนให้บริการวิชาการแก่สังคม ทำงานวิจัย พัฒนานักศึกษา และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ในช่วงแรกของการให้บริการภาควิชาโสต ศอ นาสิกวิทยา ยังไม่มีหอผู้ป่วยในเป็นของตนเอง จึงได้ใช้หอผู้ป่วยในร่วมกับแผนกศัลยกรรม และแผนกจักษุวิทยา ณ บริเวณชั้น ๖ อาคารดุสิตภคัย จนกระทั่งในพุทธศักราช ๒๕๖๐ จึงได้เปิดหอผู้ป่วยโสต ศอ นาสิกวิทยา อย่างเป็นทางการ สำหรับ ห้องตรวจผู้ป่วยนอกในช่วงแรกได้ใช้ร่วมกับแผนกจักษุวิทยาที่บริเวณโถงชั้น ๑ อาคารหม่อมราชวงศ์สุพรรณ สนิทวงศ์ และได้แยกห้องตรวจผู้ป่วยนอกเป็นของตนเอง ณ บริเวณโถงชั้น ๒ อาคารหม่อมราชวงศ์สุพรรณ สนิทวงศ์ เมื่อพุทธศักราช ๒๕๕๐

• การฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้าน

ภาควิชาฯ ได้เปิดเป็นสถาบันฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านสาขาโสต ศอ นาสิกวิทยา เมื่อวันที่ ๙ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๔ โดยเปิดรับจำนวน ๒ คนต่อปีการศึกษา มีแพทย์ประจำบ้านคู่แรก คือ พญ.ปิยมาภรณ์ อธิธิโสภณพิศาล และ พญ.ระพีวรรณ กนกเสถียรวงศ์ ในสมัยที่ผู้ช่วยศาสตราจารย์ แพทย์หญิงอมรรพรรณ นิลสุวรรณ ดำรงตำแหน่งหัวหน้าภาควิชา และเนื่องด้วยจำนวนอาจารย์แพทย์ที่เพิ่มขึ้นครอบคลุมสาขาย่อยแขนงต่าง ๆ จึงได้เพิ่มอัตราการผลิตฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านเป็น ๓ คนต่อปีการศึกษา ตั้งแต่พุทธศักราช ๒๕๖๓ เป็นต้นมา นอกจากนี้ทางภาควิชาฯ ยังเปิดการเรียนการสอนในหลักสูตรแพทย์แผนไทยประยุกต์ ทั้งในหลักสูตรปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก

ประวัติภาควิชา โสต ศอ นาสิกวิทยา วชิรพยาบาล

ประวัติการก่อตั้ง

แผนกหู คอ จมูก ของวชิรพยาบาลเริ่มก่อตั้งใน พุทธศักราช ๒๔๙๘ โดย อาจารย์ นายแพทย์อึ้ง อึ้งนุตร (อ้างอิงจาก หนังสือประวัติวชิรพยาบาล ๒๕๓๐) ต่อมาใน พุทธศักราช ๒๕๒๘ ได้มีการเปิดคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒขึ้น โดยในขณะนั้นมีนายแพทย์เลี้ยว เปาอินทร์ ดำรงตำแหน่งหัวหน้าภาควิชาจักษุ โสต ศอ นาสิก ลาริงซ์วิทยา โดยมีห้องตรวจตา หู คอ จมูกและห้องพักแพทย์อยู่รวมกันที่ชั้น ๒ ตึกอำนวยการ

พุทธศักราช ๒๕๓๔ สำนักการแพทย์ได้แยกงานจักษุ โสต ศอ นาสิก ออกเป็นกลุ่มงานจักษุ และกลุ่มงานโสต ศอ นาสิก และแยกออกมาจากกองศัลยกรรมโดยกลุ่มงานจักษุมีนายแพทย์ประเสริฐ สุวรรณพิบูลย์ เป็นหัวหน้ากลุ่มงาน ส่วนกลุ่มงานโสต ศอ นาสิก มีนายแพทย์เลี้ยว เปาอินทร์ เป็นหัวหน้ากลุ่มงาน

ต่อมาในพุทธศักราช ๒๕๓๖ ได้มีการเปลี่ยนชื่อจากกลุ่มงานเป็น ภาควิชา โสต นาสิก ลาริงซ์วิทยา หลังจากนั้นในเดือนเมษายน พุทธศักราช ๒๕๔๐ นพ.พิชัย พัวเพิ่มพุลศิริ ได้ขึ้นดำรงตำแหน่งหัวหน้าภาควิชาโสต นาสิก ลาริงซ์วิทยา

ปลายพุทธศักราช ๒๕๔๔ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้ย้ายออกจากวชิรพยาบาล ไปอยู่ที่ศูนย์การแพทย์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี อ.องครักษ์ จ.นครนายก ต่อมาใน พุทธศักราช ๒๕๔๗ ภาควิชาโสต นาสิก ลาริงซ์วิทยาได้เปลี่ยนชื่อเป็นภาควิชาโสต ศอ นาสิกวิทยา เพื่อให้เป็นไปตามมติของราชวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย

• การฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้าน

การฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้าน ภาควิชาได้รับการอนุมัติให้เป็นสถาบันฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านจำนวน ๒ อัตราต่อปี ตั้งแต่วันที่ ๒๙ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๙ เป็นต้นมา โดยมี อ. นพ.พิชัย พัวเพิ่มพุลศิริ ดำรงตำแหน่งหัวหน้าภาควิชาโสต ศอ นาสิกวิทยาและมี แพทย์หญิงรณลิน เอื้ออภิธร และนายแพทย์จตุพงศ์ บัวแย้ม เป็นแพทย์ประจำบ้านรุ่นแรก

ประวัติภาควิชา โสต ศอ นาสิกวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประวัติการก่อตั้ง

ภาควิชาโสต ศอ นาสิกวิทยา ก่อตั้งขึ้นพร้อมคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตั้งแต่ พุทธศักราช ๒๕๒๘ แต่เดิมรวมอยู่กับภาควิชาจักษุ-โสต ศอ นาสิก ลาริงซ์วิทยาที่วชิรพยาบาลต่อมาในพุทธศักราช ๒๕๔๖ ได้ย้ายมาที่ศูนย์การแพทย์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยมี ศ. นพ.ชัยรัตน์ นิรันดร์รัตน์ เป็นหัวหน้าภาควิชาคนแรก และในพุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้แยกออกมาจากภาควิชาจักษุเป็นภาควิชาโสต ศอ นาสิก วิทยา

• การฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้าน

ภาควิชาโสต ศอ นาสิกวิทยา ได้เริ่มเปิดการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านจำนวน ๒ อัตราต่อปีการศึกษา เมื่อพุทธศักราช ๒๕๕๔ โดยมี นพ.ณัฐรัฐ ตริณฺสนธิ์ และ พญ.กนิษฐา โชคสวัสดิ์ เป็นแพทย์ประจำบ้านรุ่นแรก และใน พุทธศักราช ๒๕๕๙ ได้ขยายอัตราการผลิตแพทย์ประจำบ้านเป็น ๓ คน/ปีการศึกษา ปัจจุบัน (พุทธศักราช ๒๕๖๔) ทางภาควิชาฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านไปทั้งหมด ๑๑ รุ่น

ประวัติการเปิดการฝึกอบรม
แพทย์ประจำบ้านต่อยอด อนุสาขาฯ
ราชวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์
แห่งประเทศไทย แพทยสภา และ
แพทย์เพื่อประชาชนนียบัตรในวิชาชีพเวชกรรม
ด้านต่าง ๆ

การฝึกอบรมแพทย์เพื่อประกาศนียบัตรในวิชาชีพเวชกรรม ด้านโสตวิทยา โสตประสาทวิทยา

การฝึกอบรมแพทย์เพื่อประกาศนียบัตรในวิชาชีพเวชกรรม ด้านโสตวิทยา โสตประสาทวิทยา เริ่มขึ้นเป็นครั้งแรกที่คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๑ โดยเปิดเป็นหลักสูตร ๑ ปี มีแพทย์ผู้เข้ารับการฝึกอบรมท่านแรก ได้แก่ นายแพทย์ทวีเกียรติ ธรรมจารยกุล โดยใน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ถึง พุทธศักราช ๒๕๕๖ มีการเปิดการฝึกอบรมที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์เพียงที่เดียว ต่อมาสถาบันต่าง ๆ ได้เริ่มการเปิดฝึกอบรมแพทย์ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเพิ่มเติมขึ้นเป็นลำดับ ได้แก่

คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล	พุทธศักราช ๒๕๕๗
คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น	พุทธศักราช ๒๕๕๘
โรงพยาบาลราชวิถี	พุทธศักราช ๒๕๖๐
คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามธิบดี	พุทธศักราช ๒๕๖๑

ซึ่งเดิมนั้นเป็นการฝึกอบรม เพื่อประกาศนียบัตรของโรงพยาบาล ของแต่ละสถาบัน ในปัจจุบันมีการผลักดันให้เป็นหลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อประกาศนียบัตรด้านโสตวิทยา โสตประสาทวิทยา ของราชวิทยาลัยโสต คอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย

ลำดับแพทย์ผู้เข้ารับการฝึกอบรมโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์

พุทธศักราช ๒๕๕๒ แพทย์หญิงมาลินี พิษณุไพบูลย์
พุทธศักราช ๒๕๕๓ ไม่มีแพทย์ผู้เข้ารับการฝึกอบรม
พุทธศักราช ๒๕๕๔ ไม่มีแพทย์ผู้เข้ารับการฝึกอบรม
พุทธศักราช ๒๕๕๕ แพทย์หญิงสุธรรมมา ตั้งควิเวชกุล
พุทธศักราช ๒๕๕๖ แพทย์หญิงณัฐริกา ฐานิสโร
พุทธศักราช ๒๕๕๗ แพทย์หญิงจักรวิดา โกษาการ
พุทธศักราช ๒๕๕๘ แพทย์หญิงปรียา เลิศบุษศราคาม
พุทธศักราช ๒๕๕๙ แพทย์หญิงรวิวรรณ วีระวงษ์
พุทธศักราช ๒๕๖๐ นายแพทย์เกรียงไกร เวียงนาค
พุทธศักราช ๒๕๖๑ แพทย์หญิงสรชา โสภานนตร
พุทธศักราช ๒๕๖๒ แพทย์หญิงกัญญารัตน์ จรุงผล
พุทธศักราช ๒๕๖๓ แพทย์หญิงปรียา ปิ่นแก้ว
พุทธศักราช ๒๕๖๔ นายแพทย์เมธิศ ชินะชัชวรัตน์

การฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านต่อยอด อนุสาขาศัลยศาสตร์ตกแต่ง และเสริมสร้างใบหน้า

หลักสูตรอนุสาขาศัลยศาสตร์ตกแต่งและเสริมสร้างใบหน้า ได้รับอนุมัติจากแพทยสภาให้เป็นหลักสูตรต่อยอดของสาขาโสต ศอ นาสิกวิทยา โดยความคิดริเริ่มและผลักดันของรองศาสตราจารย์นายแพทย์ภาคภูมิ สุปิยะพันธุ์ รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ถนอม บรรณประเสริฐ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ชลธิศ สนิรัชตานนท์ ซึ่งเป็นผู้ผลักดันให้มีการเปิดหลักสูตรขึ้นได้สำเร็จใน พุทธศักราช ๒๕๔๘ และเริ่มเปิดรับแพทย์ประจำบ้านต่อยอดครั้งแรกใน พุทธศักราช ๒๕๔๙ หลักสูตรฝึกอบรม ๒ ปี ในปัจจุบัน มี ๒ สถาบันที่เปิดให้การฝึกอบรม ได้แก่ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และคณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

โดยตามคำบอกเล่าของอาจารย์อาวุโสในอดีตได้ปรากฏการทำหัตถการทางศัลยกรรมใบหน้าครั้งแรกตั้งแต่ พุทธศักราช ๒๕๑๐ ที่โรงพยาบาลรามธิบดีได้เปิดฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้าน โดยขณะนั้นอาจารย์จිරะศิริโพธิ์ ได้สอนแพทย์ประจำบ้านให้รู้จักการทำ Rhinoplasty เป็นครั้งแรก ต่อมาเมื่อมีการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านขึ้นที่โรงพยาบาลศิริราช อาจารย์เชษฐา เศรษฐฤทธิ์ ก็ได้เคยทำ Rhinoplasty ให้แก่แพทย์ประจำบ้านดู

คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เริ่มการฝึกอบรมใน พุทธศักราช ๒๕๔๙ โดยรับแพทย์ประจำบ้านต่อยอดจำนวน ๒ คนต่อปี แพทย์ประจำบ้านต่อยอด ๒ ท่านแรก ได้แก่ นายแพทย์จตุรงค์ จงสถิตไพบูลย์ และนายแพทย์ชัยสิทธิ์ สุขะวัชรินทร์ จนกระทั่งใน พุทธศักราช ๒๕๕๘ เป็นต้นมา จึงเริ่มรับผู้เข้าฝึกอบรม

เพิ่มขึ้นเป็น ๓ คนต่อปี จนถึงปัจจุบันมีผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้งสิ้น ๓๙ ท่าน มีอาจารย์ที่ได้รับวุฒิบัตร อนุสาขาศัลยศาสตร์ตกแต่งและเสริมสร้างใบหน้า จำนวน ๘ ท่าน ได้แก่ รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ประกอบเกียรติ หิรัญวิวัฒน์กุล, รองศาสตราจารย์ ดอกเตอร์ นายแพทย์หม่อมหลวงกรเกียรติ สนิทวงศ์, รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ถนอม บรรณประเสริฐ (หัวหน้าหลักสูตร), นายแพทย์กฤษฎา โกวิทวิบูล, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (พิเศษ) แพทย์หญิงภัทรนฤดม หัตถนสกุล, นายแพทย์วรุตม์ ศุภนคร, นายแพทย์วิศรุต สามีคศิริธรรม และแพทย์หญิงประภัสร์พันธุ์ เจริญลักษณ์

ที่โรงพยาบาลรามธิบดี เริ่ม อาจารย์ พันโท นายแพทย์จिरะ ศิริโพธิ์ และ รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ ประพนธ์ คล่องสู้ศึก เป็นถ่ายทอดความรู้ด้านการผ่าตัด ด้านนี้ให้แก่แพทย์ประจำบ้าน ต่อมาคณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามธิบดี ได้รับการอนุมัติจากแพทยสภา เปิดเป็นสถาบันฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านต่อยอด อนุสาขาศัลยศาสตร์ตกแต่งและเสริมสร้างใบหน้า ตั้งแต่ปี ๒๕๕๐ รับแพทย์ปีละ ๒ คน สมัยที่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ วิชิต ชิวเรื่องโรจน์ เป็นหัวหน้าภาค โดยมี ศาสตราจารย์ นายแพทย์สมยศ คุณจักร เป็นประธานหลักสูตร รองศาสตราจารย์ นายแพทย์เฉลิมชัย ชินตระการ ผู้ช่วย ศาสตราจารย์ นายแพทย์ธงชัย พงศ์มฆพัฒน์ และ รองศาสตราจารย์ นายแพทย์จำรูญ ตั้งเกียรติชัย เป็น อาจารย์ประจำหลักสูตรแพทย์ประจำบ้านต่อยอดรุ่นแรก ได้แก่ แพทย์หญิง อริยา ดุษฎีโหนด ขณะนี้ (ใน พุทธศักราช ๒๕๖๔) มีผู้เข้ารับการอบรมทั้งหมด ๑๔ คน

การฝึกอบรมแพทย์เพื่อประกาศนียบัตรในวิชาชีพเวชกรรม ด้านศัลยศาสตร์ศีรษะ- และลำคอ (Head and Neck Surgery)

เป็นแขนงหนึ่งของสาขาโสต ศอ นาสิกวิทยา ที่ให้การวินิจฉัย และดูแลรักษาผู้ป่วยที่มีปัญหาเรื่อง ก้อนเนื้ออกทั้งชนิดเนื้องอกธรรมดา และมะเร็งชนิดต่าง ๆ บริเวณศีรษะ และลำคอ ปัจจุบันมีสถาบันที่เปิดการฝึกอบรม ทั้งสิ้น ๖ สถาบัน ได้แก่ คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กลุ่มศูนย์ การแพทย์เฉพาะทางด้านโสต ศอ นาสิก โรงพยาบาลราชวิถี คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์

ประวัติการก่อตั้ง

จากการสืบค้นหลักฐานทางประวัติศาสตร์พบว่า อาจารย์ นายแพทย์สุนทร อันตรเสน เป็นผู้บุกเบิกการผ่าตัด ด้านศัลยศาสตร์ศีรษะ และลำคอ (Head and Neck surgery) ในประเทศไทยเป็นคนแรกที่กลุ่มศูนย์การแพทย์ เฉพาะทางด้านโสต ศอ นาสิก โรงพยาบาลราชวิถี ซึ่งใน ขณะนั้นยังไม่ได้มีการแบ่งออกเป็นหน่วยต่าง ๆ ที่ชัดเจน ต่อมาเริ่มปรากฏการก่อตั้งหน่วยศัลยกรรมศีรษะ และลำคอ ขึ้นครั้งแรกที่คณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในพุทธศักราช ๒๕๓๐ โดยมีรองศาสตราจารย์ นายแพทย์ ชาติ กาญจนรักษ์ ดำรงตำแหน่งหัวหน้าหน่วยคนแรก ต่อ มาในพุทธศักราช ๒๕๓๖ คณะแพทยศาสตร์จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัยได้ก่อตั้งหน่วยศัลยกรรมศีรษะ และลำคอขึ้น โดยมีรองศาสตราจารย์ นายแพทย์ศิริพรชัย สุภานคร ดำรงตำแหน่งเป็นหัวหน้าหน่วยคนแรก

ถัดมาอีก ๔ ปี ได้มีการก่อตั้งหน่วยศีรษะ และลำคอ ขึ้นที่คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ทำนองสมรรถ ดำรงตำแหน่ง หัวหน้าหน่วยคนแรก หลังจากนั้นไม่นาน กล่าวคือ พุทธศักราช ๒๕๔๒ ได้มีการก่อตั้งหน่วยศีรษะ และลำคอขึ้นที่ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาลโดยใช้ชื่อว่า สาขาวิชา โรครกกล่องเสียง หลอดลม ศีรษะและคอ โดยมีศาสตราจารย์ คลินิกนายแพทย์โชคชัย เมธีไตรรัตน์ เป็นหัวหน้าหน่วย คนแรก และในพุทธศักราช ๒๕๔๓ รองศาสตราจารย์ นาย แพทย์สุเมธ พิรุณภูมิ ได้ก่อตั้งและดำรงตำแหน่งหัวหน้าหน่วย คนแรกที่คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ประวัติการเปิดการฝึกอบรม

ศัลยศาสตร์ศีรษะ และลำคอเริ่มมีการฝึกอบรม แบบไม่เป็นทางการครั้งแรกในพุทธศักราช ๒๕๔๒ ที่กลุ่ม ศูนย์การแพทย์เฉพาะทางด้านโสต ศอ นาสิก โรงพยาบาล ราชวิถี กล่าวคือ ยังไม่มีระยะเวลาการฝึกอบรมที่แน่นอน แพทย์ที่ต้องการจะฝึกอบรมต้องติดต่อโดยตรง และเป็นใน ลักษณะเข้าช่วยผ่าตัดเฉพาะวันที่มีการผ่าตัดใหญ่ เช่น เคส ที่ต้องซ่อมด้วย free tissue transfer โดยมีนายแพทย์ ภาสกร ถาวรนนท์เป็นแพทย์รุ่นแรกที่มาเรียน ต่อมาใน พุทธศักราช ๒๕๔๔ คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล ได้เปิดการฝึกอบรมแบบเป็นทางการโดยใช้ชื่อว่า การฝึกอบรม สาขาวิชาโรครกกล่องเสียง หลอดลม ศีรษะและคอ ครั้งแรกขึ้น โดยมีนายแพทย์ไพบุลย์ สุรีย์พงษ์ เป็นแพทย์รุ่นแรก โดยใช้ระยะเวลาในการฝึกอบรมทั้งสิ้น ๑ ปี

การฝึกอบรมยังคงเป็นลักษณะนี้เรื่อยมา จนกระทั่งในพุทธศักราช ๒๕๕๔ กลุ่มศูนย์การแพทย์เฉพาะทางด้าน โสต ศอ นาสิก โรงพยาบาลราชวิถี ได้เปิดการฝึกอบรมแบบเต็มรูปแบบและเป็นทางการขึ้น โดยมีระยะเวลาการฝึกอบรม ทั้งสิ้น ๑ ปี ในอัตราปีละ ๒-๓ คน และมีนายแพทย์ณัฐ นิยมอุดมวัฒนา และแพทย์หญิงจุฑารัตน์ เรืองชัย เป็นแพทย์รุ่นแรก ทั้งนี้ยังเปิดให้มีการฝึกอบรมระยะสั้น ๓-๖ เดือน หลักสูตรดังกล่าวได้รับความสนใจจากโสต ศอ นาสิกแพทย์ ของประเทศเกาหลี เนเธอร์แลนด์ ฟิลิปปินส์ และอิตาลี จนกระทั่งในพุทธศักราช ๒๕๕๗ ได้มีการขยาย หลักสูตรการฝึกอบรมให้สามารถรับโสต ศอ นาสิกแพทย์ของต่างประเทศได้ และในพุทธศักราช ๒๕๖๐ หลักสูตร การฝึกอบรมดังกล่าวได้รับการรับรองจากราชวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์ จนถึงปัจจุบัน (พุทธศักราช ๒๕๖๔) สามารถผลิตแพทย์ด้านนี้ไปทั้งสิ้น ๓๑ คน

ต่อมาในพุทธศักราช ๒๕๖๑ หลักสูตรการฝึกอบรมแพทย์ด้านศัลยศาสตร์ศีรษะ และลำคอของคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้รับการรับรองจากทางราชวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์ พร้อมกับได้เปิดการฝึกอบรมขึ้น โดยมีนายแพทย์สรณัฐ ทวีบุรณ์ และนายแพทย์จักรี นฤคนธ์ เป็นแพทย์ รุ่นแรก ตามลำดับ

หลังจากนั้น ๑ ปี (พุทธศักราช ๒๕๖๓) หลักสูตรการฝึกอบรมของทั้ง ๖ สถาบัน ได้รับการรับรองหลักสูตรจาก แพทยสภาพร้อมกับคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้เปิดการฝึกอบรมเป็นลำดับถัดมา โดยมี แพทย์หญิงศิริธร ตียนุชิต และแพทย์หญิงสมกมล บุญประภา เป็นแพทย์รุ่นแรกตามลำดับ

การฝึกอบรมแพทย์เพื่อประกาศนียบัตรในวิชาชีพเวชกรรม ด้านนาสิกวิทยา และโรคมะเร็ง

การฝึกอบรมแพทย์ เพื่อประกาศนียบัตรสาขานาสิกวิทยา และโรคมะเร็ง ได้เริ่มต้นในสถาบันฝึกอบรมก่อน โดยเริ่มมีเป็นครั้งแรกในภาควิชาโสต นาสิก ลาริงซ์วิทยา คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล ในปี ๒๕๔๒ มี ศ. พญ. ฉวีวรรณ บุญนาค เป็นผู้ริเริ่มคนแรก เป็นหลักสูตร ๑ ปี รับผู้เข้ารับการฝึกอบรม ๑-๒ คน/ปี ผู้ที่จบจากการฝึกอบรม จะได้รับประกาศนียบัตรแพทย์เฟลโลว์สาขานาสิกวิทยาและโรคมะเร็ง ที่ออกให้โดยคณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล มีผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรมคนแรก ได้แก่ นายแพทย์มงคล อธิภาส และคนสุดท้าย ได้แก่ นายแพทย์พัลลภ ศิริบุญคุ้ม หลังจากนั้นได้เปลี่ยนเป็นหลักสูตรที่รับรองโดยแพทยสภาในปีการฝึกอบรม ๒๕๖๓ ซึ่งเป็นหลักสูตร ๑ ปี เช่นกัน

ต่อมาในพุทธศักราช ๒๕๔๙ ทางฝ่ายโสต ศอ นาสิกวิทยา โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย และภาควิชาโสต ศอ นาสิกวิทยา คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้เปิดหลักสูตรเพื่อประกาศนียบัตรในวิชาชีพเวชกรรม ด้านนาสิกวิทยาและมะเร็ง มี รศ. นพ.ทรงกลด เอี่ยมจตุรภัทร เป็นผู้ริเริ่มคนแรก เป็นหลักสูตร ๑ ปี รับผู้เข้ารับการฝึกอบรม ๑-๒ คนต่อปี ผู้ที่จบการฝึกอบรมจะได้รับประกาศนียบัตรในวิชาชีพเวชกรรม ด้านนาสิกวิทยาและมะเร็ง ที่ออกให้โดยโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย มีผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรมในช่วงพุทธศักราช ๒๕๔๙-๒๕๕๗ ทั้งหมด ๑๖ คน คนแรก ได้แก่ พญ.พวงมะลิ ประเวศวรารัตน์ และคนสุดท้าย ได้แก่ นพ.วิญญู รักษากุล และพญ.ภิญทิพ พิษญาพงศ์ ต่อมาในปีพุทธศักราช ๒๕๕๘ ได้เพิ่มระยะเวลาการฝึกอบรมเป็น ๒ ปี และได้เปิดหลักสูตรกับทางคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นหลักสูตรปริญญาโท และปริญญาเอก clinical science in rhinology ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เลือกลงทะเบียนเรียนไปพร้อมกับหลักสูตรประกาศนียบัตรฯ ของโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ มีผู้เข้ารับการฝึกอบรมในช่วงพุทธศักราช ๒๕๕๘-๒๕๖๔ ทั้งหมด ๑๕ คน คนแรก ได้แก่ พญ.วรรณรวิ ไทยตระกูล และพญ.จุฬวดี เลี่ยนบรรจง และตั้งแต่ปีการฝึกอบรม ๒๕๖๓ ได้เพิ่มหลักสูตรที่รับรองโดยแพทยสภาซึ่งเป็นหลักสูตร ๑ ปีให้ฝึกอบรมควบคู่กันไปกับหลักสูตร ๒ ปี และหลักสูตรปริญญาโทและปริญญาเอก

ในพุทธศักราช ๒๕๕๖ ทางภาควิชาโสต ศอ นาสิกวิทยา โรงพยาบาลศรีนครินทร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้เปิดหลักสูตรเพื่อประกาศนียบัตรในวิชาชีพเวชกรรม ด้านนาสิกวิทยาและมะเร็ง มี รศ. นพ.สงวนศักดิ์ ธนาวิรัตน์ เป็นผู้ริเริ่มคนแรก เป็นหลักสูตร ๑ ปี รับผู้เข้ารับการฝึกอบรม ๑ คนต่อปี ผู้ที่จบการฝึกอบรมจะได้รับประกาศนียบัตรในวิชาชีพเวชกรรม ด้านนาสิกวิทยาและมะเร็ง ที่ออกให้โดยโรงพยาบาลศรีนครินทร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรมทั้งหมด ๔ คน คนแรก ได้แก่ พญ.ลัดดาวัลย์ สิมธรรมนิมิต และคนสุดท้าย ได้แก่ พญ.ภัทราพร จันทร์เพ็ญ หลังจากนั้นได้เปลี่ยนเป็นหลักสูตรที่รับรองโดยแพทยสภา ในปีการฝึกอบรม ๒๕๖๓ ซึ่งเป็นหลักสูตร ๑ ปีเหมือนกัน

ในพุทธศักราช ๒๕๕๗ ภาควิชาโสต ศอ นาสิกวิทยา คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ได้เปิดหลักสูตรฝึกอบรมแพทย์ด้านนาสิกวิทยา และโรคภูมิแพ้ เป็นหลักสูตรฝึกอบรมระยะเวลา ๑ ปี รับผู้เข้ารับการฝึกอบรม ๑-๒ คนต่อปี ผู้ที่จบการฝึกอบรมจะได้รับประกาศนียบัตรในวิชาชีพเวชกรรมด้านนาสิกวิทยาและภูมิแพ้ โดยคณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล มีผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรมทั้งหมด ๙ คน คนแรก ได้แก่ พญ.จิรพร สุวรรณสัญญา และสองคนสุดท้าย ได้แก่ นพ.กัมพล แก้วจุมพฏ และพญ.บุษ บัญบำรุง หลังจากนั้นได้เปลี่ยนเป็นหลักสูตรที่รับรองโดยแพทยสภา ในปีการฝึกอบรม ๒๕๖๓ ซึ่งเป็นหลักสูตร ๑ ปีเหมือนกัน

ในพุทธศักราช ๒๕๕๘ ทางกองโสต ศอ นาสิกกรรม โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้าได้เปิดหลักสูตรฝึกอบรมแพทย์ด้านนาสิกวิทยาและโรคภูมิแพ้ มีพล.โท. รศ. นพ.กรีฑาม่วงทอง เป็นผู้ริเริ่มคนแรก เป็นหลักสูตร ๑ ปี รับผู้เข้ารับการฝึกอบรม ๑-๒ คน/ปี ผู้ที่จบการฝึกอบรมจะได้รับประกาศนียบัตรในวิชาชีพเวชกรรมด้านนาสิกวิทยาและภูมิแพ้ที่ออกให้โดยโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า มีผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรมทั้งหมด ๒ คน ได้แก่ พญ.สุวิดารัตนเกษตรสิน และนพ.เอก พลยมมา ต่อมาในพุทธศักราช ๒๕๕๙ หลักสูตรนี้ได้รับรองโดยราชวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย และมีผู้เข้ารับการฝึกอบรมอีกทั้งหมด ๓ คน ในพุทธศักราช ๒๕๕๙ ได้แก่ พญ.จุฑามาศ สุวัฒน์ภักดี ในพุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้แก่ พญ.ภคจิรานาคเสน และพญ.สมรรัช สิมพงษ์ หลังจากนั้นได้เปลี่ยนเป็นหลักสูตรที่รับรองโดยแพทยสภาในปีการฝึกอบรม ๒๕๖๓ ซึ่งเป็นหลักสูตร ๑ ปีเหมือนกัน

ในพุทธศักราช ๒๕๕๙ ทางสาขาวิชาโสต ศอ นาสิกวิทยา โรงพยาบาลสงขลานครินทร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ ได้เริ่มต้นเปิดหลักสูตรเพื่อ

ประกาศนียบัตรในวิชาชีพเวชกรรม ด้านนาสิกวิทยาและภูมิแพ้ มีรองศาสตราจารย์ นายแพทย์วิรัช เกียรติศรีสกุล เป็นผู้ริเริ่มคนแรก เป็นหลักสูตร ๑ ปี รับผู้เข้ารับการฝึกอบรม ๑-๒ คน/ปี ผู้ที่จบการฝึกอบรมจะได้รับประกาศนียบัตรในวิชาชีพเวชกรรม ด้านนาสิกวิทยาและภูมิแพ้ ที่ออกให้โดยโรงพยาบาลสงขลานครินทร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรม ๑ คน ในปีการฝึกอบรม ๒๕๕๙ ได้แก่ แพทย์หญิงอุษารประไพโรสสิทธิ์ หลังจากนั้นได้เปลี่ยนเป็นหลักสูตรที่รับรองโดยแพทยสภาในปีการฝึกอบรม ๒๕๖๓

ในพุทธศักราช ๒๕๖๓ ทางแพทยสภาได้รับรองหลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อประกาศนียบัตรในวิชาชีพเวชกรรมด้านนาสิกวิทยาและภูมิแพ้ ที่จัดทำโดยราชวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย และแพทย์ที่ผ่านการฝึกอบรมในหลักสูตรจะได้ประกาศนียบัตรที่ออกให้โดยแพทยสภาในการจัดทำหลักสูตร มี รศ. ดร. นพ.ม.ล.กรเกียรติ์ สนิทวงศ์ เป็นประธานกรรมการร่างหลักสูตร มี ผศ. นพ.เจษฎา กาญจนอัมพร เป็นกรรมการและเลขานุการ ส่วนกรรมการประกอบด้วย รศ. นพ.พรเทพ เกษมศิริ, ผศ. นพ.จักรพันธ์ พรหมโสภา, อ. พญ.ภคจิรานาคเสน, อ. นพ.ไตรภูมิ สุวรรณเวช และ อ. พญ.เนาวรัตน์ ตั้งบำรุงธรรม หลักสูตรนี้เป็นหลักสูตร ๑ ปี สถาบันที่มีการรับรองให้เปิดหลักสูตรนี้ได้มีทั้งหมดมี ๖ สถาบัน คือ โรงพยาบาลศิริราช, โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์, โรงพยาบาลศรีนครินทร์, โรงพยาบาลรามาธิบดี, โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า และโรงพยาบาลสงขลานครินทร์ อย่างไรก็ตามมี ๓ สถาบันที่มีผู้เข้ารับการฝึกอบรมในปีแรกของการฝึกอบรมนี้ ได้แก่ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์, โรงพยาบาลรามาธิบดี และโรงพยาบาลสงขลานครินทร์

ได้มีการแต่งตั้งอนุกรรมการฝึกอบรมและสอบ (อฝส.) เพื่อประกาศนียบัตรฯด้านนาสิกวิทยา และโรคภูมิแพ้ ราชวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทยชุดแรก

มี รศ. นพ.ทรงกลด เอี่ยมจตุรภัทร เป็นประธาน อฝส. มี อ. นพ.บุญสาม รุ่งภูวภัทร เป็น อฝส. และเลขานุการ ส่วน อฝส. ประกอบด้วย รศ. พญ.สุพินดา ชูสกุล, รศ. นพ.วิรัช เกียรติศรีสกุล, รศ. ดร. นพ.พงศกร ตันติลีปกร, รศ. นพ.วิสูตร รัชชัยชิตกุล, รศ. นพ.ปารยะ อาศนะเสน, รศ. นพ.สุรพล ชี้อตรง, ผศ. นพ.สุเชษฐ์ ชินไพโรจน์, ผศ. นพ.ประยุทธ ตันสุริยวงษ์, ผศ. นพ.เสกสันต์ ชัยนันท์สมิตย์, พ.อ. นพ.ขจรเกียรติ ประสิทธิ์เวชชากร, อ. นพ.เจตน์ ล้ายองเสถียร, อ. นพ.เปรมยศ เกาเทพพุดดาม, อ. นพ.ขจร เสรีศิริขจร, อ. พญ.กังสดาล ตันจรรักษ์, และ อ. พญ.อุษากร ประไพสิทธิ์

ผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรมเป็นกลุ่มแรกในหลักสูตรที่รับรองโดยแพทยสภาในปีการฝึกอบรม ๒๕๖๓ นี้ มีทั้งหมด ๖ คน จากสถาบันฝึกอบรม ๓ สถาบัน สอบประเมินผ่านทั้ง ๖ คน ประกอบด้วย โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ๓ คน ได้แก่ พญ.ลลิตา พระธานี นพ.ทศพล โลหะวิจารณ์ และพญ.ทิพย์ญาดา ปภัสสรศิริ, โรงพยาบาลรามาริบัติ ๒ คน ได้แก่ นพ.จีรยุทธ อวยพรเจริญผล และพญ.ตุลียา นิตวณิชสกุล, โรงพยาบาลสงขลานครินทร์ ๑ คน ได้แก่ นพ.โรจ สุวรรณโน

ในปีการฝึกอบรม ๒๕๖๔ มีสถาบันที่มีผู้เข้ารับการฝึกอบรมเพิ่มอีก ๑ สถาบัน ได้แก่ โรงพยาบาลศิริราช มีผู้เข้ารับการฝึกอบรมรวมทุกสถาบันทั้งหมด ๗ คน และได้มีการแต่งตั้ง อฝส. ชุดใหม่ มี รศ. นพ.ทรงกลด เอี่ยมจตุรภัทร เป็นประธาน อฝส. มี อ. นพ.บุญสาม รุ่งภูวภัทร เป็น อฝส. และเลขานุการ ส่วน อฝส. ประกอบด้วย รศ. นพ.วิรัช เกียรติศรีสกุล, รศ. นพ.ปารยะ อาศนะเสน, รศ. นพ.พรเทพ เกษมศิริ, พ.อ. นพ.ขจรเกียรติ ประสิทธิ์เวชชากร และมี คุณเดือนเพ็ญ เลิศรัตน์วิสุทธิ เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

การฝึกอบรมแพทย์เพื่อประกาศนียบัตรในวิชาชีพเวชกรรม ด้านวิทยาการนอนหลับ/แพทย์ประจำบ้าน ต่อยอด อนุสาขาวิทยาการนอนหลับ

เป็นแขนง/อนุสาขาหนึ่งของสาขาโสต ศอ นาสิกวิทยาที่ให้การวินิจฉัย และดูแลรักษาผู้ป่วยที่มีปัญหา เรื่อง การนอนกรนและ/หรือการหยุดหายใจขณะหลับ ปัจจุบันมีสถาบันที่เปิดการฝึกอบรมทั้งสิ้น ๔ สถาบัน ได้แก่ คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะแพทยศาสตร์รามธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล และคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประวัติการก่อตั้ง

จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่รวบรวมมาพบว่า รองศาสตราจารย์ นายแพทย์คณิต มันทาภรณ์ เป็นผู้บุกเบิกการผ่าตัด Sleep surgery ในประเทศไทยเป็นท่านแรกที่คณะแพทยศาสตร์รามธิบดี ต่อมาแขนงเวชศาสตร์ การนอนหลับเริ่มก่อตั้งครั้งแรกที่คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาลในพุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยมีรองศาสตราจารย์ นายแพทย์วิชญ์ บรรณหิรัญ ดำรงตำแหน่งหัวหน้าหน่วยเวชศาสตร์การนอนหลับเป็นท่านแรก และมีรองศาสตราจารย์ นายแพทย์โชคชัย เมธีไตรรัตน์ ดำรงตำแหน่งหัวหน้าภาควิชาในขณะนั้น ต่อมาในพุทธศักราช ๒๕๕๓ ได้มีการจัดตั้ง หน่วยเวชศาสตร์การนอนหลับขึ้นที่คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีรองศาสตราจารย์ นายแพทย์ประกอบเกียรติ หิรัญวิวัฒน์กุล ดำรงตำแหน่งหัวหน้าหน่วยเวชศาสตร์การนอนหลับเป็นท่านแรก และมี รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ภาคภูมิ สุปิยพันธุ์ ดำรงตำแหน่งหัวหน้าภาควิชา

หลังจากนั้นไม่นานคณะแพทยศาสตร์ รามาธิบดีได้มีการก่อตั้งหน่วยเวชศาสตร์การนอนหลับขึ้นในพุทธศักราช ๒๕๕๕ โดยมีรองศาสตราจารย์ นายแพทย์จำรูญ ตั้งเกียรติชัย ดำรงตำแหน่งหัวหน้าหน่วยเวชศาสตร์การนอนหลับเป็น ท่านแรก และมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์วิจิต ชิวเรืองโรจน์ ดำรงตำแหน่งหัวหน้าภาควิชา

ประวัติการเปิดการฝึกอบรม

การฝึกอบรมหลักสูตรวิทยาการนอนหลับในระยะแรกเป็นการฝึกอบรมแบบประกาศนียบัตร โดยใช้ระยะเวลาในการฝึกอบรมทั้งสิ้น ๑ ปี ได้เปิดการฝึกอบรมขึ้นครั้งแรกที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ในพุทธศักราช ๒๕๕๓ โดยมีแพทย์หญิงบุษราคัม ชัยทัศนีย์ และแพทย์หญิง Rosalind Simon เป็นแพทย์ผู้เข้ารับการฝึกอบรมรุ่นแรก จนถึงปัจจุบันได้ให้การฝึกอบรมแพทย์ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ด้านวิทยาการนอนหลับไปทั้งหมด ๑๐ รุ่น ต่อมาในพุทธศักราช ๒๕๕๙ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาลได้เปิดการฝึกอบรมเป็นสถาบันถัดมา โดยมี แพทย์หญิงชรินทร์ รุ่งมณี และแพทย์หญิงชวชนนท์ พิมลศรี เป็นแพทย์ผู้เข้ารับการฝึกอบรมรุ่นแรก และหลักสูตรของโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ได้รับการรับรองจากราชวิทยาลัยฯ ในพุทธศักราช ๒๕๖๐

จนกระทั่งในวันที่ ๒๓ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๓ คณะกรรมการราชวิทยาลัยได้มีมติเห็นชอบให้มีการเปิดการฝึกอบรมแบบหลักสูตรวุฒิปริญญาตรี/หนังสืออนุมัติบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม อนุสาขาโสต ศอ นาสิกวิทยาการนอนหลับขึ้น โดยมีระยะเวลาการฝึกอบรมทั้งสิ้น ๒ ปี และต่อมาได้รับการอนุมัติจากแพทยสภาเมื่อวันที่ ๑๑ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๖๓ ให้เปิดการฝึกอบรมขึ้นที่คณะแพทยศาสตร์รามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล และคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในพุทธศักราช ๒๕๖๔

ကာလပညာ

ภาคผนวก ๑

ข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วยวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๓๒

ฉบับพิเศษ หน้า ๘

เล่ม ๑๐๖ ตอนที่ ๑๓๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ สิงหาคม ๒๕๓๒

ข้อบังคับแพทยสภา

ว่าด้วยวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย

พ.ศ. ๒๕๓๒

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๑ (๓) (ณ) และด้วยความเห็นชอบของสภานายกพิเศษ ตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๒๕ คณะกรรมการแพทยสภาออกข้อบังคับว่าด้วยวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๓๒ ดังต่อไปนี้

หมวด ๑

ชื่อ เครื่องหมาย ครุฑวิทยฐานะ วัตถุประสงค์ และหน้าที่

ข้อ ๑ ให้มีวิทยาลัยขึ้นในแพทยสภามีชื่อว่า วิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย มีชื่อย่อว่า ว.ส.ศ.น. ใช้ชื่อภาษาอังกฤษว่า The College of Otolaryngologists of Thailand มีชื่อย่อว่า C O T

ให้มีเครื่องหมายประจำวิทยาลัย ซึ่งคณะผู้บริหารวิทยาลัย เป็นผู้กำหนดขึ้น

ให้มีครุฑวิทยฐานะสำหรับสมาชิก ซึ่งคณะผู้บริหารวิทยาลัย เป็นผู้กำหนดขึ้น

ข้อ ๒ วิทยาลัยแห่งนี้มีวัตถุประสงค์ปฏิบัติการให้บรรลुวัตถุประสงค์ของแพทยสภาตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑ แห่งพระราชบัญญัติ

ฉบับพิเศษ หน้า ๕

เล่ม ๑๐๖ ตอนที่ ๑๓๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ สิงหาคม ๒๕๓๒

วิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๒๕ ทั้งนี้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ โสต ศอ นาสิก
วิทยา

ข้อ ๓ ให้วิทยาลัยมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการตามที่ได้รับมอบหมายจากแพทยสภา
ในการฝึกอบรมและสอบเพื่อเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในการประกอบ
วิชาชีพเวชกรรม สาขาโสต ศอ นาสิกวิทยา

(๒) กำหนด และควบคุมมาตรฐานทางวิชาการในการ
ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ของโสต ศอ นาสิกแพทย์ในประเทศไทย
รวมทั้งสอดส่องดูแลและส่งเสริมความประพฤติและจริยธรรมในการ
ประกอบวิชาชีพเวชกรรมของสมาชิก

(๓) ส่งเสริมการศึกษา การวิจัย และแนะแนววิชาการ
ทางโสต ศอ นาสิกวิทยา

(๔) จัดการประชุมทางวิชาการ การศึกษาต่อเนื่อง และ
กิจการต่าง ๆ สำหรับสมาชิก

(๕) เป็นศูนย์กลางการติดต่อและแลกเปลี่ยนความรู้ทาง
วิชาการและอื่น ๆ กับสมาคม หรือชมรมต่าง ๆ ในวิชาชีพเวชกรรม
ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

(๖) ส่งเสริมและผดุงเกียรติของสมาชิก

(๗) ส่งเสริมและสร้างความเข้าใจอันดีงามและความ
สามัคคีในหมู่สมาชิก และระหว่างสมาชิกกับแพทย์สาขาวิชาอื่น ทั้งใน
ประเทศและต่างประเทศ

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๐

เล่ม ๑๐๖ ตอนที่ ๑๓๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ สิงหาคม ๒๕๓๒

(๘) จัดหาทุนและผลประโยชน์อื่น ๆ เพื่อใช้ในกิจกรรมตามวัตถุประสงค์ของวิทยาลัย รวมทั้งเพื่อการศึกษาและการวิจัยในทางโสต ศอ นาสิกวิทยา และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

(๙) เผยแพร่ความรู้ทางโสต ศอ นาสิกวิทยา อันจะเป็นประโยชน์แก่ประชาชนและแก่วิชาชีพเวชกรรม

(๑๐) ออกระเบียบต่าง ๆ ของวิทยาลัย ทั้งนี้โดยไม่ขัดกับพระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรม และข้อบังคับของแพทยสภา

(๑๑) รายงานกิจกรรมต่าง ๆ ต่อแพทยสภาเป็นครั้งคราว และเป็นประจำปี

หมวด ๒

สมาชิก

ข้อ ๑ วิทยาลัยมีสมาชิกได้ ๓ ประเภท คือ

(๑) สมาชิกสามัญ ต้องเป็นสมาชิกแพทยสภาและเป็นผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

เป็นผู้ได้รับหนังสืออนุมัติ หรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม สาขาโสต ศอ นาสิกวิทยา จากแพทยสภา

(๒) สมาชิกวิสามัญ ได้แก่ ผู้มีคุณสมบัติเป็นสมาชิกแพทยสภา และเป็นผู้ที่ได้ปฏิบัติงานทางโสต ศอ นาสิกวิทยา ตามระเบียบของวิทยาลัย ทั้งนี้โดยความเห็นชอบของวิทยาลัย

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๑

เล่ม ๑๐๖ ตอนที่ ๑๓๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๒

(๓) สมาชิกกิตติมศักดิ์ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่วิทยาลัย
เชิญให้เป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์

ข้อ ๒ สมาชิกสามัญและสมาชิกกิตติมศักดิ์ของวิทยาลัยมีสิทธิ
ใช้ภิไธยว่า สมาชิกวิทยาลัย โสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย
หรือคำย่อว่า ส.ว.ส.ศ.น. หรือใช้ชื่อภาษาอังกฤษว่า Fellow of the
College of Otolaryngologists of Thailand หรือใช้คำย่อว่า F C O T

ข้อ ๓ สมาชิกสามัญและสมาชิกกิตติมศักดิ์ของวิทยาลัยมีสิทธิใช้
เครื่องหมายของวิทยาลัยและสวมครุฑวิทยฐานะตามระเบียบของวิทยาลัย

หมวด ๓

คณะผู้บริหารวิทยาลัย

ข้อ ๑ ให้มีคณะผู้บริหารวิทยาลัยประกอบด้วย

- (๑) ประธาน ๑ คน
- (๒) รองประธาน ๑ คน
- (๓) เลขานุการ ๑ คน
- (๔) เภรัญญิก ๑ คน
- (๕) กรรมการกลาง ๕ คน

ข้อ ๒ ให้สมาชิกสามัญของวิทยาลัยเป็นผู้เลือกตั้งคณะผู้บริหาร
วิทยาลัยจากสมาชิกสามัญของวิทยาลัย แล้วเสนอให้แพทยสภารับทราบ

ข้อ ๓ คณะผู้บริหารวิทยาลัยมีวาระคราวละ ๒ ปี เมื่อพ้นจาก
ตำแหน่งอาจรับเลือกตั้งใหม่ได้

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๒

เล่ม ๑๐๖ ตอนที่ ๑๓๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๒

ข้อ ๔ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระแล้ว ผู้บริหาร
วิทยาลัยพ้นจากตำแหน่งเฉพาะตัวเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) ขาดจากการเป็นสมาชิกสามัญของวิทยาลัย
- (๔) ขาดจากการเป็นสมาชิกของแพทยสภา

ข้อ ๕ ให้คณะผู้บริหารวิทยาลัยมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินกิจการของวิทยาลัยให้บรรลุวัตถุประสงค์ตาม
หมวด ๑ ข้อ ๒

(๒) ออกระเบียบการเข้าเป็นสมาชิกวิทยาลัย การขาด
จากสมาชิกภาพสิทธิและหน้าที่ของสมาชิก

(๓) ออกระเบียบการเลือกตั้งคณะผู้บริหารวิทยาลัย

(๔) ออกระเบียบเกี่ยวกับการเงิน ค่าจดทะเบียนสมาชิก
ค่าบำรุงวิทยาลัย และค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ของวิทยาลัย

(๕) ออกระเบียบเกี่ยวกับการประชุมต่าง ๆ ของวิทยาลัย

(๖) ออกระเบียบอื่น ๆ เกี่ยวกับกิจการต่าง ๆ ที่อยู่
ภายในหน้าที่และวัตถุประสงค์ของวิทยาลัย

(๗) แต่งตั้งอนุกรรมการของวิทยาลัยเพื่อช่วยดำเนิน
กิจกรรมต่าง ๆ

(๘) เสนอระเบียบต่าง ๆ ที่ออกโดยวิทยาลัยต่อคณะ
กรรมการแพทยสภาเพื่อทราบภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันประกาศใช้
ระเบียบดังกล่าว

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๓

เล่ม ๑๐๖ ตอนที่ ๑๓๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ สิงหาคม ๒๕๓๒

หมวด ๔

การเงิน

ข้อ ๑ วิทยาลัยอาจมีรายได้ ดังต่อไปนี้

(๑) ค่าจดทะเบียนสมาชิก ค่าบำรุงวิทยาลัย และค่าธรรมเนียมต่าง ๆ

(๒) ทรัพย์สินที่ผู้บริจาคให้

(๓) ผลประโยชน์จากการลงทุนและกิจกรรม

ข้อ ๒ ให้ประธาน เลขาธิการ และเหรัญญิก เป็นผู้รับผิดชอบในการรักษาเงิน และการอนุมัติจ่ายเงินตามระเบียบของวิทยาลัย

ข้อ ๓ ให้คณะผู้บริหารวิทยาลัยแสดงบัญชีงบดุลประจำปีต่อที่ประชุม เพื่อให้สมาชิกสามัญรับรองตามระเบียบของวิทยาลัย และนำเสนอคณะกรรมการแพทยสภาเพื่อทราบ

หมวด ๕

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๑ ให้ผู้มีรายนามต่อไปนี้ เป็นผู้บริหารวิทยาลัยเฉพาะกาลทำหน้าที่บริหารวิทยาลัยเป็นการชั่วคราวจนกว่าจะมีการเลือกตั้งผู้บริหารวิทยาลัยตามข้อ ๔

ประธาน	นายแพทย์ศัลยเวทย์ เลชะกุล
รองประธาน	นายแพทย์อำนาจ คัจฉวาริ
เลขาธิการ	นายแพทย์วราห์ วรสุบิน

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๔

เล่ม ๑๐๖ ตอนที่ ๑๓๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๒

เหรียญกษาปณ์	นายแพทย์เอชชาติ กาญจนพิทักษ์
กรรมการกลาง	นายแพทย์กอบเกียรติ รักเผ่าพันธ์ นายแพทย์ประสิทธิ์ ศรีสมบูรณ์ นายแพทย์สุนทร อันตรเสน แพทย์หญิงสุจิตรา ประสานสุข นายแพทย์บุญชู กุลประดิษฐ์ารมณี

ข้อ ๒ ให้คณะผู้บริหารวิทยาลัยเฉพาะกาลทำทะเบียนสมาชิก ก่อตั้งวิทยาลัยเสนอต่อคณะกรรมการแพทยสภาภายใน ๖๐ วัน นับแต่ วันที่ประกาศใช้ข้อบังคับนี้ เพื่อคณะกรรมการแพทยสภาพิจารณาอนุมัติ และให้เก็บรักษาทะเบียนไว้ที่สำนักงานเลขาธิการแพทยสภา

ข้อ ๓ ให้สมาชิกก่อตั้งวิทยาลัยที่แพทยสภาอนุมัติ เป็นสมาชิก สามัญของวิทยาลัยตั้งแต่วันที่อนุมัติ

ข้อ ๔ ให้คณะผู้บริหารวิทยาลัยเฉพาะกาลดำเนินการเลือกตั้งคณะ ผู้บริหารวิทยาลัยตามหมวด ๓ ข้อ ๒ ภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่แพทย สภาอนุมัติสมาชิกก่อตั้งวิทยาลัย แล้วเสนอแพทยสภาเพื่อทราบ

ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

ประกาศ ณ วันที่ ๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

สมศักดิ์ วรรณสิน

นายกแพทยสภา

ข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วยราชวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๓๙

หน้า ๑๕

เล่ม ๑๑๓ ตอนที่ ๕๗ ง

ราชกิจจานุเบกษา

๓ ธันวาคม ๒๕๓๕

ข้อบังคับแพทยสภา

ว่าด้วยราชวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย

พ.ศ. ๒๕๓๕

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๑ (๓) (ณ) และด้วยความเห็นชอบของ
สภานายกพิเศษ ตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๒๕
คณะกรรมการแพทยสภาออกข้อบังคับ ว่าด้วยราชวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์
แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๓๕ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้ชื่อว่า ข้อบังคับแพทยสภา ว่าด้วยราชวิทยาลัยโสต ศอ
นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๓๕

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกข้อบังคับแพทยสภา ว่าด้วยวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์
แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๕ และให้ใช้ข้อบังคับนี้แทน

ข้อ ๓ บรรดาข้อบังคับ และระเบียบอื่นใดที่กำหนด หรือในส่วนที่มีไว้แล้ว
ในข้อบังคับนี้ หรือขัดแย้งกับข้อบังคับนี้ ให้ใช้ข้อบังคับนี้แทน

หมวด ๑

ชื่อ เครื่องหมาย คุรุวิทยฐานะ วัตถุประสงค์ และหน้าที่

ข้อ ๑ ให้มีวิทยาลัยขึ้นในแพทยสภา มีชื่อว่า ราชวิทยาลัยโสต ศอ นาสิก
แพทย์แห่งประเทศไทย มีชื่อย่อว่า ร.ส.ศ.น.ท. ใช้ชื่อภาษาอังกฤษว่า The Royal
College of Otolaryngologists of Thailand มีชื่อย่อว่า R C O T

หน้า ๒๐

เล่ม ๑๑๓ ตอนที่ ๕๗ ง

ราชกิจจานุเบกษา

๓ ธันวาคม ๒๕๓๕

ให้มีเครื่องหมายประจำวิทยาลัย ซึ่งคณะผู้บริหารวิทยาลัยเป็นผู้กำหนดขึ้น

ให้มีครูวิทยฐานะสำหรับสมาชิก ซึ่งคณะผู้บริหารวิทยาลัยเป็นผู้กำหนดขึ้น

ข้อ ๒ วิทยาลัยแห่งนี้มีวัตถุประสงค์ปฏิบัติการให้บรรลุวัตถุประสงค์ของแพทยสภาตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๒๕ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับโสต นาสิก ลาริงซ์วิทยา

ข้อ ๓ ให้วิทยาลัยมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการตามที่ได้รับมอบหมายจากแพทยสภา ในการฝึกอบรมและสอบเพื่อเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม สาขาโสต นาสิก ลาริงซ์วิทยา

(๒) กำหนด และควบคุมมาตรฐานทางวิชาการในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมของโสต ศอ นาสิกแพทย์ในประเทศไทย รวมทั้งสอดส่องดูแล และส่งเสริมความประพฤติ และจริยธรรมในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมของสมาชิก

(๓) ส่งเสริมการศึกษา การวิจัย และแนะแนววิชาการทางโสต นาสิก ลาริงซ์วิทยา

(๔) จัดการประชุมทางวิชาการ การศึกษาต่อเนื่อง และกิจการต่างๆ สำหรับสมาชิก

(๕) เป็นศูนย์กลางการติดต่อและแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการ และอื่นๆ กับสมาคมหรือชมรมต่างๆ ในวิชาชีพเวชกรรมทั้งในประเทศและต่างประเทศ

(๖) ส่งเสริมและผดุงเกียรติของสมาชิก

(๗) ส่งเสริมและสร้างความเข้าใจอันดีงามและความสามัคคีในหมู่สมาชิก และระหว่างสมาชิกกับแพทย์สาขาวิชาอื่น ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

(๘) จัดหาทุนและผลประโยชน์อื่นๆ เพื่อให้ใช้ในกิจกรรมตามวัตถุประสงค์ของวิทยาลัย รวมทั้งเพื่อการศึกษา และการวิจัยในทางโสต นาสิก ลาริงซ์วิทยา และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

(๙) เผยแพร่ความรู้ทางโสต นาสิก ลาริงซ์วิทยา อันจะเป็นประโยชน์แก่ประชาชน และแก่วิชาชีพเวชกรรม

(๑๐) ออกระเบียบต่างๆ ของวิทยาลัย ทั้งนี้ โดยไม่ขัดกับพระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรม และข้อบังคับของแพทยสภา

(๑๑) รายงานกิจกรรมต่างๆ ต่อแพทยสภาเป็นประจำ

หมวด ๒

สมาชิก

ข้อ ๑ วิทยาลัยมีสมาชิกได้ ๓ ประเภท คือ

(๑) สมาชิกสามัญ ต้องเป็นสมาชิกแพทยสภา และเป็นผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ เป็นผู้ได้รับหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม สาขาโสต นาสิก ลาริงซ์วิทยา จากแพทยสภา

(๒) สมาชิกวิสามัญ ได้แก่ ผู้มีคุณสมบัติเป็นสมาชิกแพทยสภา และเป็นผู้ที่ได้ปฏิบัติงานทางโสต นาสิก ลาริงซ์วิทยา ตามระเบียบของวิทยาลัย ทั้งนี้ โดยความเห็นชอบของวิทยาลัย

หน้า ๒๒

เล่ม ๑๑๓ ตอนที่ ๕๗ ง

ราชกิจจานุเบกษา

๓ ธันวาคม ๒๕๓๕

(๓) สมาชิกกิตติมศักดิ์ ได้แก่ ผู้มีคุณวุฒิที่วิทยาลัยเชิญให้เป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์

ข้อ ๒ สมาชิกสามัญและสมาชิกกิตติมศักดิ์ของวิทยาลัยมีสิทธิใช้อภิไธยว่า สมาชิกราชวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย หรือคำย่อว่า ส.ร.ส.ศ.น.ท. หรือใช้ชื่อภาษาอังกฤษว่า Fellow of the Royal College of Otolaryngologists of Thailand หรือใช้คำย่อว่า F. R. C. O. T.

ข้อ ๓ สมาชิกสามัญ และสมาชิกกิตติมศักดิ์ของวิทยาลัยมีสิทธิใช้เครื่องหมายของวิทยาลัยและสวมครุยวิทยฐานะตามระเบียบของวิทยาลัย

หมวด ๓

คณะผู้บริหารวิทยาลัย

ข้อ ๑ ให้มีคณะผู้บริหารวิทยาลัยประกอบด้วย

(๑) ประธาน ๑ คน

(๒) รองประธาน ๑ คน

(๓) เลขานุการ ๑ คน

(๔) เภรัญญิก ๑ คน

(๕) กรรมการกลาง ไม่น้อยกว่า ๕ คน

ข้อ ๒ ให้สมาชิกสามัญของวิทยาลัยเป็นผู้เลือกตั้ง คณะผู้บริหารวิทยาลัย จากสมาชิกสามัญของวิทยาลัย แล้วเสนอให้แพทยสภารับทราบ

ข้อ ๓ คณะผู้บริหารวิทยาลัยมีวาระคราวละ ๒ ปี เมื่อพ้นจากตำแหน่งอาจรับเลือกตั้งใหม่ได้

ข้อ ๔ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระแล้ว ผู้บริหารวิทยาลัย
พ้นจากตำแหน่งเฉพาะตัวเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) ขาดจากการเป็นสมาชิกสามัญของวิทยาลัย
- (๔) ขาดจากการเป็นสมาชิกของแพทยสภา

ข้อ ๕ ให้คณะผู้บริหารวิทยาลัยมีอำนาจ และหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) ดำเนินกิจการของวิทยาลัยให้บรรลุวัตถุประสงค์ ตามหมวด ๑

ข้อ ๒

- (๒) ออกระเบียบการเข้าเป็นสมาชิกวิทยาลัย การขาดจากสมาชิกภาพ

สิทธิและหน้าที่ของสมาชิก

- (๓) ออกระเบียบการเลือกตั้งคณะผู้บริหารวิทยาลัย

- (๔) ออกระเบียบเกี่ยวกับการเงิน ค่าจดทะเบียนสมาชิก ค่าบำรุง

วิทยาลัย และค่าธรรมเนียมต่างๆ ของวิทยาลัย

- (๕) ออกระเบียบเกี่ยวกับการประชุมต่างๆ ของวิทยาลัย

- (๖) ออกระเบียบอื่นๆ เกี่ยวกับกิจการต่างๆ ที่อยู่ภายในหน้าที่

และวัตถุประสงค์ของวิทยาลัย

- (๗) แต่งตั้งอนุกรรมการของวิทยาลัยเพื่อช่วยดำเนินกิจกรรมต่างๆ

- (๘) เสนอระเบียบต่างๆ ที่ออกโดยวิทยาลัยต่อคณะกรรมการ

แพทยสภาเพื่อทราบภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันประกาศใช้ระเบียบดังกล่าว

หน้า ๒๔

เล่ม ๑๑๓ ตอนที่ ๕๗ ง

ราชกิจจานุเบกษา

๓ ธันวาคม ๒๕๖๕

หมวด ๔

การเงิน

ข้อ ๑ วิทยาลัยอาจมีรายได้ ดังต่อไปนี้

- (๑) ค่าจดทะเบียนสมาชิก ค่าบำรุงวิทยาลัย และค่าธรรมเนียมต่างๆ
- (๒) ทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้
- (๓) ผลประโยชน์จากการลงทุน และกิจกรรม
- (๔) ค่าลิขสิทธิ์

ข้อ ๒ ให้ประธาน เลขาธิการ และเหรัญญิก เป็นผู้รับผิดชอบในการรักษาเงิน และการอนุมัติจ่ายเงินตามระเบียบของวิทยาลัย

ข้อ ๓ ให้คณะผู้บริหารวิทยาลัยแสดงบัญชีงบดุลประจำปีต่อที่ประชุม เพื่อให้สมาชิกรับรองตามระเบียบของราชวิทยาลัย และนำเสนอคณะกรรมการแพทยสภาเพื่อทราบ

หมวด ๕

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๑ ให้ผู้ที่เป็นสมาชิกของวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย อยู่แล้วเป็นสมาชิกของวิทยาลัยนี้ ตั้งแต่วันประกาศใช้ข้อบังคับนี้

ข้อ ๒ ให้คณะผู้บริหารวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย ตามข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วยวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๓๒ ตามรายชื่อดังต่อไปนี้เป็นผู้บริหารวิทยาลัยนี้ตั้งแต่วันที่ใช้ข้อบังคับนี้ โดยดำรงตำแหน่งดังเดิมไปจนครบวาระ

หน้า ๒๕

เล่ม ๑๑๓ ตอนที่ ๕๗ ง   ราชกิจจานุเบกษา   ๓ ธันวาคม ๒๕๓๕

(๑) นายแพทย์เอื้อชาติ กาญจนพิทักษ์	ประธาน
(๒) นายแพทย์สุนทร ชรากร	รองประธาน
(๓) พันเอก นายแพทย์ชาญชัย ชรากร	เลขาธิการ
(๔) นาวาอากาศเอก แพทย์หญิงทรงพร วาณิชเสนี	รองเลขาธิการ
(๕) นายแพทย์กอบเกียรติ รักเผ่าพันธ์	กรรมการ
(๖) พันเอก สมศักดิ์ จันทร์ศรี	
(๗) แพทย์หญิงสุจิตรา ประสานสุข	
(๘) นายแพทย์ศัลยเวทย์ เลขะกุล	
(๙) นายแพทย์อำนาจ คัจฉวารี	
(๑๐) นายแพทย์บุญชู กุลประดิษฐารมย์	
(๑๑) แพทย์หญิงยุพา สมิตสุวรรณค์	
(๑๒) นายแพทย์สุเมธ พีรวุฒิ	
(๑๓) พันเอก พงศักดิ์ ตั้งคณา	

ข้อ ๓ บรรดาทรัพย์สินของวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย ตามข้อบังคับแพทยสภา ว่าด้วยวิทยาลัยโสต นาสิกแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๓๒ ให้โอนมาเป็นของวิทยาลัยนี้ ตั้งแต่วันประกาศข้อบังคับในราชกิจจานุเบกษา

ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๕

เรือโท วิฑูร แสงสิงแก้ว

นายกแพทยสภา

ข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วยราชวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๐

เล่ม ๑๓๔ ตอนพิเศษ ๒๑๖ ง

ราชกิจจานุเบกษา

๑ กันยายน ๒๕๖๐

ข้อบังคับแพทยสภา

ว่าด้วยราชวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย

พ.ศ. ๒๕๖๐

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงข้อบังคับแพทยสภา ว่าด้วยราชวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๓๙ ให้เหมาะสมกับสภาวการณ์ปัจจุบัน และเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานให้มากยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง (๓) (ค) (ง) โดยความเห็นชอบของสภานายกพิเศษแห่งแพทยสภา ตามมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๒๕ คณะกรรมการแพทยสภาจึงออกข้อบังคับแพทยสภาไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับแพทยสภา ว่าด้วยราชวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๐”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกข้อบังคับแพทยสภา ว่าด้วยราชวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๓๙

ข้อ ๔ ในข้อบังคับนี้

“ราชวิทยาลัย” หมายความว่า ราชวิทยาลัย โสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย

“โสต ศอ นาสิกแพทย์” หมายความว่า ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมทางโสต ศอ นาสิกวิทยา

“ศัลยแพทย์ตกแต่งและเสริมสร้างใบหน้า” หมายความว่า ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมทางศัลยศาสตร์ตกแต่งและเสริมสร้างใบหน้า

“แพทย์โสต ศอ นาสิกวิทยาการนอนหลับ” หมายความว่า ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมทางโสต ศอ นาสิกวิทยาการนอนหลับ

“สมาชิก” หมายความว่า สมาชิกราชวิทยาลัย โสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย

“ประธาน” หมายความว่า บุคคลที่ทำหน้าที่ประธานคณะผู้บริหารราชวิทยาลัย โสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย

“คณะผู้บริหาร” หมายความว่า คณะบุคคลผู้ดำเนินการเพื่อให้กิจการของราชวิทยาลัย เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของราชวิทยาลัย

“การฝึกอบรม” หมายความว่า การฝึกอบรมเพื่อเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม

“การฝึกอบรมทางโสต ศอ นาสิกวิทยา” หมายความว่า การฝึกอบรมเพื่อเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม ในสาขา หรืออนุสาขาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิชาโสต ศอ นาสิกวิทยา

“สถาบันฝึกอบรม” หมายความว่า คณะแพทยศาสตร์ วิทยาลัยแพทยศาสตร์ หรือโรงพยาบาลที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการแพทยสภา ให้ดำเนินการในการฝึกอบรมทางโสต ศอ นาสิกวิทยา

หมวด ๑

ชื่อ เครื่องหมาย ครุยวิทยฐานะ วัตถุประสงค์ และหน้าที่

ข้อ ๕ ให้มีราชวิทยาลัย เป็นวิทยาลัยวิชาชีพอเนกกรรมตามพระราชบัญญัติวิชาชีพอเนกกรรม พ.ศ. ๒๕๒๕ มาตรา ๒๑ (๓) (ฉ) มีชื่อว่าราชวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทยแห่งประเทศไทย มีชื่อย่อว่า “ร.ส.ศ.น.ท.” ใช้ชื่อภาษาอังกฤษว่า “The Royal College of Otolaryngologists-Head and Neck Surgeons of Thailand” มีชื่อย่อว่า “R.C.O.T”

ให้มีเครื่องหมายประจำราชวิทยาลัย ซึ่งคณะผู้บริหารราชวิทยาลัยเป็นผู้กำหนดขึ้น

ให้มีครุยวิทยฐานะสำหรับสมาชิกที่เป็น โสต ศอ นาสิกแพทย์ ศัลยแพทย์ตกแต่งและเสริมสร้างใบหน้า และแพทย์โสต ศอ นาสิกวิทยาการนอนหลับ ซึ่งคณะผู้บริหารราชวิทยาลัยเป็นผู้กำหนดขึ้น

ข้อ ๖ ราชวิทยาลัยแห่งนี้มีวัตถุประสงค์ปฏิบัติการให้บรรลุวัตถุประสงค์ของแพทยสภาตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพอเนกกรรม พ.ศ. ๒๕๒๕ ดังนี้

(๑) ส่งเสริมการศึกษา วิจัย และการประกอบวิชาชีพอเนกกรรมทางโสต ศอ นาสิกวิทยา ศัลยศาสตร์ตกแต่งและเสริมสร้างใบหน้า และโสต ศอ นาสิกวิทยาการนอนหลับ

(๒) ส่งเสริม สนับสนุน และควบคุมมาตรฐานการประกอบวิชาชีพอเนกกรรมทางโสต ศอ นาสิกวิทยา ศัลยศาสตร์ตกแต่งและเสริมสร้างใบหน้า และโสต ศอ นาสิกวิทยาการนอนหลับ

(๓) ผดุงเกียรติของสมาชิก และส่งเสริมความสามัคคี

(๔) ให้คำปรึกษา และข้อเสนอแนะแก่รัฐบาล ในด้านการแพทย์และสาธารณสุขของประเทศทางโสต ศอ นาสิกวิทยา ศัลยศาสตร์ตกแต่งและเสริมสร้างใบหน้า และโสต ศอ นาสิกวิทยาการนอนหลับ โดยได้รับความเห็นชอบจากแพทยสภา

(๕) ช่วยเหลือ แนะนำ เผยแพร่ และให้การศึกษาแก่ประชาชน และองค์กรอื่น ๆ ในด้านโสต ศอ นาสิกวิทยา ศัลยศาสตร์ตกแต่งและเสริมสร้างใบหน้า และโสต ศอ นาสิกวิทยาการนอนหลับ

(๖) ควบคุมความประพฤติ จรรยา มารยาท ของผู้ประกอบวิชาชีพอเนกกรรมทางโสต ศอ นาสิกวิทยา ศัลยศาสตร์ตกแต่งและเสริมสร้างใบหน้า และโสต ศอ นาสิกวิทยาการนอนหลับ ให้ถูกต้องตามจริยธรรมแห่งการประกอบวิชาชีพอเนกกรรม

ข้อ ๗ ให้ราชวิทยาลัยมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการ ในเรื่องการฝึกอบรมและสอบเพื่อเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพอเนกกรรมสาขาโสต ศอ นาสิกวิทยา อนุสาขาศัลยศาสตร์ตกแต่งและเสริมสร้างใบหน้า และอนุสาขาโสต ศอ นาสิกวิทยาการนอนหลับ ตามที่ได้รับมอบหมายจากแพทยสภา

(๒) ดำเนินการในเรื่องการฝึกอบรมและสอบ และออกหนังสือแสดงวุฒิในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมทางโสต ศอ นาสิกวิทยา ศัลยศาสตร์ตกรตแต่งและเสริมสร้างใบหน้า และโสต ศอ นาสิกวิทยาการนอนหลับ ในหลักสูตรที่มีระยะเวลาการฝึกอบรมต่ำกว่า ๑ ปี

(๓) กำหนดและควบคุมมาตรฐานทางวิชาการในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมของโสต ศอ นาสิกแพทย์ ศัลยแพทย์ตกรตแต่งและเสริมสร้างใบหน้า และแพทย์โสต ศอ นาสิกวิทยาการนอนหลับ ในประเทศไทย รวมทั้งสอดส่องดูแลและส่งเสริมความประพฤติ และจริยธรรมในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมของสมาชิก

(๔) ส่งเสริมการศึกษา การวิจัย และแนะแนววิชาการทางโสต ศอ นาสิกวิทยา ศัลยศาสตร์ตกรตแต่งและเสริมสร้างใบหน้า และโสต ศอ นาสิกวิทยาการนอนหลับ

(๕) จัดการประชุมวิชาการ การศึกษาต่อเนื่องและกิจการต่าง ๆ สำหรับสมาชิก

(๖) เป็นศูนย์กลางการติดต่อและแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการและอื่น ๆ กับสมาคมหรือชมรมต่าง ๆ ในวิชาชีพเวชกรรมทั้งในประเทศและต่างประเทศ

(๗) ส่งเสริมและผดุงเกียรติของสมาชิก

(๘) ส่งเสริมและสร้างความเข้าใจอันดีและความสามัคคีในหมู่สมาชิกและระหว่างสมาชิกกับแพทย์สาขาวิชาอื่น ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

(๙) จัดหาทุนและผลประโยชน์อื่น ๆ เพื่อใช้ในกิจกรรมตามวัตถุประสงค์ของราชวิทยาลัย รวมทั้งเพื่อการศึกษาและการวิจัยทางโสต ศอ นาสิกวิทยา ศัลยศาสตร์ตกรตแต่งและเสริมสร้างใบหน้า และโสต ศอ นาสิกวิทยาการนอนหลับ และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

(๑๐) เผยแพร่ความรู้ทางโสต ศอ นาสิกวิทยา ศัลยศาสตร์ตกรตแต่งและเสริมสร้างใบหน้า และโสต ศอ นาสิกวิทยาการนอนหลับ อันจะเป็นประโยชน์แก่ประชาชนและแก่วิชาชีพเวชกรรม

(๑๑) ออกระเบียบหรือประกาศต่าง ๆ ของราชวิทยาลัย ทั้งนี้ โดยไม่ขัดกับพระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรม หรือข้อบังคับของแพทยสภา

(๑๒) ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่แพทยสภามอบหมาย ภายใต้กรอบวัตถุประสงค์ของราชวิทยาลัย

(๑๓) รายงานกิจกรรมต่าง ๆ ต่อแพทยสภาเป็นประจำ อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

หมวด ๒

สมาชิก

ข้อ ๘ ราชวิทยาลัยมีสมาชิกได้ ๓ ประเภท คือ

(๑) สมาชิกสามัญ ต้องเป็นสมาชิกแพทยสภา และเป็นผู้ได้รับหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตร แสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม สาขาโสต ศอ นาสิกวิทยา หรืออนุสาขา ศัลยศาสตร์ตกรตแต่งและเสริมสร้างใบหน้า หรืออนุสาขาโสต ศอ นาสิกวิทยาการนอนหลับ จากแพทยสภา

(๒) สมาชิกสามัญ ต้องเป็นสมาชิกแพทยสภา และมีคุณสมบัติข้อใดข้อหนึ่ง ดังนี้
 (ก) เป็นผู้ที่ปฏิบัติงานทางโสต ศอ นาสิกวิทยาตามระเบียบราชวิทยาลัย ทั้งนี้ โดยความเห็นชอบของราชวิทยาลัย

(ข) เป็นแพทย์ประจำบ้านสาขาโสต ศอ นาสิกวิทยา หรือแพทย์ประจำบ้านต่อยอดอนุสาขาศัลยศาสตร์ตักแต่งและเสริมสร้างใบหน้า หรือแพทย์ประจำบ้านต่อยอดอนุสาขาโสต ศอ นาสิกวิทยาการนอนหลับ ทั้งนี้ โดยความเห็นชอบของราชวิทยาลัย

(๓) สมาชิกกิตติมศักดิ์ ได้แก่ ผู้มีคุณวุฒิที่ราชวิทยาลัยเชิญให้เป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์

ข้อ ๙ สมาชิกสามัญและสมาชิกกิตติมศักดิ์ของราชวิทยาลัยมีสิทธิใช้ชื่อภาษาไทยว่าสมาชิกราชวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย หรือคำย่อว่า “ส.ร.ส.ศ.น.ท.” หรือใช้ชื่อภาษาอังกฤษว่า “Fellow of the Royal College of Otolaryngologists-Head and Neck Surgeons of Thailand” หรือใช้คำย่อว่า “F.R.C.O.T”

หมวด ๓

คณะผู้บริหารราชวิทยาลัย

ข้อ ๑๐ ให้มีคณะผู้บริหารราชวิทยาลัย ประกอบด้วย

(๑) ประธาน	๑ คน
(๒) รองประธาน	๑ คน
(๓) เลขาธิการ	๑ คน
(๔) เภรัญญิก	๑ คน
(๕) วิชาการ	๑ คน
(๖) รองเลขาธิการ	ไม่เกิน ๒ คน
(๗) ที่ปรึกษา	ไม่เกิน ๒ คน
(๘) กรรมการกลาง	ไม่น้อยกว่า ๘ คน

ข้อ ๑๑ กรรมการผู้บริหารราชวิทยาลัย ตามข้อ ๑๐ ต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

- (๑) เป็นสมาชิกสามัญ
- (๒) มีอายุไม่น้อยกว่า ๓๕ ปี
- (๓) ไม่เคยถูกศาลสั่งให้เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๔) ไม่เคยถูกศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก ไม่ว่าโทษที่ศาลกำหนดจะให้รอการลงโทษไว้หรือไม่ก็ตาม

ข้อ ๑๒ สมาชิกสามัญของราชวิทยาลัยเป็นผู้เลือกตั้งกรรมการผู้บริหารราชวิทยาลัย จากสมาชิกสามัญของราชวิทยาลัย โดยแบ่งออกเป็น ๒ ส่วน

(๑) สมาชิกในสถาบันฝึกอบรมคัดเลือกกันเอง เพื่อเป็นกรรมการผู้บริหารราชวิทยาลัย สถาบันละ ๑ คน

(๒) สมาชิกที่ไม่ได้อยู่ในสถาบันฝึกอบรม ใช้การเลือกตั้งทั่วไป เพื่อเป็นกรรมการผู้บริหารราชวิทยาลัย จำนวนไม่น้อยกว่า ๘ คน

เมื่อได้กรรมการทั้ง ๒ ส่วนแล้ว ให้กรรมการเลือกกรรมการผู้หนึ่งทำหน้าที่ ประธานคณะผู้บริหาร ราชวิทยาลัย

ให้ประธานคณะผู้บริหารราชวิทยาลัยแต่งตั้งผู้บริหารราชวิทยาลัย ตามข้อ ๑๐ (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) จากกรรมการที่ได้รับเลือกตั้งมา

เมื่อได้คณะผู้บริหารราชวิทยาลัยแล้ว ให้เสนอแพทย์สภาเพื่อรับทราบ

ข้อ ๑๓ คณะผู้บริหารราชวิทยาลัยมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ ๓ ปี เมื่อพ้นจากตำแหน่งอาจรับเลือกตั้งใหม่ได้ ยกเว้นประธานราชวิทยาลัยจะอยู่ในตำแหน่งติดต่อกันได้ไม่เกิน ๒ วาระ

ข้อ ๑๔ นอกจากพ้นจากตำแหน่งตามวาระแล้ว ผู้บริหารราชวิทยาลัยพ้นจากตำแหน่ง เฉพาะตัวเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) ขาดจากการเป็นสมาชิกสามัญของราชวิทยาลัย
- (๔) ขาดจากการเป็นสมาชิกของแพทย์สภา
- (๕) ขาดคุณสมบัติ ตามข้อ ๑๑ (๓) และ (๔)

ข้อ ๑๕ เมื่อประธานคณะผู้บริหารราชวิทยาลัยพ้นจากตำแหน่งเฉพาะตัว ให้กรรมการ ตามข้อ ๑๒ (๑) และ (๒) เลือกกรรมการผู้หนึ่งขึ้นเป็นประธานคณะผู้บริหารราชวิทยาลัยแทน และอยู่ในตำแหน่งตามวาระที่เหลืออยู่ของประธานคณะผู้บริหารราชวิทยาลัยซึ่งตนแทน

ข้อ ๑๖ เมื่อกรรมการในคณะผู้บริหารราชวิทยาลัยผู้ใดผู้หนึ่งพ้นจากตำแหน่งเฉพาะตัว

(๑) หากเป็นกรรมการในส่วนของสถาบันฝึกอบรมใด ให้สถาบันนั้นคัดเลือกกรรมการ ที่มีคุณสมบัติตามข้อ ๑๑ มาใหม่

(๒) หากเป็นกรรมการนอกสถาบันฝึกอบรม ให้คงจำนวนกรรมการตามที่เหลืออยู่ใน คณะผู้บริหารราชวิทยาลัยไว้ จนครบวาระ

ข้อ ๑๗ ให้คณะผู้บริหารราชวิทยาลัยมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) ดำเนินกิจการของราชวิทยาลัยให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามข้อ ๗
- (๒) ออกระเบียบการเข้าเป็นสมาชิกราชวิทยาลัย การขาดจากสมาชิกภาพ สิทธิและหน้าที่ ของสมาชิก
- (๓) ออกระเบียบการเลือกตั้งคณะผู้บริหารราชวิทยาลัย

(๔) ออกระเบียบเกี่ยวกับการเงิน ค่าจดทะเบียนสมาชิก ค่าบำรุงราชวิทยาลัย และค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ของราชวิทยาลัย

(๕) ออกระเบียบเกี่ยวกับการประชุมต่าง ๆ ของราชวิทยาลัย ได้แก่ การประชุม กรรมการบริหาร การประชุมใหญ่สามัญประจำปีของสมาชิก การประชุมใหญ่วิสามัญ

(๖) ออกระเบียบอื่น ๆ เกี่ยวกับกิจการต่าง ๆ ที่อยู่ในอำนาจหน้าที่และวัตถุประสงค์ ของราชวิทยาลัย

(๗) อนุมัติ และให้หนังสือแสดงวุฒิต่าง ๆ ตามข้อ ๘ (๒)

(๘) จัดประชุมวิชาการปีละไม่น้อยกว่า ๒ ครั้ง

(๙) แต่งตั้งอนุกรรมการของราชวิทยาลัยเพื่อช่วยดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ

(๑๐) เสนอระเบียบต่าง ๆ ที่ออกโดยราชวิทยาลัยต่อคณะกรรมการแพทยสภาเพื่อทราบ ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันประกาศใช้ระเบียบดังกล่าว

หมวด ๔

การเงิน

ข้อ ๑๘ ราชวิทยาลัยอาจมีรายได้ ดังต่อไปนี้

(๑) ค่าจดทะเบียนสมาชิก ค่าบำรุงราชวิทยาลัยและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ

(๒) ทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้

(๓) ผลประโยชน์จากการลงทุนและกิจกรรม

(๔) ค่าลิขสิทธิ์

ข้อ ๑๙ ให้ประธาน เลขาธิการ และเหรัญญิก เป็นผู้รับผิดชอบในการรักษาเงิน และการอนุมัติ จ่ายเงินตามระเบียบของราชวิทยาลัย

ข้อ ๒๐ ให้คณะผู้บริหารวิทยาลัยแสดงบัญชีงบดุลประจำปีต่อที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี เพื่อให้สมาชิกรับรองตามระเบียบของราชวิทยาลัย และนำเสนอคณะกรรมการแพทยสภาเพื่อทราบ

หมวด ๕

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๒๑ ให้ผู้ที่เป็นสมาชิกของราชวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย ตามข้อบังคับแพทยสภา ว่าด้วยราชวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๓๙ ยังคงเป็นสมาชิกของราชวิทยาลัยตามข้อบังคับนี้

ข้อ ๒๒ ให้คณะผู้บริหารราชวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทยที่ดำรงตำแหน่งอยู่ตามข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วยราชวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๓๙ ให้ดำรงตำแหน่งต่อไปจนครบวาระโดยให้ถือเป็นการดำรงตำแหน่งตามข้อบังคับนี้

ข้อ ๒๓ ให้บรรดากิจการ ทรัพย์สิน หนี้สินและเงินทั้งปวงของราชวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย ตามข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วยราชวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๓๙ โอนมาเป็นของราชวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย ตามข้อบังคับนี้

ข้อ ๒๔ ให้บรรดาระเบียบ คำสั่ง ประกาศต่าง ๆ ของราชวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทยตามข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วยราชวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๓๙ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่ข้อบังคับนี้ประกาศใช้ มีผลบังคับใช้ต่อไปในฐานะระเบียบ คำสั่ง ประกาศของราชวิทยาลัยจนกว่าจะมีระเบียบ คำสั่ง ประกาศในเรื่องเดียวกันออกมาบังคับใช้แทน

ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

นายแพทย์ประสิทธิ์ วัฒนาภา

นายกแพทยสภา

ภาคผนวก ๒

ประวัติการใช้อภิธานคำว่า “โสต ศอ นาสิกแพทย์”

เอกสาร 1.2

COPY

สมาคม โสต ศอ นาสิก แพทย์ แห่งประเทศไทย

สำนักงาน: ภาควิชา โสตนาสิกการังษวิทยา ดิถ โอบ.พี.ดี.ใหม่ ชั้น ๕ โทร. 411-4816, 411-3254

วันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๔

นายก
น.พ. ประสิทธิ์ ศรีสมบุญ
ร.พ. ศิริราชเรื่อง อภิธานผู้มีความรู้ความชำนาญ สาขาโสตนาสิกการังษวิทยา
เรียน เลขาธิการแพทยสภารองนายก
น.พ.สุนทร อัครเสน
ร.พ. วาซิวดี
เลขาธิการและหัวหน้า
พ.ญ.สุจิตรา ประสานสุข
ร.พ. ศิริราช

ตามหนังสือแพทยสภา ที่ พส.๑๑/ว.๔๔๑ ลงวันที่ ๓๑ กันยายน ๒๕๖๔ ว่าด้วย
ร่างข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วยอภิธานฯ ตามรายละเอียดแจ้งอยู่แล้วนั้น สมาคมโสตศอนาสิกแพทย์
แห่งประเทศไทย ได้ดำเนินการสำรวจความคิดเห็นแพทย์ผู้เชี่ยวชาญในสาขานี้ และได้ลงมติดังนี้

กรรมการ
น.พ. เจริญ เศรษฐ์
ร.พ. ศิริราช

สาขาโสต นาสิก การังษวิทยา   ใ้ให้อภิธาน   โสตศอนาสิกแพทย์

น.พ. ศ้อยเวทย์ เสตะกุล
ร.พ.จุฬาลงกรณ์

หน่วยงานที่รับรองใ้ให้อภิธาน คือ

น.พ. เสริม พรสกุล
ร.พ.พระมงกุฎเกล้าฯ

- สมาคมโสตศอนาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย
- ภาควิชาโสตนาสิกการังษวิทยา คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล (อาจารย์แพทย์ และแพทย์ประจำบ้าน)
- ภาควิชาโสตนาสิกการังษวิทยา คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล (อาจารย์แพทย์และแพทย์ประจำบ้าน)
- ภาควิชาโสตนาสิกการังษวิทยา คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (อาจารย์แพทย์และแพทย์ประจำบ้าน)
- ภาควิชาโสตนาสิกการังษวิทยา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (อาจารย์แพทย์และแพทย์ประจำบ้าน)
- หน่วยโสตศอนาสิก โรงพยาบาลราชวิถี กรมการแพทย์ (อาจารย์แพทย์ และแพทย์ประจำบ้าน)
- หน่วยโสตศอนาสิกกรม วิทยาดิพแพทยพระมงกุฎเกล้า (ภาควิชาโสต นาสิกการังษวิทยา วิทยาดิพแพทยศาสตรพระมงกุฎเกล้า) (อาจารย์ แพทย์และแพทย์ประจำบ้าน)

น.พ. ประพนธ์ คล่องฉีก
ร.พ.รามธิบดีน.พ. เอื้อชาติ กาญจนพิทักษ์
ร.พ. ตา หู คอ จมูกน.พ. วีระพงษ์ ศาสตราดิ
ร.พ. จุฬาลงกรณ์

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ด้วยความเคารพอย่างสูง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์นายแพทย์ประสิทธิ์ ศรีสมบุญ
นายกสมาคมโสตศอนาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย

เอกสาร 1.4

COPY

สำเนา

สมาคม โสต คอ นาสสิก แพทย์ แห่งประเทศไทย

สำนักงาน: ภาควิชา โสตนสิกการังชีวิตา ตึก โอ.พี.ดี.ใหม่ ชั้น 5 โทร. 411-4816, 411-3254

วันที่ ๑๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

นายก
น.พ. ประสิทธิ์ ศรีสมบูรณ์
ร.พ. ศิริราช

รองนายก
น.พ. สุนทร อันทวเสน
ร.พ. รามวดี

เลขาธิการและเหรัญญิก
พ.ญ. สุจิตรา ประสานสุข
ร.พ. ศิริราช

กรรมการ
น.พ. เฉลิม เศรษฐดี
ร.พ. ศิริราช

น.พ. ศ้อยเวทย์ เสระกุล
ร.พ. จุฬาลงกรณ์

น.พ. เสริม หรสกุล
ร.พ. พระมงกุฎเกล้าฯ

น.พ. ประพนธ์ คล่องฉัตร
ร.พ. รามวดี

น.พ. เอื้อชาติ กาญจนพิทักษ์
ร.พ. ตา หู คอ จมูก

น.พ. วีระพงษ์ ศาสตราภิศ
ร.พ. จุฬาลงกรณ์

เรื่อง อภิไธยที่มีความรู้ความชำนาญ สาขา โสตนสิกการังชีวิตา

เรียน เลขาธิการแพทยสภา

ถึงที่ส่งมาด้วย ว่าแนบหนังสือสมาคมฯ ลงวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๒

ตามประกาศ ข้อบังคับแพทยสภา ว่าด้วยอภิไธยที่มีความรู้ความชำนาญ พ.ศ. ๒๕๖๒
ลงวันที่ ๑ ก.พ. ๖๒ (แพทยสภาสาร มิถุนายน ๒๕๖๒) ให้สภาวิชาชีพ
ให้อภิไธย ว่า โสตแพทย์, โสต นาสสิกแพทย์, หรือ โสต นาสสิกการังชีพแพทย์ นั้น ทางสมาคม
โสตคือนาสสิกแพทย์แห่งประเทศไทย ได้ประชุมเมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๒ มีมติให้ยืนยันข้อเสนอ
เดิม คือ ให้ให้อภิไธยว่า โสตคือนาสสิกแพทย์

ทางสมาคมฯ ได้สำรวจความคิดเห็นอีกครั้งหนึ่ง ได้มีมติเห็นเอกฉันท์ให้อภิไธย
ว่า โสตคือนาสสิกแพทย์ หน่วยงานที่รับรองให้ใช้ชื่อนี้คือ

๑. คณะแพทยศาสตร์ทุกแห่ง (บคชของอาจารย์แพทย์และแพทย์ประจำบ้านในภาควิชา
โสตนาสิกการังชีวิตา คณะแพทยศาสตร์ทุกแห่ง)

-ภาควิชาโสตนาสิกการังชีวิตา คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล ม.มหิดล

-ภาควิชาโสตนาสิกการังชีวิตา คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี ม.มหิดล

-ภาควิชาโสตนาสิกการังชีวิตา คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

-ภาควิชาโสตนาสิกการังชีวิตา คณะแพทยศาสตร์ ม. เชียงใหม่

-แผนกโสตนาสิกการังชีวิตา คณะแพทยศาสตร์ ม. สงขลา

-แผนกโสตนาสิกการังชีวิตา คณะแพทยศาสตร์ ม. ขอนแก่น

-ภาควิชาโสตนาสิกการังชีวิตา วิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า

๒. ฝ่ายโสตคือนาสสิกกรรม โรงพยาบาลราชวิถี กรมการแพทย์

๓. กองโสตคือนาสสิกกรรม โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า

1๐๗๗ 1.4

COPY

สมาคม โสต ศอ นาสิก แพทย์ แห่งประเทศไทย

สำนักงาน: ภาควิชา โสตนาสิกการังษวิทยา ดึก โอ.พี.ดี.ใหม่ ชั้น 5 โทร. 411-4816, 411-3254

(๒)

นายก
น.พ. ประสิทธิ์ ศรีสมบูรณ์
ร.พ. ศิริราช

รองนายก
น.พ. สุนทร ยันตรเสน
ร.พ. ราชวิถี

เลขาธิการและประยูญ์
พ.ญ. สุจิตรา ประสานสุข
ร.พ. ศิริราช

กรรมการ
น.พ. เขียว เศรษฐ์
ร.พ. ศิริราช

น.พ. ศัลยเวทย์ เฉชะกุล
ร.พ. จุฬาลงกรณ์

น.พ. เสริม นรสุกุล
ร.พ. พระมงกุฎเกล้าฯ

น.พ. ประพนธ์ คล่องสู้ศึก
ร.พ. รามกษิต

น.พ. เอื้อชาติ กาญจนพิทักษ์
ร.พ. ตา หู คอ จมูก

น.พ. วีระพงษ์ ศาสตราภิต
ร.พ. จุฬาลงกรณ์

๔. แพทย์ผู้ปฏิบัติวิชาชีพเวชกรรมส่วนตัว สาขานี้ ในกรุงเทพฯ.

๕. สมาคมโสตศอนาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตขึ้นทะเบียน คือ ขอให้ใ้รายชื่อชื่อว่า โสตศอนาสิกแพทย์ (ชื่อ
เดี่ยว) เพื่อขอความกรุณาดำเนินการแก้ไข ข้อยังกับแพทยสภา ต่อไป

ด้วยความเคารพอย่างสูง

น.พ. ประสิทธิ์ ศรีสมบูรณ์

นายกสมาคมโสตศอนาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย

ภาคผนวก ๓

รายนามสมาชิกก่อตั้งวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย

๑. นายแพทย์พร วราเวชช์
๒. พล.อ.ท. นพ.สตีบ ธีระบุตร
๓. พล.ท. นพ.อัศวิน เทพาคำ
๔. นายแพทย์โกศล เลขวัต
๕. พ.ท. นพ.จีระ ศิริโพธิ์
๖. แพทย์หญิงอัญชัน วิไลรัตน์
๗. นายแพทย์เชิญ เศรษฐฤทธิ์
๘. แพทย์หญิงสุดสวาท สายหู
๙. แพทย์หญิงอรนุช นนทวานิช
๑๐. นายแพทย์เงินศิริ บัวทองศรี
๑๑. นายแพทย์ประธาน สุตะบุตร
๑๒. แพทย์หญิงวิรัตน์า เจริญพงศ์
๑๓. นายแพทย์กอบเกียรติ รักเผ่าพันธุ์
๑๔. พ.อ. นพ.เสริม หรุษกุล
๑๕. นายแพทย์จำเนียร ศิริวัฒน์
๑๖. แพทย์หญิงอักษร อาศนะเสน
๑๗. นายแพทย์พูนพิศ อมาตยกุล
๑๘. นายแพทย์ประสิทธิ์ ศรีสมบูรณ์
๑๙. นายแพทย์ลินดา ผลารักษ์
๒๐. นายแพทย์บุญเทียม เขมาภรณ์
๒๑. นายแพทย์ไพบูลย์ ร่มไทรทอง
๒๒. แพทย์หญิงบังอรรัตน์ เพทวนิช
๒๓. แพทย์หญิงสุนันทา พลภัณี
๒๔. ร.อ. นพ.สมศักดิ์ จันทศรี
๒๕. นายแพทย์สุกิตต์ เอื้อไพบูลย์
๒๖. นายแพทย์อภิชัย วิธวาศิริ
๒๗. แพทย์หญิงสุจิตรา ประสานสุข
๒๘. นายแพทย์วีรพงษ์ ศาสตร์สาธิต
๒๙. นายแพทย์ศัลยเวทย์ เลชะกุล
๓๐. นายแพทย์สมภพ อินทรประสงค์
๓๑. นายแพทย์สุนทร อันพรเสน
๓๒. นายแพทย์อำนาจ คัจฉาวารี
๓๓. แพทย์หญิงฉวีวรรณ บุณนาค
๓๔. นายแพทย์ประพจน์ คล่องสู้ศึก
๓๕. นายแพทย์สุพจน์ อธิรัตน์
๓๖. นายแพทย์วราห์ วรสุบิน
๓๗. นายแพทย์เอื้อชาติ กาญจนพิทักษ์
๓๘. นายแพทย์เนาวรัตน์ ทองไทย
๓๙. นายแพทย์ประเสริฐ วิบูลาคม
๔๐. แพทย์หญิงจันทิมา ศาสตร์สุนทร
๔๑. นายแพทย์วัฒน์ะ ฐิตะดิลก
๔๒. นายแพทย์นรินทร์าต เดชธีรานุกูล
๔๓. นายแพทย์สุวรรณ พานิชพันธ์
๔๔. นายแพทย์เรวัต นิพัทธ์โกศลสุข
๔๕. นายแพทย์บรรเทิง ชุติกาโม
๔๖. แพทย์หญิงบลวดี กาญจนพิทักษ์
๔๗. นายแพทย์นิมิตร รัตนมาศ
๔๘. แพทย์หญิงทิพวัลย์ เจริญศุภผล
๔๙. นายแพทย์สุรพล พรประยูทธ
๕๐. นายแพทย์บุญชู กุลประดิษฐารมณ
๕๑. นายแพทย์ประสาน เขมะคงคานนท์
๕๒. นายแพทย์สมชาติ แสงสะอาด
๕๓. แพทย์หญิงชนิดา พิชัยชาญณรงค์
๕๔. แพทย์หญิงยุพา สุमितสุวรรณค์
๕๕. นายแพทย์ศิริเกียรติ ประเสริฐศรี
๕๖. นายแพทย์พรชัย อรพินท์
๕๗. นายแพทย์ชลธิศ สินรัชตานันท์
๕๘. นายแพทย์ชาญชัย ชรากร

๕๙. นายแพทย์มุกดาหาร คำภา
 ๖๐. นายแพทย์คณิศร์ แว่ววิจิต
 ๖๑. นายแพทย์นรินทร์ อินตะสะมะกุล
 ๖๒. นายแพทย์ภิญโญ เปลี้นรังษี
 ๖๓. นายแพทย์วิทยา โตบุญมี
 ๖๔. แพทย์หญิงทรงพร วาณิชเสนี
 ๖๕. นายแพทย์ณรงค์ศักดิ์ โอเจริญ
 ๖๖. นายแพทย์พีระพันธ์ ประทีปรัตน์
 ๖๗. นายแพทย์เสถียร วงศ์โรทัย
 ๖๘. พ.ต. นพ.ธีระ อิมพิทักษ์
 ๖๙. แพทย์หญิงรวมพร ชดช้อย
 ๗๐. นายแพทย์วันชัย ทีปประสาน
 ๗๑. นายแพทย์ชนะ สิริยานนท์
 ๗๒. แพทย์หญิงศุภวัลย์ ศาลากิจ
 ๗๓. นายแพทย์สมบูรณ์ ไรจนารณ์
 ๗๔. แพทย์หญิงนิรมล จันรุ่งเรือง
 ๗๕. แพทย์หญิงพินทุมาศ นิเวตวงศ์
 ๗๖. นายแพทย์ศิริชัย สุพานิชถาวร
 ๗๗. นายแพทย์วิเชียร ตรีชอบ
 ๗๘. นายแพทย์สมภพ เอี่ยมรัตนกุล
 ๗๙. นายแพทย์ศิริชัย โมกขมรรคกุล
 ๘๐. นายแพทย์ประชา ตีลายนะ
 ๘๑. แพทย์หญิงกิงกาญจน์ เต็มศิริ
 ๘๒. นายแพทย์สุรชัย ว่องวัฒนโรจน์
 ๘๓. นายแพทย์สุรพล สมบัติสนองกุล
 ๘๔. นายแพทย์อมรชัย ปทุมมณี
 ๘๕. นายแพทย์มานัต อุทุมพฤษพร
 ๘๖. นายแพทย์วุฒิชัย รุ่งโรจน์ชัยพร
 ๘๗. นายแพทย์วิวัฒน์ แจ้งอริยวงศ์
 ๘๘. นายแพทย์พีระเดช สนิทวงศ์ ณ อยุธยา
 ๘๙. นายแพทย์วัฒนา ปโรสิยานนท์
 ๙๐. แพทย์หญิงดาริณี จิตติสตัยการ
 ๙๑. นายแพทย์เกษม บุญพละ
 ๙๒. ร.อ. นพ.ณัฐพล จันทรอัมพร
 ๙๓. นายแพทย์ปานศักดิ์ กล้าณรงค์ราญ
 ๙๔. นายแพทย์ครรชิตเทพ ต้นเฝ้าพงษ์
 ๙๕. นายแพทย์สวัสดี เจียมจิต
 ๙๖. นายแพทย์จตุรพร เนียมพันต์
 ๙๗. นายแพทย์ประกอบ สมร่าง
 ๙๘. นายแพทย์ภาคภูมิ สุปิยพันธ์
 ๙๙. นายแพทย์มานิตย์ พีชนิไพบูลย์
 ๑๐๐. นายแพทย์ยงยุทธ กิติโชตนกุล
 ๑๐๑. นายแพทย์สุเมธ พิรุณดี
 ๑๐๒. นายแพทย์สำรวย ศรีตุลานนท์
 ๑๐๓. นายแพทย์ภาณุวิชัย พุ่มหิรัญ
 ๑๐๔. นายแพทย์สุธี ไกรตระกูล
 ๑๐๕. แพทย์หญิงภรณ์ เจริญวิมลสาร
 ๑๐๖. นายแพทย์สุวัฒน์ วิศิษฏ์สุนทร
 ๑๐๗. แพทย์หญิงลัดดา โชชัยพานิชย์นนท์
 ๑๐๘. นายแพทย์กมล พฤษวีวัฒน์
 ๑๐๙. นายแพทย์มานิตย์ คัทรูลี
 ๑๑๐. นายแพทย์ชัยโรจน์ วิสุทธิชัยกิจ
 ๑๑๑. แพทย์หญิงสุภาวดี ประคุณทั้งสิต
 ๑๑๒. นายแพทย์ยุทธพงษ์ หาญวงศ์
 ๑๑๓. นายแพทย์ศักดิ์ชัย ธีระวัฒนสุข
 ๑๑๔. นายแพทย์ธวัชชัย ศศิประภา
 ๑๑๕. นายแพทย์อภินันท์ ณ นคร
 ๑๑๖. นายแพทย์ทวิศักดิ์ นพเกษร
 ๑๑๗. นายแพทย์ชัยวัฒน์ เชื้อพันธ์
 ๑๑๘. นายแพทย์ธนวัต พงศ์สุพัฒน์
 ๑๑๙. นายแพทย์พงศ์ศักดิ์ ตั้งคณา
 ๑๒๐. แพทย์หญิงมัทรี ตั้งสำเร็จองค์
 ๑๒๑. นายแพทย์สมนึก ตรีไชยพร
 ๑๒๒. นายแพทย์เกียรติยศ โคมิน

๑๒๓. แพทย์หญิงลัดดา ดำริการเลิศ
 ๑๒๔. นายแพทย์อนันต์ ธรรมจรรย์ศรี
 ๑๒๕. แพทย์หญิงนิรมล นาวาเจริญ
 ๑๒๖. นายแพทย์นพดล เกษจรัส
 ๑๒๗. นายแพทย์พินิจ สัจจนะวณิชย์
 ๑๒๘. นายแพทย์วิฑูรย์ ลีลามานิตย์
 ๑๒๙. นายแพทย์สมยศ คุณจักร
 ๑๓๐. นายแพทย์วรนนท์ อินรุ่งโรจน์
 ๑๓๑. นายแพทย์ปราโมทย์ บุญเจียร
 ๑๓๒. นายแพทย์ประสาท ธีระกุล
 ๑๓๓. นายแพทย์ไพโรจน์ เกษมภักดีพงษ์
 ๑๓๔. นายแพทย์ชาลี กาญจนรักษ์
 ๑๓๕. นายแพทย์บุญชัย วิรบุญชัย
 ๑๓๖. นายแพทย์วิวัฒน์ ตติรัตน์
 ๑๓๗. แพทย์หญิงเพ็ญศรี วรรณะชัย
 ๑๓๘. นายแพทย์สุทธิศักดิ์ วุฒิพันธ์เรืองชัย
 ๑๓๙. นายแพทย์ประจักษ์ บุญเขตพิทักษ์
 ๑๔๐. นายแพทย์อภิชาติ บุรณะวังศิลา
 ๑๔๑. นายแพทย์มานิช ทองสุริยาพงศ์
 ๑๔๒. นายแพทย์ปรีดี เจาทะพฤธาราม
 ๑๔๓. นายแพทย์เข้มชาติ ต้นสกุลรุ่งเรือง
 ๑๔๔. นายแพทย์โชคชัย เมธีไตรรัตน์
 ๑๔๕. นายแพทย์วัฒนา ปิยะวงศ์วิศาล
 ๑๔๖. นายแพทย์สรลชัย เกียรติสุระยานนท์
 ๑๔๗. แพทย์หญิงสาวิตรี ชะลออยู่
 ๑๔๘. น.ต. นพ.บริบูรณ์ ไทยานันท์
 ๑๔๙. นายแพทย์อรรถพล พัฒนครู
 ๑๕๐. นายแพทย์สุวิทย์ เวชกฤตยา
 ๑๕๑. นายแพทย์สุนันท์ พูลทัตฐาน
 ๑๕๒. แพทย์หญิงรสนา ผลากรกุล
 ๑๕๓. นายแพทย์สมพงษ์ ศิริรัตน์
 ๑๕๔. แพทย์หญิงพิมพ์พิมล ประชาศิลป์ชัย
 ๑๕๕. นายแพทย์วิชัย เหล่าเรืองโรจน์
 ๑๕๖. นายแพทย์จำเริญ ทองล้วน
 ๑๕๗. นายแพทย์ศิริพรชัย ศุภนคร
 ๑๕๘. นายแพทย์ตรีรัตน์ รัตนรักษ์
 ๑๕๙. นายแพทย์สมจิต ตรีทิพย์สถิต
 ๑๖๐. นายแพทย์วีระ จันทร์จรัสสิน
 ๑๖๑. นายแพทย์ศักดา สุจริตธรรม
 ๑๖๒. นายแพทย์เดชา กล้าเขียว
 ๑๖๓. นายแพทย์ศิริพงศ์ เรืองศรี
 ๑๖๔. นายแพทย์สมชาย พัฒนะอเนก
 ๑๖๕. แพทย์หญิงสาวิตรี บุญญาภิบาล
 ๑๖๖. นายแพทย์ศุภชัย ตุลวรรณะ
 ๑๖๗. นายแพทย์มนัส ตั้งเมตตาจิตตกุล
 ๑๖๘. แพทย์หญิงสุวรรณา ซึ่งสนธิพร
 ๑๖๙. นายแพทย์เฉลิม สุพักตร์มนตรี
 ๑๗๐. นายแพทย์เดชา หนูนพระเดช
 ๑๗๑. แพทย์หญิงลิลลี่ ฤทธาคณี
 ๑๗๒. นายแพทย์สุรสิทธิ์ อัครตามงคล
 ๑๗๓. นายแพทย์ชัยโรจน์ ปาสาทิกา
 ๑๗๔. นายแพทย์กุศล ประวิฑูรย์
 ๑๗๕. นายแพทย์ธีระวัฒน์ ศรีนครินทร์
 ๑๗๖. นายแพทย์กุ่มดู มหตุกาจัย
 ๑๗๗. นายแพทย์วินัย แวดวงธรรม
 ๑๗๘. นายแพทย์สุรัตน์ มงคลอารีย์พงษ์
 ๑๗๙. นายแพทย์เทียนชัย ชินกั้งสตาล
 ๑๘๐. นายแพทย์สงวนศักดิ์ ธนารัตนาธิง
 ๑๘๑. แพทย์หญิงจิระสุข จงกลวัฒนา
 ๑๘๒. นายแพทย์สัมพันธ์ คมฤทธิ
 ๑๘๓. นายแพทย์อุทัย ธารธนาภรณ์
 ๑๘๔. พ.ต. นพ.ฉัตรินทร์ นพจินดา
 ๑๘๕. นายแพทย์ณัฐพงศ์ กุ่มทุ
 ๑๘๖. นายแพทย์นรินทร์ หนุณฉายศรี

๑๘๗. นายแพทย์สุธี พิสิฐพยัคฆ์
 ๑๘๘. นายแพทย์กุลชัย ปิยะประภาพันธ์
 ๑๘๙. นายแพทย์ทวีศักดิ์ นาธวัช
 ๑๙๐. นายแพทย์ชัย อยู่สวัสดิ์
 ๑๙๑. นายแพทย์อารักษ์ ทองปิยะภูมิ
 ๑๙๒. นายแพทย์นิพนธ์ หลงประดิษฐ์
 ๑๙๓. นายแพทย์ธำรงค์ ศิริบุญย
 ๑๙๔. แพทย์หญิงยุวณี พงษ์พัฒนะ
 ๑๙๕. นายแพทย์ฐิติภูมิ เอื้ออำนวย
 ๑๙๖. นายแพทย์สุรศักดิ์ พุทธานุภาพ
 ๑๙๗. นายแพทย์พีรพันธ์ เจริญชาศรี
 ๑๙๘. นายแพทย์พรชัย พัวรัตน์อรุณกร
 ๑๙๙. นายแพทย์พิชัย พัวเพิ่มพูนศิริ
 ๒๐๐. แพทย์หญิงสุปราณี พูอนันท์
 ๒๐๑. นายแพทย์ชัชวาล บุรณรัช
 ๒๐๒. นายแพทย์กรีธา ม่วงทอง
 ๒๐๓. นายแพทย์ธำนิษฐา ตั้งจิตนบ
 ๒๐๔. นายแพทย์จุลินทร์ ทวีวัฒน์มงคล
 ๒๐๕. นายแพทย์วรวิทย์ วรรณาทรากุล
 ๒๐๖. นายแพทย์จรัส กังสนารักษ์
 ๒๐๗. นายแพทย์ปราโมทย์ อัมพรสิทธิกุล
 ๒๐๘. นายแพทย์ธานี กิตติสุขภูธรธรรม
 ๒๐๙. นายแพทย์แหวดือราแม แหวดือโอะ
 ๒๑๐. นายแพทย์ชาญยุทธ์ อิมอุดม
 ๒๑๑. นายแพทย์วีระศักดิ์ วิศวะไพศาล
 ๒๑๒. นายแพทย์เปี่ยมโชค ชลิตาพงศ์
 ๒๑๓. นายแพทย์ภักดี สรรค์นิกร
 ๒๑๔. นายแพทย์คม รุ่งสว่าง
 ๒๑๕. นายแพทย์ฉัตรชัย คุณรังษีสมบูรณ์
 ๒๑๖. นายแพทย์ปริญญา พลั่งวิชา
 ๒๑๗. นายแพทย์วรวิทย์ สุมิติษฐียร
 ๒๑๘. พ.ต. นพ.สุรศักดิ์ ไชยเพิ่ม
 ๒๑๙. แพทย์หญิงอวยพร นพนาศิพงษ์
 ๒๒๐. นายแพทย์ประเสริฐ ถิ่นนัยธร
 ๒๒๑. นายแพทย์ประศน์ บุญยพิพัฒน์
 ๒๒๒. นายแพทย์ชัยรัตน์ ปัญญาวัฒนานุกูล
 ๒๒๓. แพทย์หญิงวนิดา สาดตระกูลวัฒนา
 ๒๒๔. นายแพทย์คงฤทธิ สุขานุกูล
 ๒๒๕. นายแพทย์กิติ ชนบธรรมชัย
 ๒๒๖. นายแพทย์จุมพล ช่อพันธ์กุล
 ๒๒๗. นายแพทย์วีระศักดิ์ คุณากรศิริ
 ๒๒๘. แพทย์หญิงทวิพร ลูกขมนานุกูล
 ๒๒๙. นายแพทย์ฟูเกียรติ อุดมลาภสกุล
 ๒๓๐. แพทย์หญิงลลิตา เกษมสุวรรณ
 ๒๓๑. นายแพทย์วรพงษ์ เวชวิชานิยม
 ๒๓๒. นายแพทย์รณยุทธ บุญชู
 ๒๓๓. นายแพทย์ทวิชัย พิตรปรีชา
 ๒๓๔. นายแพทย์สุทธิพงษ์ ศิริมัย
 ๒๓๕. นายแพทย์เกษม สันติวงศ์
 ๒๓๖. นายแพทย์ศิริพงศ์ เหลืองวารินกุล
 ๒๓๗. แพทย์หญิงพัชรินทร์ เรืองจิระชูพร
 ๒๓๘. แพทย์หญิงอมรรัตน์ ศิริวัฒน์
 ๒๓๙. แพทย์หญิงสุวรรัญญา โคตรจิตติธรรม
 ๒๔๐. นายแพทย์เจียรไชย ภัทรกุลชัย
 ๒๔๑. นายแพทย์คณิต มันทาภรณ์

บรรณานุกรม

- โกศลเวชศาสตร์, พันตรี, หลวง. (๒๔๗๒). ตำราทางหู คอ จมูก. พระนคร: โรงพิมพ์อักษรนิติ.
- ข้อบังคับแพทยสภา ว่าด้วยราชวิทยาลัยโสต คอ นสิกแพทย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๐. (๒๕๖๐, กันยายน ๑). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๓๔ ตอนพิเศษ ๒๑๖ ง. หน้า ๔๗-๕๓.
- ข้อบังคับแพทยสภา ว่าด้วยราชวิทยาลัยโสต คอ นสิกแพทย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๓๙. (๒๕๓๙, ธันวาคม ๓). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๑๓ ตอนที่ ๙๗. หน้า ๑๙-๒๕.
- ข้อบังคับแพทยสภา ว่าด้วยราชวิทยาลัยโสต คอ นสิกแพทย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๓๒. (๒๕๓๒, สิงหาคม ๒๓). ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ. เล่ม ๑๐๖ ตอนที่ ๑๓๕. หน้า ๘-๑๑.
- ที่ระลึกงานพระราชทานเพลิงศพ พลอากาศโท นายแพทย์สตีบ วีระบุตร. (๒๕๓๕, กรกฎาคม ๑๗). กรุงเทพฯ: หจก.สามมิตรการพิมพ์.
- ที่ระลึกเนื่องในโอกาสทำบุญภาควิชาโสต นสิก ลาริงซ์วิทยา ทำบุญฉลองอายุ ๘๕ ปี ศาสตราจารย์ นายแพทย์พร วราเวช และพิธีเปิดห้องประชุมศาสตราจารย์ นายแพทย์พร วราเวช วันศุกร์ที่ ๒๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๓๗. (๒๕๓๗).
- บันทึกรายงานการประชุมราชวิทยาลัยโสต คอ นสิกแพทย์แห่งประเทศไทย. (๒๕๖๔).
- ปาฐกถาเกียรติยศ ศ.นพ. พ.ท. หลวงประจักษ์เวชสิทธิ์. (๒๕๖๔). [สไลด์นำเสนอประวัติ]. ประชาชาติ. ๒๕ เมษายน ๒๕๖๗.
- พระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๒๕ และข้อบังคับแพทยสภา สำนักงานเลขาธิการแพทยสภา. (๒๕๔๖). พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์.
- พูนพิศ อมาตยกุล. (๒๕๔๐). หมอหูคอจมูกคนแรกของคณะแพทย์รามา. ภาควิชา สูขียนันธุ์, รองศาสตราจารย์, นายแพทย์. (๒๕๖๔). ประวัติภาควิชาโสต คอ นสิกวิทยา คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราชกิจจานุเบกษา. (๒๔๗๒, พฤศจิกายน ๓). เล่ม 46. หน้า ๒๕๒๒-๒๕๒๓.
- รายงานราชวิทยาลัยโสต คอ นสิกแพทย์แห่งประเทศไทย. (๒๕๔๗).
- วารสารหู คอ จมูกและใบหน้า (๒๕๕๒), ๑๐ (๒).
- สภากาชาดไทย. เอกสารจดหมายเหตุ. (๒๕๖๔).
- สมุดแสดงกำเนิดและกิจการของโรงพยาบาลสภากาชาด. (๒๕๖๔).
- สรุปการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารราชวิทยาลัยโสต คอ นสิกแพทย์แห่งประเทศไทย วาระ พุทธศักราช ๒๕๓๙-๒๕๔๑. ใน สรรพสาระจากราชวิทยาลัยโสต คอ นสิกแพทย์แห่งประเทศไทย. (๒๕๔๑).
- เสม พรึงพวงแก้ว, นายแพทย์. (๒๕๖๔). ประวัติคัลยกรรมในประเทศไทย, หน้า ๔๑๑-๔๒๙.
- หนังสือลงนามผู้เข้าร่วมประชุมสมาคมโสต คอ นสิกแพทย์แห่งประเทศไทย. (๒๕๓๒).
- หอจดหมายเหตุศิริราช. สมุดประจำตัวราชการ.

บทสัมภาษณ์

- กริษา ม่วงทอง, พลโท, รองศาสตราจารย์, นายแพทย์. (๒๕๖๔).
- จีระ ศิริโพธิ์, พันโท, นายแพทย์. (๒๕๖๔).
- ทรงพร วาณิชเสณี, พลอากาศตรี, แพทย์หญิง. (๒๕๖๔).
- บุญชู กุลประดิษฐ์ธรรมณ์, ศาสตราจารย์, นายแพทย์. (๒๕๖๔).
- บุญเทียม เขมาภิรัตน์, รองศาสตราจารย์, นายแพทย์. (๒๕๖๔).
- ประพจน์ คล่องสู้ศึก, รองศาสตราจารย์, นายแพทย์. (๒๕๖๔).
- ประสิทธิ์ ศรีสมบูรณ์, รองศาสตราจารย์, นายแพทย์. (๒๕๖๔).
- ภักดี สรรค์นิกร, นายแพทย์. (๒๕๖๔).
- ภาคภูมิ สุปิยพันธุ์, รองศาสตราจารย์, นายแพทย์. (๒๕๖๔).
- ยุพา สมิตสุวรรณค์, รองศาสตราจารย์, แพทย์หญิง. (๒๕๖๔).
- วีระพงษ์ ศาสตรสาธิต, รองศาสตราจารย์, นายแพทย์. (๒๕๖๔).
- ศัลยเวทย์ เลชะกุล, นายแพทย์. (๒๕๖๔).
- สงวนศักดิ์ ธนาวิรัตน์, รองศาสตราจารย์, นายแพทย์. (๒๕๖๔).
- สมศักดิ์ จันทศรี, พันเอกพิเศษ. (๒๕๖๔).
- สุจิตรา ประสานสุข, ศาสตราจารย์เกียรติคุณ และศาสตราจารย์คลินิก เกียรติคุณ, แพทย์หญิง. (๒๕๖๔).
- สุนทร อังตรเสน, นายแพทย์. (๒๕๖๔).
- เสาวรส ภัทรภักดี, ศาสตราจารย์, แพทย์หญิง. (๒๕๖๔).
- เอื้อชาติ กาญจนพิทักษ์, นายแพทย์. (๒๕๖๔).
- อำนวยการ คัจฉวารี, ศาสตราจารย์, นายแพทย์. (๒๕๖๔).

